Załącznik nr 1A
do Uchwały Nr ……
Rady Miejskiej w Skórczu
z dnia ……

w sprawie uchwalenia
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Skórcza

UWARUNKOWANIA

Spis treści

1. WSTĘP, CZĘŚĆ OGÓLNA 5

1.1. Wstęp 5

1.2. Podstawa opracowania, materiały wyjściowe 10

2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW PONADLOKALNYCH I STRATEGII ROZWOJU MIASTA SKÓRCZ 14

2.1. Wnioski wynikające z Koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju 2030 14

2.2. Uwarunkowania wynikające z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego 2030 16

2.3. Uwarunkowania wynikające ze Strategii rozwoju województwa pomorskiego 2020 21

2.4 Uwarunkowania i wnioski wynikające ze Strategii Rozwoju Miasta Skórcza do roku 2020 24

2.5. Uwarunkowania i wnioski wynikające z polityki przestrzennej gmin sąsiednich. 27

3. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE (WG ART. 10 UST. 1 USTAWY O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM) 29

3.1. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu 29

3.1.1. Położenie i ogólna charakterystyka miasta 29

3.1.2. Użytkowanie terenu 30

3.1.3. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia terenów – Sytuacja planistyczna - miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego i decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, ruch budowlany. 30

Plany miejscowe 32

3.1.4. Obecne zagospodarowanie - charakterystyka zagospodarowania i podział miasta na jednostki urbanistyczne wg Lokalnego Programu Rewitalizacji 35

3.1.5. Struktura demograficzna 37

3.1.7. Transport. 45

3.1.8. Uzbrojenie terenów 48

3.2. Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony 53

3.3. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego 55

3.3.1. Charakter środowiska przyrodniczego 55

3.3.2. Powiązania przyrodnicze obszaru miasta z otoczeniem 57

3.3.3. Ochrona przyrody 57

3.3.4. Stan i funkcjonowanie środowiska przyrodniczego 58

3.3.5. Ocena odporności środowiska na obciążenie antropogeniczne oraz zdolności do regeneracji. Zgodność użytkowania z uwarunkowaniami przyrodniczymi. 61

3.4. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej 62

3.4.1.Rys historyczny 62

3.4.2.Obiekty i obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami 63

3.5. Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia 72

3.5.1. Warunki zamieszkiwania 72

3.5.2. Poziom wyposażenia w urządzenia infrastruktury technicznej..... 73

3.5.3. Rynek pracy 74

3.5.4. Usługi dla ludności..... 78

3.5.5.Oświata i wychowanie..... 79

3.5.6. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna..... 80

3.5.7. Kultura, sport i rekreacja 81

3.6. Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia 82

3.6.1. Zagrożenia przyrodnicze..... 82

3.6.2. Obiekty stwarzające zagrożenie wystąpienia ;poważnych awarii..... 84

3.7. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy 84

3.7.1. Potencjał transurbacyjny..... 84

3.7.2. Potencjał rekreacyjny 85

3.7.3. Stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej. Potencjał agroekologiczny i leśny. 85

3.7.4. Potencjał wodny 85

3.7.5. Potencjał surowcowy 85

3.7.6. Prognoza liczby ludności do roku 2030 86

3.7.7. Zapotrzebowanie na nową zabudowę o funkcji mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej na podstawie prognozy demograficznej 90

3.7.8. Zapotrzebowanie terenów pod zabudowę o funkcji produkcyjnej i usług komercyjnych.. 91

3.7.9. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji..... 91

3.7.10. Wnioski i postulaty zgłoszone przez mieszkańców 92

3.8. Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów (własności) 94

3.9. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych..... 96

3.9.1. Ustawa o ochronie przyrody 96

3.9.2. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami 96
3.9.3. Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych 96
3.9.4. Ustawa prawo wodne 96
3.9.5. Tereny zamknięte 96
3.10. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych 96
3.11. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych 96
3.12. Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych 97
3.13. Inne uwarunkowania związane z ograniczeniami w inwestowaniu 97
3.14. Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami 97
4. WPŁYW UWARUNKOWAŃ NA USTALENIE KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO 100

ZAŁĄCZNIKI GRAFICZNE

1) Inwentaryzacja urbanistyczna – użytkowanie i zagospodarowanie terenów , październik 2017

2) Stan planistyczny – stan na grudzień 2018 r.

3) Własność gruntów- stan władania na dzień 31.01.2017 r.

1. WSTĘP, CZĘŚĆ OGÓLNA

1.1. Wstęp

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Skórcz **stanowi dokument własny samorządu** i jest sporządzany przez Burmistrza Miasta na podstawie Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 27 marca 2003 r. (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1945) oraz Uchwały Nr XV/77/2016 Rady Miejskiej w Skórczu z dnia 28 kwietnia 2016 r.

Dotychczas obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Skórcz przyjęto Uchwałą Nr IV/12/2002 Rady Miejskiej w Skórczu z dnia 20 grudnia 2002r. Od czasu sporządzenia dokument ten zmieniano we fragmentach:

- zmiana 1 - wg uchwały Nr V/201/2006 Rady Miejskiej w Skórczu z dnia 6 lipca 2006 r. - dot. dwóch fragmentów miasta przy ul. Pomorskiej – rejon „Iglotex-u" i „Fast-u" dotychczas rolne i nie przewidywane dla zainwestowania, przeznacza się na cele funkcji produkcyjnych, przemysłowych, składowych, magazynowych, czy związanych z obsługą komunikacji;
- zmiana 2 – wg Uchwały Nr XV/82/2012 Rady Miejskiej w Skórczu z dnia 15 marca 2012 r – dot. dla fragmentu miasta Skórcz zawartego między ulicami Hallera, 27 Stycznia, Norwida i wschodnią granicą administracyjną miasta.

Dokument z 2002r nie był dotychczas całościowo aktualizowany. Jego problematyka, zawartość oraz forma nie odpowiadają obecnym wymogom wynikającym z przepisów prawa ani aktualnym potrzebom miasta. Niniejsze opracowanie stanowi całościową zmianę dokumentu Studium i opracowywane jest dla obszaru miasta Skórcz w granicach administracyjnych. Po uchwaleniu zastąpi dotychczasowy dokument.

Główne przesłanki do zmiany dokumentu Studium są następujące:

- Dotychczasowy dokument Studium został uznany za nieaktualny, wymagający całościowej aktualizacji, głównie ze względu na upływ czasu, zmienione wielokrotnie przepisy prawa;

- studium z 2002 nie uwzględnia zmian jakie zaszły w zagospodarowaniu przestrzennym miasta

- Obowiązujący dokument Studium nie został w całości poddany strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, ani nie sporządzono do jego ustaleń prognozy oddziaływania na środowisko, gdyż w okresie sporządzania dokumentu nie istniały takie wymagania;

- Od momentu sporządzania Studium nastąpiły istotne zmiany w prawodawstwie związanym z gospodarką przestrzenną, które wpływają na kształt polityki przestrzennej miasta;

- W okresie od uchwalenia podstawowego dokumentu Studium przyjęto istotne dla planowania przestrzennego dokumenty o randze krajowej oraz regionalnej wyznaczające ramy polityki ponadlokalnej, m.in. Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, Strategię Rozwoju Województwa Pomorskiego oraz Plan zagospodarowania przestrzennego woj. pomorskiego, wyznaczające ramy dla dokumentów planistycznych miasta – wnioski z tych opracowań należy uwzględnić przy formułowaniu kierunków rozwoju i polityki przestrzennej miasta;

- miasto Skórcz sporządziło i przyjęło liczne nowe opracowania, dokumenty własne o strategicznym charakterze dotyczące polityk sektorowych lub branżowych, które mają wpływ na politykę przestrzenną a dotychczas nie były uwzględnione; niezbędne jest

powiązanie strategii rozwoju miasta z opracowaniami planistycznymi dotyczącymi przestrzeni i zagospodarowania

- Ze względu na znaczny upływ czasu w sposób istotny zmieniły się uwarunkowania dotyczące szans i możliwości rozwoju miasta, które mają wpływ na kierunki rozwoju i politykę przestrzenną – konieczna jest weryfikacja dotychczasowych ustaleń i kierunków rozwoju zapisanych w dokumencie Studium.

Studium nie jest aktem prawa miejscowego i nie stanowi podstawy prawnej dla wydawanych decyzji administracyjnych. Jest to dokument obejmujący obszar miasta w jej granicach administracyjnych, stanowiący wykładnię polityki przestrzennej. Obowiązuje Burmistrza oraz Radę Miejską, zwłaszcza w działaniach związanych ze sporządzaniem planów miejscowych, które w myśl ustawy nie mogą być sprzeczne z ustaleniami studium (nie mogą naruszać ustaleń studium). Jest to dokument sporządzany obligatoryjnie dla każdej gminy, na podstawie przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym .

Zakres rzeczowy opracowania oraz sposób i tryb formalny wynika z przepisów ustawowych. Forma opracowania, jego zakres w części tekstowej i graficznej muszą być zgodne z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r. (Dz. U. Nr 118, poz. 1233).

Studium, zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, sporządza się uwzględniając zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, ustalenia strategii rozwoju przestrzennego i planu zagospodarowania województwa oraz strategii rozwoju gminy. W studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności z art. 9 i 10 ww. ustawy:

Art. 9.

1. W celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, rada gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, zwanego dalej "studium".

2. Wójt, burmistrz albo prezydent miasta sporządza studium zawierające część tekstową i graficzną, uwzględniając zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, ustalenia strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa, ramowego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego związku metropolitalnego oraz strategii rozwoju gminy, o ile gmina dysponuje takim opracowaniem.

3. Studium sporządza się dla obszaru w granicach administracyjnych gminy.

3a. Zmiana studium dla części obszaru gminy wymaga dokonania, zarówno w części tekstowej jak i graficznej studium, zmian w odniesieniu do wszystkich treści, które w wyniku wprowadzonej zmiany przestają być aktualne, w szczególności zmian w zakresie określonym w art. 10 ust. 1.

4. Ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych.

5. Studium nie jest aktem prawa miejscowego.

Art. 10.

1. W studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności z:

1) dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu;

2) stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony;

3) stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego;

4) stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;

4a) rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych;

5) warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia;

6) zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia;

7) potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających w szczególności:

a) analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,

b) prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego,

c) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,

d) bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę;

8) stanu prawnego gruntów;

9) występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych;

10) występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych;

11) występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla;

12) występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych;

13) stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami;

14) zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych;

15) wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.

2. W studium określa się w szczególności:

1) uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, o którym mowa w ust. 1 pkt 7 lit. d:

a) kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego,

b) kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy;

2) (uchylony);

3) obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk;

4) obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;

5) kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;

6) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;

7) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1;

8) obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej;

9) obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;

10) kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;

11) obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych;

12) obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny;

13) obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. z 2015 r. poz. 2120.);

14) obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji;

14a) obszary zdegradowane;

15) granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych;

16) obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.

2a. Jeżeli na obszarze gminy przewiduje się wyznaczenie obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu; w studium ustala się ich rozmieszczenie.

3. Obowiązek przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 8, powstaje po upływie 3 miesięcy od dnia ustanowienia tego obowiązku.

4. Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej określi, w drodze rozporządzenia, wymagany zakres projektu studium w części tekstowej i graficznej, uwzględniając w szczególności wymogi dotyczące materiałów planistycznych, skali opracowań kartograficznych, stosowanych oznaczeń, nazewnictwa, standardów oraz sposobu dokumentowania prac planistycznych.

5. Dokonując bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, kolejno:

1) formułuje się, na podstawie analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, prognoz demograficznych oraz możliwości finansowych gminy, o których mowa w ust. 1 pkt 7 lit. a-c, maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy;

2) szacuje się chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy;

3) szacuje się chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż wymienione w pkt 2, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy;

4) porównuje się maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, o którym mowa w pkt 1, oraz sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, o której mowa w

pkt 2 i 3, a następnie, gdy maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, o którym mowa w pkt 1:

a) nie przekracza sumy powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy - nie przewiduje się lokalizacji nowej zabudowy poza obszarami, o których mowa w pkt 2 i 3,

b) przekracza sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy - bilans terenów pod zabudowę uzupełnia się o różnicę tych wielkości wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, i przewiduje się lokalizację nowej zabudowy poza obszarami, o których mowa w pkt 2 i 3, maksymalnie w ilości wynikającej z uzupełnionego bilansu;

5) określa się:

a) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,

b) potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy na obszarach, o których mowa w pkt 2 i 3, oraz w przypadku, o którym mowa w pkt 4 lit. a, poza tymi obszarami;

6) w przypadku gdy potrzeby inwestycyjne, o których mowa w pkt 5 lit. b, przekraczają możliwości finansowania, o których mowa w pkt 5 lit. a, dokonuje się zmian w celu dostosowania zapotrzebowania na nową zabudowę do możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej oraz społecznej.

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w art. 1 ust. 2 ustala też konieczność uwzględnienia w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym:

- *wymagań ładu przestrzennego, w tym urbanistyki i architektury;*
- *walorów architektonicznych i krajobrazowych;*
- *wymagań ochrony środowiska, w tym gospodarowania wodami i ochrony gruntów rolnych i leśnych;*
- *wymagań ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;*
- *wymagań ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia, a także potrzeb osób niepełnosprawnych;*
- *walorów ekonomicznych przestrzeni;*
- *prawa własności;*
- *potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa;*
- *potrzeb interesu publicznego;*
- *potrzeb w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej, w szczególności sieci szerokopasmowych;*
- *zapewnienia udziału społeczeństwa w pracach nad studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego oraz planem zagospodarowania przestrzennego województwa, w tym przy użyciu środków komunikacji elektronicznej;*
- *zachowania jawności i przejrzystości procedur planistycznych;*
- *potrzeby zapewnienia odpowiedniej ilości i jakości wody, do celów zaopatrzenia ludności.*

Powyższe czynniki wraz z zasadą zrównoważonego rozwoju stanowią grupę uwarunkowań ogólnych. Polityka przestrzenna gminy, sposób zagospodarowania i wykorzystania przestrzeni winna przyjmować zasadę zrównoważonego rozwoju, jako podstawę wszelkich działań (zgodnie z art. 1 ustawy). Rozwój zrównoważony, to taki rozwój społeczno – gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania

podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń (wg ustawy Prawo ochrony środowiska).

Samorząd gminy winien dążyć do poprawnego i zgodnego z wymogami ochrony środowiska tworzenia nowych terenów zainwestowania, ale również do poprawy jakości i atrakcyjności obszaru miasta rozumianego jako środowiska życia mieszkańców.

Opracowanie sporządzono w oparciu o przeprowadzone studia i wielobranżowe analizy wyjściowe, obejmujące swym zasięgiem obszar w granicach administracyjnych miasta, a w wybranych elementach szerszy zakres przestrzenny. Zaprezentowano stany, czynniki, zjawiska i procesy w wielu sferach, które maja obecnie i będą miały wpływ na kształtowanie przestrzeni miasta.

Zgodnie z wymogami ustawowymi niniejsze opracowanie zawiera Część A - Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego oraz w Części B - Kierunki zagospodarowania przestrzennego. Inne aspekty rozwoju społecznego i gospodarczego podejmowane są tylko w zakresie niezbędnym, bezpośrednio oddziałującym na problemy przestrzenne. Ustalenia studium koncentrują się na najważniejszych problemach gospodarki przestrzennej i nie rozwiązują wszystkich możliwych kwestii szczegółowych, te wskazane są do rozstrzygnięć w opracowaniach bardziej szczegółowych, np. planach miejscowych, studiach problemowych, koncepcyjnych, branżowych, operacyjno-realizacyjnych itd. Problematyka Studium wynika z wymagań ustawowych (ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym), przy czym na kształt proponowanych w Studium rozwiązań wpływ mają także przepisy innych ustaw obowiązujących, w tym szczególnie: ustawy o ochronie środowiska, ochronie przyrody, o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, ustawy Prawo wodne.

W opracowaniu wykorzystano wnioski, postulaty, propozycje wypracowane w czasie konsultacji społecznych (realizowane w ramach projektu „Dobre konsultacje- dobry plan").

1.2. Podstawa opracowania, materiały wyjściowe

• Umowa nr BGK.272.41.2016 z dnia 14 września 2016 r. zawarta pomiędzy Miastem Skórcz a DOM Biuro Urbanistyczne Kiełb-Stańczuk, Jaszczuk-Skolimowska Sp. jawna, dawniej: Przedsiębiorstwem Projektowo-Realizacyjnym „Dom" Sp. z o. o. w Starogardzie Gdańskim, ul. Kościuszki 34G.

• Uchwała Nr XV/77/2016 Rady Miejskiej w Skórczu z dnia 28 kwietnia 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Skórcz.

<u>Podstawowe przepisy prawne:</u>

- Ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- Ustawa z dnia 03 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- Ustawa z 7 lipca 1994r. Prawo budowlane;
- Ustawa z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji;
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska;
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne;
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody;
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych;

- Ustawa z dnia 28 września 1991r. o lasach;
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami;
- Ustawa z 17 maja 1989r. Prawo geodezyjne i kartograficzne;
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze;
- Ustawa z dnia 21 marca 1985r. o drogach publicznych;

Materiały wyjściowe:

1) Analiza możliwości rozwoju podstawowego układu ulic w Skórczu - Biuro Konsultacyjno-Projektowe Trafik sc. , Gdańsk, 2003
2) Analiza relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami miejskimi i ich otoczeniem – Uniregio Centrum Studiów Regionalnych , Kraków 2015
3) Archiwalne dokumenty planistyczne dotyczące miasta Skórcz i gminy Skórcz, nieobowiązujące, w tym Mpzp szczegółowy dla miasta Skórcz - zatwierdzony Uchwałą Nr XXIII/89/92 z dn. 19.10.1992 , opublikowany w Dz. Urz. Woj. Gd. Nr 23 poz. 131
4) Dane statystyczne własne Urzędu Miasta oraz dane i informacje GUS i WUS oraz dane ze Starostwa Powiatowego w Starogardzie Gdańskim;
5) Decyzja o wpisie układu urbanistycznego miasta Skórcz do rejestru zabytków – dec WKZ w Gdańsku z dnia 5 kwietnia 1979r oraz dec Min. Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 18.12.2014r, L.dz. II/9113/1/79 z dnia 05.06.1979 r - wpis do rejestru zabytków woj. gdańskiego pod nr 958 (wg dawnego rejestru nr 817) - zespół urbanistyczny miasta Skórcza w granicach i ze strefami ochrony wg zał. graficznego do decyzji
6) Dotychczasowe Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Skórcz – z 2002 r. wraz ze zmianami (2006r. 2012 r.);
7) Druki statystyczne dla miasta dotyczące planowania przestrzennego;
8) Gminna Ewidencja Zabytków miasta Skórcz (wraz z kartami adresowymi obiektów)- kwiecień/ maj 2016 r.
9) Gminny Program opieki nad Zabytkami miasta Skórcz - 2016 – 2019 - przyjęty Uchwałą Nr XV/78/2016 Rady Miejskiej w Skórczu z dnia 28 kwietnia 2016 r. (publikacja Dz. Urz. Woj. Pom. z 25 maja 2016r poz. 2020)
10) Informacje własne miasta Skórcz o wydanych decyzjach wzizt dot. obszaru miasta, wydanych pozwoleń na budowę;
11) Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju 2030 – przyjęta Uchwałą Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. Monitor Polski 2012, poz. 252;
12) Lokalny Program Rewitalizacji na lata 2018-2023 - przyjęty Uchwałą Nr XLIII/221/2018 Rady Miejskiej w Skórczu z dnia 30 sierpnia 2018r
13) Mapa topograficzna obszaru opracowania w skali 1:10000 z Państwowego Zasobu Geodezyjno-Kartograficznego
14) Mapy ewidencyjne obszaru miasta oraz informacje z ewidencji gruntów i budynków
15) Materiały i dokumenty zgromadzone przez Urząd Miejski w Skórczu dot. obszaru opracowania;

16) Opracowania analityczne i studialne na potrzeby Studium, w szczególności inwentaryzacja urbanistyczna, uwarunkowania kulturowe, stan planistyczny, studium sfery społeczno-gospodarczej miasta - opracowania „DOM" Starogard Gd. 2016-2018

17) Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe miasta Skórcza dla potrzeb Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy- sporządzone przez Biuro Projektów i Wdrożeń Proekologicznych „Proeko" Gdańsk, listopad 2016 r.;

18) Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Miejskiej Skórcz na lata 2016-2020 UCHWAŁA NR XXII/105/2016 Rady Miejskiej W Skórczu z dnia 9 grudnia 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miejskiej Skórcz na lata 2016-2020

19) Plan gospodarki odpadami dla Województwa Pomorskiego 2022 przyjęty Uchwałą nr 321/XXX/16 Sejmiku województwa Pomorskiego z dnia 29.12.2016r.

20) Plan odnowy miejscowości Skórcz – na lata 2009-2015- przyjęty Uchwała Nr VI/32/2011 Rady Miejskiej w Skórczu z dnia 12 maja 2011r.

21) Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego 2030 - Uchwała Nr 318/XXXX/16 Sejmiku Woj. Pomorskiego z dn. 29 grudnia 2016r

22) Program Ochrony Środowiska dla miasta Skórcza - Aktualizacja programu ochrony środowiska dla Gminy Miejskiej Skórcz na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023

23) Projekt koncepcyjny usprawnień ruchu na drogach wojewódzkich w Skórczu- Biuro Konsultacyjno-Projektowe Trafik sc. , Gdańsk, 2003

24) Projekt usprawnień ruchu na drogach miejskich w Skórczu - Biuro Konsultacyjno-Projektowe Trafik sc. , Gdańsk, 2003

25) Projekt założeń do planu zaopatrzenia miasta Skórcz w ciepło, energie elektryczną i paliwa gazowe – 2004,

26) Strategia rozwiązywania problemów społecznych miasta Skórcz na lata 2016-2021- Przyjęta Uchwała Nr XIV/72/2016 Rady Miejskiej w Skórczu z dnia 17 marca 2016r

27) Strategia Rozwoju miasta Skórcza do roku 2020- „Skórcz 2020"- przyjęta Uchwała Nr IX/36/2015 Rady Miejskiej w Skórczu z dnia 3 września 2015r

28) Strategia rozwoju woj. pomorskiego 2020 przyjęta Uchwałą Nr 458/XXII/12 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 24 września 2012 r.;

29) Studia gmin sąsiednich: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy wiejskiej Skórcz- przyjęte Uchwałą Nr VII/44/ 2015 Rady Gminy Skórcz z dnia 27 listopada 2015 r.; Studium…. gminy Osiek (2003 i aktualizacja 2018)

30) Studium wartości historyczno-architektonicznych, Staromiejski Skórcz - opracowanie PKZ Oddział Gdańsk, M. Leszczyńska z zespołem, Gdańsk, grudzień 1981 r.

31) Uchwała Nr 56/V/15 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 26 stycznia 2015 r. w sprawie likwidacji dotychczasowej aglomeracji Skórcz i wyznaczenia aglomeracji Skórcz

32) UCHWAŁA NR XXIV/124/2017 Rady Miejskiej W Skórczu z dnia 30 stycznia 2017 r. w sprawie przystąpienia do partnerstwa w celu wspólnej realizacji projektu "Instalacja ogniw fotowoltaicznych oraz pomp ciepła w Skórczu, celem ograniczenia emisji CO2 oraz wzrostu produkcji energii z OZE - II element wyspy energetycznej" w ramach Działania 10.3 Odnawialne źródła energii - wsparcie dotacyjne, współfinansowanego

ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego 2014-2020.

33) UCHWAŁA NR XXVI/131/2017 Rady Miejskiej W Skórczu z dnia 27 kwietnia 2017r. w sprawie przyjęcia aktualizacji założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Miejskiej Skórcz.

34) UCHWAŁA NR XXVII/138/2017 Rady Miejskiej W Skórczu z dnia 27 kwietnia 2017r. w sprawie przyjęcia Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Skórcz na lata 2017-2021

35) Uchwały Rady Miejskiej w Skórczu dotyczące miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;

36) Złożone wnioski do studium od instytucji i organów uprawnionych do uzgadniania i opiniowania projektu studium oraz od osób fizycznych, w tym wnioski archiwalne oraz wnioski własne miasta

2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW PONADLOKALNYCH I STRATEGII ROZWOJU MIASTA SKÓRCZ

2.1. Wnioski wynikające z Koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju 2030

Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju określa zasady prowadzenia polityki przestrzennej przede wszystkim w oparciu o ustrojową zasadę zrównoważonego rozwoju i wynikające z niej zasady planowania publicznego:
– zasadę racjonalności ekonomicznej
– zasadę preferencji regeneracji (odnowy) nad zajmowaniem nowych obszarów pod zabudowę,
– zasadę przezorności ekologicznej,
– zasadę kompensacji ekologicznej,
– zasadę hierarchiczności celów zapewniającą koordynację działalności wszystkich podmiotów podejmujących decyzję z poszanowaniem subsydiarności organizacji władz samorządowych,
– zasadę dynamicznego strefowania i wyznaczania obszarów planistycznych **-** wykorzystanie lokalnych i regionalnych potencjałów oraz minimalizacja sytuacji konfliktowych – zasada realizowana przez obszary funkcjonalne,
- zasadę partycypacji społecznej (szerokiej i aktywnej).

Cel strategiczny polityki przestrzennego zagospodarowania kraju sformułowany jest następująco:
Efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągania ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie.

Osiąganie tego celu musi się odbywać z zachowaniem spójności przyrodniczo-kulturowej służącej realizacji konstytucyjnej zasady zrównoważonego rozwoju.

W KPZK 2030 wskazano **sześć ściśle powiązanych i dopełniających się wzajemnie celów**:

- cel 1- podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności;
- cel 2 – poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju raju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów;
- cel 3 - poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej;
- cel 4- kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski;
- cel 5 – zwiększenie odporności struktury przestrzennej na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa;
- cel 6- przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

Powyższe cele powinny być realizowane jednocześnie, w zintegrowany sposób.
TYPOLOGIA OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH - Przedmiotem polityki przestrzennego zagospodarowania kraju jest całe jego terytorium, a jej cele i instrumenty są różnicowane w zależności od specyfiki poszczególnych obszarów funkcjonalnych i ukierunkowane są na wykorzystanie ich specyficznego potencjału geograficznego dla osiągania celów rozwojowych kraju.

Dla realizacji celów KPZK 2030 wyznaczono obszary funkcjonalne, które będą delimitowane na różnych poziomach zarządzania (krajowym, regionalnym, lokalnym).

Spośród działań służących realizacji celów rozwoju określonych w KPZK 2030 do obszaru miasta Skórcz można odnieść następujące działania:

1) wspomaganie procesów koncentracji urbanizacji w miastach średnich i wybranych małych – wzmacnianie potencjału ludnościowego miast, lokalizowanie funkcji gospodarczych, usługowych, w tym wysokiej jakości usług publicznych, co wpływa na wzrost potencjału mniejszych miast jako lokalnych ośrodków rozwoju
2) regionalna integracja funkcjonalna, wspomaganie rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych na obszary poza głównymi miastami oraz budowanie potencjału dla specjalizacji terytorialnej – budowanie potencjału terytorialnego równoważenia rozwoju, rozprzestrzenianie procesów rozwojowych, rozwój specjalizacji terytorialnej
3) wspomaganie restrukturyzacji obszarów wiejskich poprzez wzmacnianie potencjału rozwojowego w wymiarze lokalnym, np. w zakresie ekologii, rozwoju turystyki, produkcji energii w oparciu o lokalne źródła surowców, inwestycji w infrastrukturę techniczną (energetyka niskich napięć), zwiększenie produktywności działalności rolniczej;
4) rozwój zintegrowanego transportu publicznego miasto-wieś oraz poprawa dostępności do dóbr i usług publicznych;
5) poprawa dostępności ośrodków subregionalnych oraz obszarów wiejskich – poprawa dostępności do miejsc koncentracji usług publicznych i integracja rynków pracy dużych ośrodków oraz otaczających regionów
6) restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych i miast – kompleksowe lokalne programy rewitalizacji powinny obejmować zagadnienia techniczne, przestrzenne, społeczne, kulturowe, gospodarcze i ekologiczne zapewniając w efekcie wysokiej jakości przestrzenie publiczne, ochronę dziedzictwa kulturowego, poprawę transportu publicznego, integrację społeczną mieszkańców, przywrócenie lub nadanie funkcji przyrodniczej oraz promowanie zrównoważonego rozwoju
7) przeciwdziałanie fragmentacji przyrodniczej – uwzględnianie w procesie planowania przestrzennego potencjału środowiska przyrodniczego i obligatoryjne wybieranie rozwiązań najmniej uciążliwych dla środowiska oraz zarzadzanie przestrzenią funkcjonalną korytarzy ekologicznych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i studiach gminnych, szczególnie przy planowaniu infrastruktury komunikacyjnej, i wskazywaniu gruntów do urbanizacji
8) wprowadzenie gospodarowania krajobrazem zgodnie z zapisami Europejskiej Konwencji Krajobrazowej (EKK) w tym objęcie ochroną prawną najcenniejszych pod względem przyrodniczym i kulturowym krajobrazów naturalnych i historycznych, w tym układów ruralistycznych oraz stanowisk archeologicznych;
9) przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego poprzez prowadzenie planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego zdolnego do

efektywnej koordynacji działań podmiotów publicznych i polityk publicznych, a także wzmocnienie instytucjonalne i jakościowe planowania przestrzennego.

Sformułowane wyżej cele i kierunki działań polityki przestrzennej wraz z typologią obszarów funkcjonalnych KPZK 2030 stanowią ustalenia i zalecenia wymagane do wprowadzenia do planów zagospodarowania województw oraz poprzez nie do uwzględnienia w planowaniu na szczeblu lokalnym- gminnym.

2.2. Uwarunkowania wynikające z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego 2030

Uchwałą Nr 318/XXXX/16 Sejmiku Woj. Pomorskiego z dn. 29 grudnia 2016r przyjęty został Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego 2030 (opublikowany w Dz. Urz. Woj. Pom. 14 lutego 2016r poz. 603) Plan ten nieco inaczej niż poprzedni plan z 2009r formułuje ustalenia i zasady dotyczące zagospodarowania, jest to integralna część polityki rozwoju, której główne cele wyznacza strategia rozwoju województwa.

Plan województwa jako dokument określający politykę przestrzenną województwa wyznacza:
- wizję zagospodarowania przestrzennego w perspektywie długookresowej (do roku 2030) oraz sposób jej realizacji
- zasady kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa
- najważniejsze zmiany w przestrzeni w odniesieniu do głównych elementów istniejącego i planowanego zagospodarowania, ze wskazaniem instrumentów realizacyjnych (w perspektywie do roku 2020 i postulowane działania inwestycyjne po 2020

W warstwie stanowiącej plan województwa zawiera zapisy mające charakter:
- **ustaleń** – wiążących dla gminy przy sporządzaniu studium – dot. to m. inn. inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym zgodnie z art. 39 ust 5 ustawy (tj. ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm RP, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa)
- **wytycznych** :

A – wymagających rozważenia (problem urbanistyczny) i zaproponowania właściwego indywidualnego rozwiązania planistycznego w trakcie prac nad studium

B – do stosowania (uwzględniania) w działaniach prowadzonych w strukturach SWP (samorząd województwa pomorskiego)
- **rekomendacji** – są to zapisy nie będące ustaleniami i wytycznymi, których uwzględnianie jest wskazane, ale brak ich uwzględnienia nie może stanowić o odmowie uzgodnienia studium

Poniżej wypis z planu województwa zawierający odniesienie do celów strategicznych (C1-C3) oraz ustalonych kierunków działań w ramach poszczególnych celów (K) zapisanych w Planie.

W ramach C1 (Wysoka jakość przestrzeni zamieszkania i pracy) – K.1.1. **KSZTAŁTOWANIE STRUKTUR SIECI OSADNICZEJ ZGODNIE Z WYMOGAMI ŁADU PRZESTRZENNEGO**:

Miasto Skórcz to niewielki ośrodek lokalny, powiązany ze Starogardem Gdańskim jako ośrodkiem subregionalnym. Skórcz to miejscowość o potencjale rozwoju jako ośrodek krystalizujący sieć osadniczą na poziomie lokalnym.

USTALENIA OBOWIĄZUJĄCE:

- Zasada pierwszeństwa wykorzystania obszarów istniejącego zagospodarowania oraz ograniczania rozwoju osadnictwa na terenach otwartych, w tym polegająca na: regeneracji obszarów zdegradowanych, w szczególności poprzez rewitalizację oraz inne działania mające na celu przywrócenie im utraconych walorów lub/i nadanie nowych funkcji, (…) otwieraniu nowych terenów pod rozwój osadnictwa na podstawie uzasadnionej potrzeby.
- Zasada kształtowania zwartych przestrzennie jednostek osadniczych, minimalizująca terenochłonność oraz potrzeby związane z ich obsługą, ograniczająca ich negatywny wpływ na środowisko oraz sprzyjająca rozwijaniu więzi społecznych.
- Zasada etapowania kompleksowego rozwoju jednostek osadniczych dla konkretnej, docelowej liczby mieszkańców, dla której możliwe będzie zaprogramowanie i zapewnienie odpowiedniej obsługi, polegająca na koordynacji rozwoju osadnictwa z realnymi możliwościami

W ramach C1 (Wysoka jakość przestrzeni zamieszkania i pracy) – K.1.2. **KSZTAŁTOWANIE WYSOKIEJ JAKOŚCI ŚRODOWISKA MIESZKANIOWEGO .**

USTALENIA OBOWIĄZUJĄCE:

- Zasada zapewnienia odpowiedniej dostępności terenów mieszkaniowych do: podstawowych usług publicznych; transportu zbiorowego; przestrzeni publicznych, w tym przestrzeni otwartych.
- Zasada określania w planowaniu lokalnym standardów dostępności przestrzennej do podstawowych usług publicznych jako obowiązującego programu zagospodarowania terenów mieszkaniowych, określającego rezerwę terenową dla lokalizacji tych usług, proporcjonalną do liczby ludności w zasięgu ich obsługi, maksymalne parametry dotyczące zasięgu obsługi, minimalny wskaźnik rezerwy terenowej z przeznaczeniem na zieleń ogólnodostępną o funkcjach rekreacyjnych i ekologicznych.
- Zasada zapewnienia odpowiedniej dostępności terenów mieszkaniowych do infrastruktury technicznej (w szczególności do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej oraz energetycznej), warunkującej poziom życia zgodny ze współczesnymi standardami cywilizacyjnymi, przy czym w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia ścieków należy uwzględnić budowę urządzeń służących do zaopatrzenia w wodę, realizowaną jednocześnie z rozwiązaniem spraw gospodarki ściekowej.

W ramach C1 (Wysoka jakość przestrzeni zamieszkania i pracy) – K.1.3. **RACJONALIZACJA ROZMIESZCZENIA ORAZ POPRAWA DOSTĘPNOŚCI INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ I USŁUG PUBLICZNYCH W TYM ZAKRESIE**

USTALENIA OBOWIĄZUJĄCE:

Zasada realizacji nowych oraz dostosowania istniejących obiektów i urządzeń usług publicznych z uwzględnieniem potrzeb wszystkich użytkowników, w tym osób o ograniczonej mobilności i percepcji, zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego.

W ramach C1 (Wysoka jakość przestrzeni zamieszkania i pracy) – K.1.4 **ZAPOBIEGANIE I OGRANICZANIE SKUTKÓW POWODZI ORAZ INNYCH ZAGROŻEŃ.**

USTALENIA OBOWIĄZUJĄCE:

- Zasada uwzględniania i określania w lokalnych dokumentach planistycznych rozwiązań opartych na zintegrowanym gospodarowaniu zasobami wodnymi w obrębie zlewni – w oparciu o działy wodne (naturalne granice zlewni niezależnie od podziałów administracyjnych); brak uwzględnienia tej zasady w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy wymaga indywidualnego uzasadnienia w tym dokumencie.

- Zasada wskazywania w gminnych dokumentach planistycznych sposobów podnoszenia retencyjnej pojemności zlewni, jako elementów ochrony przed powodzią i suszą (…)

W ramach C2 (Konkurencyjna oraz wielofunkcyjna przestrzeń gospodarcza i bezpieczeństwo) K2.1. **EFEKTYWNE I BEZPIECZNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW PRZESTRZENI PRZEZ GOSPODARKĘ**

W ramach C2 (Konkurencyjna oraz wielofunkcyjna przestrzeń gospodarcza i bezpieczeństwo) K.2.2. **KSZTAŁTOWANIE STRUKTUR PRZESTRZENNYCH UMOŻLIWIAJĄCYCH TWORZENIE NOWYCH I TRWAŁYCH MIEJSC PRACY:**

USTALENIA DO ROZWAŻENIA:

- Zasada wielofunkcyjnego kształtowania struktur przestrzeni gospodarczej w sposób minimalizujący występowanie konfliktów przestrzennych.
- Zasada rozwoju terenów inwestycyjnych (pod działalność gospodarczą, w tym usługową)(…)w nowych lokalizacjach (green field) dopiero w przypadku wyczerpania zasobów przestrzeni możliwych do ponownego zagospodarowania (brown field), (…): przy czym zainwestowanie to musi uwzględniać wymogi ładu przestrzennego i wynikać z uzasadnionej potrzeby, w bezpośrednim zasięgu oddziaływania istniejących kompleksów przemysłowych; odpowiednio powiązanych z układem drogowym i kolejowym; (…); posiadających odpowiednią powierzchnię umożliwiającą wyznaczenie terenów zieleni buforowej, minimalizującej negatywne oddziaływanie tych terenów na obszary sąsiednie (np. w celu zmniejszenia zagrożenia hałasem).

W ramach C2 (Konkurencyjna oraz wielofunkcyjna przestrzeń gospodarcza i bezpieczeństwo) **K.2.3. WZMACNIANIE CAŁOROCZNEJ I ATRAKCYJNEJ OFERTY TURYSTYCZNEJ W OPARCIU O ZASOBY I WALORY PRZYRODNICZO-KULTUROWE, KRAJOBRAZOWE I FUNKCJE METROPOLITALNE:**

USTALENIA OBOWIĄZUJĄCE:

- Zasada harmonijnego kształtowania zagospodarowania rekreacyjnego i wypoczynkowego, realizowana m. inn przez uwzględnianie naturalnych właściwości terenu i ograniczanie negatywnego oddziaływania zagospodarowania rekreacyjnego i jego następstw na zasoby przyrodnicze, kulturowe i krajobrazowe
- Zasada kształtowania ponadregionalnych i regionalnych tras rowerowych, na które składają się: międzynarodowe – nr 4 (Trasa Tysiąca Jezior) (….) Kaliska-Lubichowo-Skórcz-Skórcz (m) –Morzeszczyn-Gniew itd.; regionalne – nr 123:Starogard Gd. (m)-Starogard Gd. –Bobowo-Skórcz –Skórcz (m) –Osiek itd.

W ramach C2 (Konkurencyjna oraz wielofunkcyjna przestrzeń gospodarcza i bezpieczeństwo) **K.2.4. KSZTAŁTOWANIE RACJONALNEJ STRUKTURY PRZESTRZENNEJ SIECI TRANSPORTOWEJ:**

USTALENIA OBOWIĄZUJĄCE

- Zasada hierarchizacji węzłów i połączeń w sieci transportowej według jej ważności dla dostępności zewnętrznej i wewnętrznej województwa; infrastrukturę drogową szczególnie ważną dla dostępności wewnętrznej województwa tworzą: (…)droga nr 231 - Skórcz - autostrada A1- Kolonia Ostrowicka
- Zasada hierarchizacji sieci dróg ponadregionalnych i regionalnych: autostrada (A1), drogi ekspresowe (S), drogi główne (G) – nr 214, nr 231, drogi zbiorcze (Z) - pozostałe odcinki dróg wojewódzkich w granicach województwa.

W ramach C2 (Konkurencyjna oraz wielofunkcyjna przestrzeń gospodarcza i bezpieczeństwo) **K.2.5. ZWIĘKSZANIE STOPNIA BEZPIECZEŃSTWA**

ENERGETYCZNEGO I SPRAWNOŚCI SYSTEMÓW PRODUKCJI, PRZESYŁU I DYSTRYBUCJI ENERGII ELEKTRYCZNEJ I CIEPLNEJ, GAZU, ROPY NAFTOWEJ ORAZ PRODUKTÓW ROPOPOCHODNYCH:

USTALENIA DO ROZWAŻENIA:

- Zasada okablowania linii elektroenergetycznych 110 kV i sieci średniego napięcia na terenach silnie zurbanizowanych, o wysokiej wartości historycznej, krajobrazowej i turystycznej.
- Rezerwowanie pasów terenów wolnych od zabudowy i przeszkód terenowych dla projektowanej i planowanej infrastruktury elektroenergetycznej, a na etapie jej eksploatacji zapewniających dostęp do sieci i urządzeń energetycznych oraz określanie ograniczeń w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu w pobliżu projektowanej i planowanej infrastruktury elektroenergetycznej oraz źródeł produkcji energii elektrycznej i cieplnej.

DZIAŁANIA I PRZEDSIĘWZIĘCIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ, SŁUŻĄCE REALIZACJI KIERUNKU: Po 2020 r.: w zakresie sieci dystrybucyjnych budowa linii 110 kV: (Majewo-Skórcz), budowa głównego punktu zasilania 110/15 kV w Skórczu ;

W ramach C3 (Zachowane zasoby i walory środowiska) **K.3.1. ZACHOWANIE I ODTWARZANIE ZASOBÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I JEGO SPÓJNOŚCI**

USTALENIA OBOWIĄZUJĄCE
– Zasada zachowania i kształtowania spójności regionalnego systemu ekologicznego, w skład którego wchodzą istniejące obszary chronione oraz obszary potencjalne do objęcia ochroną (cenne przyrodniczo), a także system płatów i korytarzy ekologicznych,; miasta Skórcz dotyczy płat ekologiczny Borów Tucholskich

DZIAŁANIA I PRZEDSIĘWZIĘCIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ, SŁUŻĄCE REALIZACJI KIERUNKU:

- Uwzględnianie w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin korytarzy ekologicznych - ponadregionalnych, regionalnych i subregionalnych oraz uszczegóławianie ich granic i wyznaczenie korytarzy rangi lokalnej, stosownie do skali dokumentu planistycznego.
- Określanie w dokumentach planistycznych na poziomie lokalnym zapisów/ wytycznych/wskaźników gwarantujących zachowanie ciągłości przestrzennej korytarzy ekologicznych

W ramach C3 (Zachowane zasoby i walory środowiska) - **K.3.2. OCHRONA OBSZARÓW O CHARAKTERYSTYCZNYM KRAJOBRAZIE KULTUROWYM LUB ZNACZENIU HISTORYCZNYM**

USTALENIA DO ROZWAŻENIA:
- Zasada harmonijnego kształtowania zagospodarowania przestrzennego wokół obszarów i obiektów o wartościach kulturowych i krajobrazowych (…).

- Zasada kształtowania w oparciu o zasoby dziedzictwa kulturowego sieci szlaków kulturowych, wyposażonych w odpowiednią infrastrukturę towarzyszącą oraz rozpoznawalny w przestrzeni system identyfikacji wizualnej.
- Zasada kształtowania otoczenia obiektów dziedzictwa kulturowego oraz dóbr kultury współczesnej, w sposób kreujący przestrzeń publiczną integrującą mieszkańców, z poszanowaniem wartości kulturowych i krajobrazowych.
- Zasada obejmowania ochroną planistyczną w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obiektów ujętych w gminnych ewidencjach zabytków oraz wartościowych obiektów historyczno-kulturowych nie objętych dotychczas żadną prawną formą ochrony

W ramach C3 (Zachowane zasoby i walory środowiska) **K.3.3. OGRANICZENIE EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ ŚRODOWISKA**

USTALENIA OBOWIĄZUJĄCE
– Zasada ograniczania stosowania indywidualnych systemów zbierania i oczyszczania ścieków bytowych na obszarach aglomeracji ściekowych.
– Zasada uwzględniania w dokumentach planistycznych gmin uwarunkowań wynikających z planu gospodarki odpadami dla województwa pomorskiego.

USTALENIA DO ROZWAŻENIA:
- Zasada zachowania miejskich terenów zieleni, przenikających tkankę obszarów zabudowanych, jako elementów sprzyjających utrzymaniu dobrych warunków klimatu lokalnego i ograniczeniu rozprzestrzeniania zanieczyszczeń powietrza i hałasu.
- Zasada zachowania w granicach miast wszystkich istniejących zbiorników wodnych i cieków, kształtujących lokalne warunki topoklimatu, w tym aerosanitarne.
- Zasada zmniejszania negatywnego oddziaływania transportu na środowisko przez: (…)wyprowadzanie ruchu o charakterze tranzytowym poza tereny miast i innych obszarów o wysokiej koncentracji zabudowy mieszkaniowej;(…) ograniczenie przeznaczania pod budownictwo mieszkaniowe terenów zagrożonych podwyższonym poziomem hałasu komunikacyjnego, w tym w sąsiedztwie dróg ekspresowych, linii kolejowych i lotnisk.

DZIAŁANIA I PRZEDSIĘWZIĘCIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ, SŁUŻĄCE REALIZACJI KIERUNKU; do roku 2020 –rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w ramach aglomeracji ściekowych powyżej 2000 RLM – m. inn w Skórczu, budowa i modernizacja kanalizacji sanitarnej wraz z układem tłocznym i modernizacja przepompowni – m. inn. w Skórczu;

Uwzględnianie w treści dokumentów planistycznych na poziomie lokalnym zasad lokalizacji i ochrony zielonej infrastruktury, spełniającej funkcje korytarzy przewietrzających na obszarach zurbanizowanych.

INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, UWZGLĘDNIONE W DOKUMENTACH PRZYJĘTYCH PRZEZ SEJM RP, RADĘ MINISTRÓW, WŁAŚCIWEGO MINISTRA I SEJMIK WOJEWÓDZTWA dotyczące m. Skórcz :

- budowa, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w ramach aglomeracji ściekowych powyżej 2000 RLM na terenie aglomeracji Skórcz –Program: Master Plan dla wdrażania dyrektywy Rady 91/271/EWG

- budowa i modernizacja kanalizacji sanitarnej wraz z układem tłocznym i modernizacja przepompowni w aglomeracjach powyżej 2000RLM- m. inn. w Skórczu – Program Master Plan dla wdrażania dyrektywy Rady 91/271/EWG

2.3. Uwarunkowania wynikające ze Strategii rozwoju województwa pomorskiego 2020

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 została przyjęta Uchwałą Nr 458/XXII/12 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 24 września 2012 r.

W przyjętej Strategii zaprezentowano następującą **wizję województwa** pomorskiego w 2020 r. Pomorskie w roku 2020 to region:

- trwałego wzrostu, w którym uruchamiane i wykorzystywane są zróżnicowane potencjały terytorialne dla wzmocnienia i równoważenia procesów rozwojowych;
- o unikatowej pozycji, dzięki aktywności społeczeństwa obywatelskiego, silnemu kapitałowi społecznemu i intelektualnemu, racjonalnemu zarządzaniu zasobami środowiska, gospodarczemu wykorzystaniu potencjału morza oraz inteligentnym sieciom infrastrukturalnym i powszechnemu stosowaniu technologii eko-efektywnych;
- będący liderem pozytywnych zmian społecznych i gospodarczych w Polsce i w obszarze Południowego Bałtyku.

Dla realizacji wizji województwa pomorskiego wyznaczono 3 cele strategiczne: **NOWOCZESNA GOSPODARKA, AKTYWNI MIESZKAŃCY, ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ,** dla których następnie sformułowano cele operacyjne oraz określono kierunki działań, spośród których dla obszaru **miasta Skórcz** najistotniejsze (wygrubione) zaprezentowano w poniższej tabeli:

Cel operacyjny (numeracja zgodna ze strategią województwa)	Kierunki działań (numeracja zgodna ze strategią województwa)	Warunki sukcesu
Cel strategiczny 1 - NOWOCZESNA GOSPODARKA		
1.1 Wysoka efektywność przedsiębiorstw	1.1.1 Upowszechnianie innowacji w przedsiębiorstwach i transfer wiedzy do gospodarki	– Wzrost zaufania i intensyfikacja współpracy między kluczowymi partnerami, m.in. w zakresie upowszechniania innowacji, transferu wiedzy do gospodarki oraz pozyskiwania nowych inwestycji; – **Poprawa sprawności administracyjnej w obsłudze inwestycji (m.in. przygotowanie planistyczne, podatki i opłaty lokalne, decyzje administracyjne, zachęty);**
	1.1.2 Wsparcie ekspansji zagranicznej przedsiębiorstw	
	1.1.3 Pozyskiwanie inwestycji zewnętrznych	
1.3 Unikatowa oferta turystyczna i kulturalna	1.3.1 Rozwój sieciowych i kompleksowych produktów turystycznych	– Utrzymanie wizerunku województwa jako regionu dysponującego atrakcyjną

		ofertą turystyczną oraz sprzyjającego organizacji dużych przedsięwzięć kulturalnych i sportowych; – Rozwój współpracy między sektorem publicznym, branżą turystyczną i podmiotami działającymi w obszarze kultury w zakresie tworzenia wspólnych, sieciowych, ponadlokalnych produktów turystycznych oraz oferty kulturalnej
Cel strategiczny 2 - AKTYWNI MIESZKAŃCY		
2.1 Wysoki poziom zatrudnienia	2.1.1 Aktywizacja biernych zawodowo i bezrobotnych	– Koordynacja działań w zakresie aktywizacji osób biernych zawodowo między instytucjami rynku pracy, pomocy i integracji społecznej, przy aktywnym współudziale organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej – Nawiązanie partnerskich, długofalowych relacji między samorządami, odpowiedzialnymi za kształcenie zawodowe na swoim terenie, a pracodawcami i środowiskiem akademickim.
	2.1.2 Wspieranie rozwoju mikro i małych przedsiębiorstw	
	2.1.3 Poprawa jakości ponadgimnazjalnego kształcenia zawodowego i kształcenia ustawicznego	
2.2 Wysoki poziom kapitału społecznego	2.2.1 Systemowe wzmacnianie potencjału organizacji pozarządowych	– Wzrost zaufania i intensyfikacja współpracy pomiędzy kluczowymi partnerami, szczególnie w relacji: jednostki samorządu terytorialnego – organizacje pozarządowe
	2.2.2 Podnoszenie poziomu tożsamości regionalnej i lokalnej oraz integracja społeczności lokalnych	
	2.2.3 Aktywne uczestnictwo w kulturze, sporcie i rekreacji	
	2.2.4 **Kompleksowa rewitalizacja** i rozwój przestrzeni publicznych	
2.3 Efektywny system edukacji	2.3.1 Zapewnienie wysokiej jakości edukacji na poziomie podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym	– Trwała współpraca między jednostkami samorządu terytorialnego, instytucjami oświatowymi, instytucjami rynku pracy i organizacjami pozarządowymi w zakresie poprawy jakości edukacji uwzględniającej rozwój kompetencji kluczowych na każdym etapie edukacyjnym – Współdziałanie uczniów, nauczycieli, rodziców i jednostek samorządu terytorialnego dla poprawy jakości kształcenia na każdym etapie edukacji
	2.3.2 Poprawa dostępu do edukacji przedszkolnej i zorganizowanych form opieki nad dziećmi do lat 3	
	2.3.3 Rozwój systemowego wsparcia uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych (w tym szczególnie uzdolnionych)	

2.4 Lepszy dostęp do usług zdrowotnych	2.4.1 Intensyfikacja działań profilaktycznych i diagnostycznych w zakresie chorób cywilizacyjnych	– Wprowadzenie systemowych rozwiązań w zakresie działań profilaktycznych i diagnostycznych w zakresie chorób cywilizacyjnych
Cel strategiczny 3 - ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ		
3.1 Sprawny system transportowy	3.1.1 Rozwój systemów transportu zbiorowego	– Skuteczna promocja alternatywnych wobec samochodu środków transportu – Uzgodniona i skoordynowana realizacja *planów zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego* na wszystkich poziomach w województwie
	3.1.2 **Rozwój sieci drogowej** wiążącej miasta powiatowe regionu z Trójmiastem oraz ich otoczeniem	
	3.1.3 Modernizacja infrastruktury wiążącej węzły multimodalne z układem transportowym regionu	
3.2 Bezpieczeństwo i efektywność energetyczna	3.2.1 **Wsparcie przedsięwzięć z zakresu efektywności energetycznej**	– Wysoka świadomość wszystkich partnerów w zakresie korzyści płynących z podejmowania działań z zakresu poprawy bezpieczeństwa energetycznego, efektywności energetycznej oraz wykorzystywania odnawialnych źródeł energii, a także istnienie skutecznych mechanizmów wsparcia ww. przedsięwzięć
	3.2.2 Wsparcie przedsięwzięć z zakresu wykorzystania odnawialnych źródeł energii	
	3.2.3 **Rozwój systemów zaopatrzenia w ciepło** i zwiększanie zasięgu ich obsługi	
	3.2.4 Zmiana lokalnych i indywidualnych źródeł energii w celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń	
3.3 Dobry stan środowiska	3.3.1 **Rozwój systemów odbioru i oczyszczania ścieków komunalnych oraz wód opadowych i roztopowych**	– **Uporządkowany system prawny gospodarki przestrzennej** – Systemowa współpraca podmiotów sektora gospodarki wodnej
	3.3.2 Ograniczanie zagrożeń powodziowych	
	3.3.3 Rozwój kompleksowych systemów zagospodarowania odpadów komunalnych	
	3.3.4 Zachowanie walorów przyrody i poprawa spójności przyrodniczej	
	3.3.5 Rozwój monitoringu środowiska oraz zagrożeń powodziowych	

2.4 Uwarunkowania i wnioski wynikające ze Strategii Rozwoju Miasta Skórcza do roku 2020

Strategię Rozwoju Miasta Skórcza do roku 2020 opracowano w czerwcu 2015r.
W dokumencie tym dokonano diagnozy stanu istniejącego w zakresie najważniejszych zagadnień, przeprowadzono analizę SWOT oraz wyznaczono priorytetowe dla rozwoju miasta zagadnienia społeczno-gospodarcze sformułowane w postaci celów strategicznych.

Cele rozwojowe i cele operacyjne miasta Skórcza:

Cel rozwojowy nr 1. – **Wysoka konkurencyjność gospodarcza**

Cel operacyjny 1.1. – Tworzenie warunków dla rozwoju inwestycji i podnoszenie atrakcyjności gospodarczej miasta.
Wskazano następujące kierunki działań:
- uporządkowanie i przygotowanie terenów inwestycyjnych w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych (cele mieszkaniowe, usługi, przemysł)
- uzbrojenie terenów inwestycyjnych w niezbędną infrastrukturę techniczną
- rozwój współpracy z inwestorami (opieka przed- i poinwestycyjna)
- zwiększenie pokrycia miasta MPZP i określenie stref rozwoju
- rozpowszechnianie pozytywnego wizerunku miasta w mediach tradycyjnych i społecznościowych

Cel operacyjny 1.2. – Promocja przedsiębiorczości i jej wspieranie.
Wskazano następujące kierunki działań:
- wsparcie doradcze i szkoleniowe dla osób chcących rozpocząć działalność gospodarczą oraz dla funkcjonujących przedsiębiorstw we współpracy z Instytucjami Otoczenia Biznesu
- stworzenie systemu zachęt (np. podatkowych) dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą, rozwijających dotychczasową działalność i/lub tworzących miejsca pracy
- pomoc w pozyskiwaniu grantów i dotacji na rozpoczęcie działalności i/lub tworzenie miejsc pracy
- wprowadzenie elementów przedsiębiorczości do edukacji młodzieży

Cel operacyjny 1.3. – Efektywne wykorzystanie potencjału naturalnego, historycznego i kulturowego na potrzeby rozwoju turystyki.

Wskazano następujące kierunki działań:
- promocja lokalnej turystyki, w tym zachęcanie mieszkańców do podejmowania działalności okołoturystycznej (edukacja turystyczna)
- oznakowanie zabytków oraz budowa miejscowego systemu informacji turystycznej
- promocja walorów historycznych i kulturowych miasta oraz Kociewia, współpraca z portalami i organizacjami turystycznymi, stworzenie profesjonalnej strony www
- stworzenie produktu turystycznego w oparciu o organizację imprezy plenerowej identyfikowanej z obszarem miasta (np. Bieg Czterech Jezior)
- stworzenie pakietów kompleksowych ofert turystycznych
- organizacja i udział w lokalnych, regionalnych i krajowych akcjach promocyjnych – targi, imprezy kulturalne

Cel rozwojowy nr 2. – **Atrakcyjna przestrzeń i czyste środowisko**

Cel operacyjny 2.1. – Poprawa funkcjonalności i atrakcyjności przestrzeni w mieście.
Wskazano następujące kierunki działań:

- nadanie nowych funkcji przestrzeni publicznej, szczególnie w historycznej części miasta (Rynek Maślany)
- ochrona zabytków zgodnie z tworzonym Programem Opieki nad Zabytkami
- stworzenie zachęt dla mieszkańców dotyczących poprawy atrakcyjności posesji (np. poprzez konkursy na najładniejszą posesję, ogród itp.)

Cel operacyjny 2.2. – Podniesienie atrakcyjności osiedleńczej miasta poprzez budowę i przebudowę infrastruktury technicznej i drogowej.
Wskazano następujące kierunki działań:

- przebudowa dróg lokalnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (chodniki + ścieżki rowerowe) na terenie miasta
- dokończenie budowy sieci wodno-kanalizacyjnej, przebudowa najstarszej (azbestowej) części sieci wodociągowej
- zmodernizowanie gospodarki osadowej oczyszczalni ścieków
- budowa kanalizacji deszczowej na drogach miejskich

Cel operacyjny 2.3. – Poprawa stanu środowiska przyrodniczego, w tym jakości powietrza.
Wskazano następujące kierunki działań:

- wdrożenie zagadnień związanych z realizacją Pilotażowego Programu Niskowęglowego Rozwoju dla Powiatu Starogardzkiego
- wspieranie inicjatyw na rzecz budowy sieci ciepłowniczej (np. zasilanej gazem skroplonym)
- modernizacja kotłowni lokalnych wraz z dywersyfikacją paliw wykorzystywanych do produkcji energii cieplnej (w tym wykorzystanie OZE)
- termomodernizacja budynków publicznych oraz mieszkalnych
- podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie wpływu na zanieczyszczenie środowiska i jakość powietrza, upowszechnianie wykorzystania kolektorów słonecznych i pomp ciepła w budynkach prywatnych

Cel operacyjny 2.4. – Rozwój infrastruktury kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej.
Wskazano następujące kierunki działań:

- budowa pełnowymiarowej sali sportowej
- przebudowa i rozbudowa bazy sportowo-rekreacyjnej, w tym budowa nowych placów zabaw czy siłowni na świeżym powietrzu oraz modernizacja, rozbudowa i doposażenie Stadionu Miejskiego
- modernizacja i rozbudowa infrastruktury kulturalnej (m.in. rozbudowa bazy MOK, przebudowa i doposażenie sceny w parku miejskim)

Cel rozwojowy nr 3. **Aktywne i rozwijające się społeczeństwo**
Cel operacyjny 3.1. – Wspieranie aktywności społeczności lokalnej, w tym tworzenie warunków dla rozwoju organizacji pozarządowych.
Wskazano następujące kierunki działań:

- rozszerzenie zakresu zadań publicznych zlecanych organizacjom pozarządowym
- wsparcie infrastrukturalne dla organizacji pozarządowych – stworzenie siedziby dla organizacji pozarządowych
- zacieśnianie współpracy z trzecim sektorem, wsparcie doradcze, organizacyjne i finansowe dla organizacji pozarządowych
- rozszerzenie oferty czasu wolnego w szczególności dla młodzieży
- rozwój oferty skierowanej do osób starszych
- rozwój działalności kulturalnej, działania aktywizacyjne, integracja lokalnej społeczności

Cel operacyjny 3.2. – Efektywny system edukacji.
Wskazano następujące kierunki działań:

- rozwój opieki żłobkowej i przedszkolnej (budowa nowego budynku przedszkola wraz z oddziałem żłobkowym bądź adaptacja istniejących obiektów)
- zapewnienie wysokiej jakości edukacji na poziomie podstawowym i gimnazjalnym oraz rozwój nowoczesnych form kształcenia
- rozwój wsparcia uczniów o specjalnych potrzebach (w tym szczególnie uzdolnionych)
- doskonalenie zawodowe nauczycieli, rozwijanie współpracy między szkołami
- dostosowanie treści kształcenia do potrzeb lokalnej gospodarki i rynku pracy (we współpracy z Powiatem Starogardzkim), rozwój doradztwa zawodowego dla uczniów

Cel operacyjny 3.3. – Aktywizacja zawodowa mieszkańców.
Wskazano następujące kierunki działań:

- aktywizacja osób biernych zawodowo, bezrobotnych i zagrożonych bezrobociem we współpracy z PUP
- organizacja szkoleń w celu nabycia nowych umiejętności i/lub podnoszących kwalifikacje mieszkańców we współpracy z PUP oraz Kociewskim Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego
- organizowanie staży, robót publicznych i społecznie użytecznych
- ścisła współpraca z lokalnymi pracodawcami
- rozwój ekonomii społecznej, inicjowanie/sprzyjanie tworzeniu spółdzielni socjalnych

Cel operacyjny 3.4. – Poprawa poziomu usług medycznych i ich dostępności oraz szeroka profilaktyka.
Wskazano następujące kierunki działań:

- współpraca z podmiotami leczniczymi w celu poprawy jakości i zwiększenia dostępności specjalistycznych usług medycznych
- intensyfikacja działań profilaktycznych i diagnostycznych
- propagowanie i promocja zdrowego trybu stylu życia (m.in. w szkołach)

Strategia rozwoju miasta Skórcza określa wizję miasta:

Skórcz – miejscem wysokiej jakości życia i współpracy na Kociewiu, atrakcyjnym dla turystów i inwestorów, rozwijającym się w oparciu o wielowiekową tradycję, walory środowiska, wysokiej jakości infrastrukturę oraz aktywnych, wykształconych i przedsiębiorczych mieszkańców

Polityka przestrzenna miasta powinna być oparta o strategię rozwoju i umożliwiać realizację wskazanych w niej celów i docelowej wizji miasta.

2.5. Uwarunkowania i wnioski wynikające z polityki przestrzennej gmin sąsiednich.

Miasto Skórcz położone jest w powiecie starogardzkim, w południowym rejonie województwa pomorskiego, na północnym skraju Borów Tucholskich, na obszarze Kociewia. Miasto Skórcz otoczone jest obszarem gminy wiejskiej Skórcz, graniczy także z gminą Osiek. Przez miasto przebiegają drogi wojewódzkie Warlubie - Kościerzyna - Łeba oraz Gdańsk - Starogard - Warlubie. Ponadto istnieją dogodne połączenia drogowe z Gniewem i Smętowem Granicznym. W odległości około 10 km od miasta przebiega autostrada A 1 północ - południe. Skórcz jest ośrodkiem obsługi ludności i rolnictwa z terenu miasta oraz gminy Skórcz, a także częściowo gmin Osiek i Smętowo Graniczne. Funkcją uzupełniającą jest lokalny przemysł przetwórstwa rolno - spożywczego, drzewny, meblarski i metalowy. Miasto jest również siedzibą administracji samorządowej gminy wiejskiej Skórcz.

Uwarunkowania i wnioski ze Studium gminy wiejskiej Skórcz (2015)
Gmina Skórcz posiada dokument obowiązujący przyjęty Uchwałą Nr VII/44/ 2015 Rady Gminy Skórcz z dnia 27 listopada 2015 r.

Ustalenia Studium gminy wiejskiej mogące mieć wpływ na politykę przestrzenną miasta Skórcza:

- nowe tereny inwestycyjne w obr. Ryzowie w granicach strefy ochronnej ujęć wód podziemnych dla celów mieszkaniowych stanowią niekorzystne dla miasta uwarunkowanie, ze względu na potencjalne zagrożenie dla ujęć; niezbędne jest pilne wyposażenie obszaru w sieć kanalizacji sanitarnej, gdyż zmienione rozp. Dyrektora RZGW w Gdańsku dopuszcza nawet zbiorniki bezodpływowe w tym obszarze
- projektowane trasy rowerowe i piesze wskazane są do powiązania z trasami na terenie miasta, szczególnie dotyczy to tras projektowanych jako międzynarodowe i regionalne trasy rowerowe
- obszar gminy wiejskiej objęty jest planem aglomeracji ściekowej, infrastruktura kanalizacji sanitarnej obu jednostek samorządowych wymaga wzajemnej koordynacji, wspólnych przedsięwzięć inwestycyjnych dot. modernizacji oczyszczalni, budowy odcinków nowych sieci
- miasto jest nadal i będzie w kolejnym okresie ośrodkiem obsługi także dla mieszkańców obszaru gminy wiejskiej, nie przewiduje się znaczącego wzrostu ludności (wg prognoz do roku 2030 liczba ludności obszaru wiejskiego nieznacznie zmniejszy się do poziomu ok. 4579 osób, przy 4859 w roku 2012), nowe tereny mieszkaniowe wyznaczane w granicach miasta mogą służyć także mieszkańcom obszaru wiejskiego migrującym do miasta, jednak ich prognozowana liczba nie jest znacząca i nie wymaga wyznaczania rezerw terenowych w granicach miasta
- w studium wskazano kilka potencjalnych lokalizacji dla elektrowni wiatrowych (dla kilku elektrowni w obrębach Czarny Las, Wolental, Wielbrandowo z dala od granic miasta), jednakże nie uzyskały one pozwoleń na budowę, procesy inwestycyjne nie rozpoczęły się, a potencjalni inwestorzy nie zgłaszają wniosków dot. realizacji inwestycji; ze względu na zmiany przepisów prawa (ustawa o inwestycjach z zakresu elektrowni wiatrowych z 20 maja 2016r ze zm. z 2018r) zapisy Studium gminy pozostaną dot. tych inwestycji nie mają szansy realizacji, nie stanowią zatem zagrożenia dla rozwoju przestrzennego miasta Skórcza
- Studium wskazało nowe tereny dla inwestycji mieszkaniowych i mieszkaniowo-usługowych w bezpośrednim sąsiedztwie granic miasta w obrębach Ryzowie (sąsiedztwo ujęć wódy oraz sąsiedztwo Os. Leśnego), w m. Boraszewo obręb Kranek

– przy drodze wojew. nr 214, sąsiedztwo terenów dawnego tartaku, w obr. Wybudowanie Wielbrandowskie – przy drodze wojew.nr 234; tereny te należałoby brać pod uwagę przy planowaniu rozbudowy sieci wodociągowych oraz kanalizacji sanitarnych

- gmina wskazała nowe tereny inwestycyjne jako te, dla których zamierza sporządzić plany miejscowe, jednak jak dotąd nie przystąpiono do sporządzania żadnego z nich, miasto ma zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym status organu opiniującego planu jeśli ich obszar położony jest przy granicy administracyjnej
- część ustanowionych stref ochrony konserwatorskiej układu urbanistycznego Skórcza wpisanego do rejestru zabytków położona jest w granicach gminy wiejskiej – stanowią one otoczenie zabytku, wskazane jest współdziałanie obu samorządów w celu skutecznej ochrony tego otoczenia
- planowana jest nowa trasa drogi wojewódzkiej 231 w kierunku autostrady A1, biegnąca po dawnych terenach kolejowych, konieczne jest powiązanie z drogą Nowa Dworcowa (od istn. ronda, dalej w kierunku węzła autostradowego)

Uwarunkowania i wnioski ze Studium gminy Osiek (2003, obecnie aktualizacja 2018)

Gmina Osiek posiada dokument obowiązujący przyjęty Uchwałą Nr VI/146/2003 Rady Gminy Osiek z dn. 12.06.2003r., obecnie trwają prace nad całościową aktualizacją dokumentu Studium - w związku z podjętą uchwałą nr IV/13/2015 Rady Gminy Osiek z dnia 10 lutego 2015 r. o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Osiek (opracowanie projektu - firma Aspektus, Grudziądz, kwiecień 2016r)

Ustalenia Studium gminy Osiek mogące mieć wpływ na politykę przestrzenną miasta Skórcza:

- gmina Osiek stanowi zaplecze rekreacyjno-wypoczynkowe dla mieszkańców Skórcza, miasto Skórcz jest ośrodkiem lokalnym obsługującym w niektórych zakresach usług także mieszkańców gminy Osiek
- trasy turystyczne rowerowe i piesze wskazywane w dokumencie Studium gminy Osiek mogą być kontynuowane w obszarze miasta

3. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE (WG ART. 10 UST. 1 USTAWY O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM)

3.1. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu

3.1.1. Położenie i ogólna charakterystyka miasta

Miasto Skórcz położone jest w południowej części woj. pomorskiego, w powiecie starogardzkim. Od zachodu, północy i wschodu graniczy z gmina wiejską Skórcz, od południa z gminą Osiek. Według regionalizacji fizycznogeograficznej Skórcz jest położony na pograniczu Pojezierza Starogardzkiego i Borów Tucholskich. Obszar miasta charakteryzuje się urozmaiconym ukształtowaniem terenu, przy północnej granicy miasta w dnie rynny polodowcowej rzędne terenu wynoszą ok. 75 m npm, w południowej części do ponad 100m npm, z lokalnymi maksimami wynoszącymi do ok. 110m npm. Miasto położone jest w zlewni rzeki Wierzycy, przeważająca część miasta jest odwadniana do Szorycy, która jest dopływem rzeki Węgiermucy, uchodzącej do Wierzycy. Szoryca w południowej części gminy wiejskiej i w granicach miasta ma charakter rowu melioracyjnego, w części miasta ujętego w podziemny przewód. Niewielki wschodni fragment miasta położony jest w zlewni rzeki Liski, uchodzącej do Janki (dopływ Wierzycy).

Jest to jedno z mniejszych miast województwa, zarówno jeśli chodzi o wielkość obszaru (pow. ok. 367ha) jak też liczbę mieszkańców (ok. 3545 osób - stan na 2016 r. wg danych GUS, ok. 2,78% ludności powiatu), najmniejsze w powiecie starogardzkim. Skórcz stanowi ośrodek obsługi ludności i rolnictwa z terenu miasta oraz otaczającej gminy wiejskiej. W obszarze miasta w jego granicach nadal dominują grunty rolne stanowiące ponad 55% powierzchni, grunty zabudowane i zurbanizowane obejmują ponad 30% powierzchni, lasy ok. 7,6%.

Przez miasto biegną drogi wojewódzkie nr 214, 222, 231 i 234, zapewniające dobre powiązania komunikacyjne z Gdańskiem, Starogardem, z autostradą A1 (z węzłem w Kopytkowie, w odl. ok. 10km), sąsiednimi miastami, gminami i powiatami (gdańskim, tczewskim, kościerskim), z takimi miejscowościami Lubichowo, Gniew, Morzeszczyn. Linie kolejowe biegnące niegdyś przez miasto są nieczynne, zlikwidowano je w latach 90-tych XX w.

Skórcz jest miastem atrakcyjnym kulturowo, z licznymi obiektami zabytkowymi, z zachowanym historycznym układem przestrzennym. Zabudowa jest raczej zwarta, skupiona przy historycznych ciągach komunikacyjnych, wielofunkcyjna: mieszkaniowo-usługowa, produkcyjna. W południowej części miasta dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, skupiona w tzw. Osiedlu Leśnym. Część północną stanowią tereny produkcji rolnej na ziemiach o wysokich klasach bonitacyjnych. Miasto jest przecięte na osi północ-południe nieczynną obecnie linią kolejową. Centrum zlokalizowane jest po stronie wschodniej. Natomiast w części zachodniej zabudowę stanowią w większości tereny produkcyjne, usługowe lub techniczne.

Południowa część miasta to lasy, w tym stanowiące część Obszaru Chronionego Krajobrazu Borów Tucholskich.

3.1.2. Użytkowanie terenu

Zgodnie z danymi Starostwa Powiatowego w Skórczu pow. miasta to 362,9453 ha (ok. 4 km^2) , z czego (wg mapy ewidencji gruntów, stan na XI 2016)

Lp	Użytek	Opis	Powierzchnia [ha]	% powierzchni
1	B	Tereny mieszkaniowe	45.1836	12,44
2	Ba	Tereny przemysłowe	12.0150	3,31
3	Bi	Tereny zabudowane inne	9.6878	2,67
4	Bp	Tereny zurbanizowane niezabudowane lub w trakcie zabudowy	5.1759	1,43
5	Br	Grunty rolne zabudowane	8.6612	2,38
6	Bz	Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	10.5540	2,90
7	dr	Tereny komunikacyjne - drogi	32.4178	8,93
8	Ls	Lasy i grunty leśne	28.6854	7,90
9	Lz	Grunty zadrzewione i zakrzewione	0.1530	
10	Lzr	Grunty zadrzewione i zakrzewione na uż. rolnych	1.4363	
11	Ł	Łąki trwałe	6.3415	
12	N	Nieużytki	9.6580	
13	Ps	Pastwiska trwałe	5.5510	
14	R	Grunty orne	171.7741	
15	S	Sady	6.8899	
16	Tk	Tereny komunikacyjne - koleje	6.5133	1,79
17	W	Grunty pod rowami	0.6138	
18	Wp	Wody śródlądowe płynące	1.5225	
19	Ws	Wody śródlądowe stojące	0.3336	
		Razem:	**363.1677**	

Ogółem tereny zabudowane i zurbanizowane, bez terenów komunikacji i terenów zabudowy zagrodowej stanowią ok.17,18% powierzchni miasta, a wraz z zabudową zagrodową (gr rolne zabudowane) - ok. 22,23% ogólnej powierzchni.

Tereny zabudowane wraz z terenami komunikacyjnymi(drogi i tereny kolejowe) łącznie zajmują ok. 32,95% pow. miasta.

Znaczna część powierzchni miasta stanowi nadal grunty rolne i leśne, będąc w części rezerwą na przyszłe cele rozwojowe. .

3.1.3. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia terenów – Sytuacja planistyczna - miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego i decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, ruch budowlany.

Studium - Dotychczas obowiązujący dokument Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta przyjęto w 2002r., w roku 2006 wprowadzono do niego zmianę dot. terenów przemysłowych w rejonie ul. Pomorskiej (Iglotex i Fast), oraz w 2012r – wskazując tereny przy wschodniej granicy miasta jako przeznaczone do zabudowy (ok. 5 ha). Opracowanie ma bardzo ogólny charakter, trudno na jego podstawie wnioskować o kierunkach zmian w przeznaczeniu terenów, brak jest wskaźników dotyczących zagospodarowania, Studium nie uwzględnia wniosków z aktualnych opracowań ponadlokalnych, np. rangi regionalnej. Z racji dat sporządzenia dokument nie jest skorelowany ze strategią rozwoju miasta. Części graficzne sporządzone są w skali 1:10000.

Problematyka, zakres ustaleń nie odpowiada obecnym wymaganiom. Dokument nie był poddany strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko (ze względu na czas powstania).

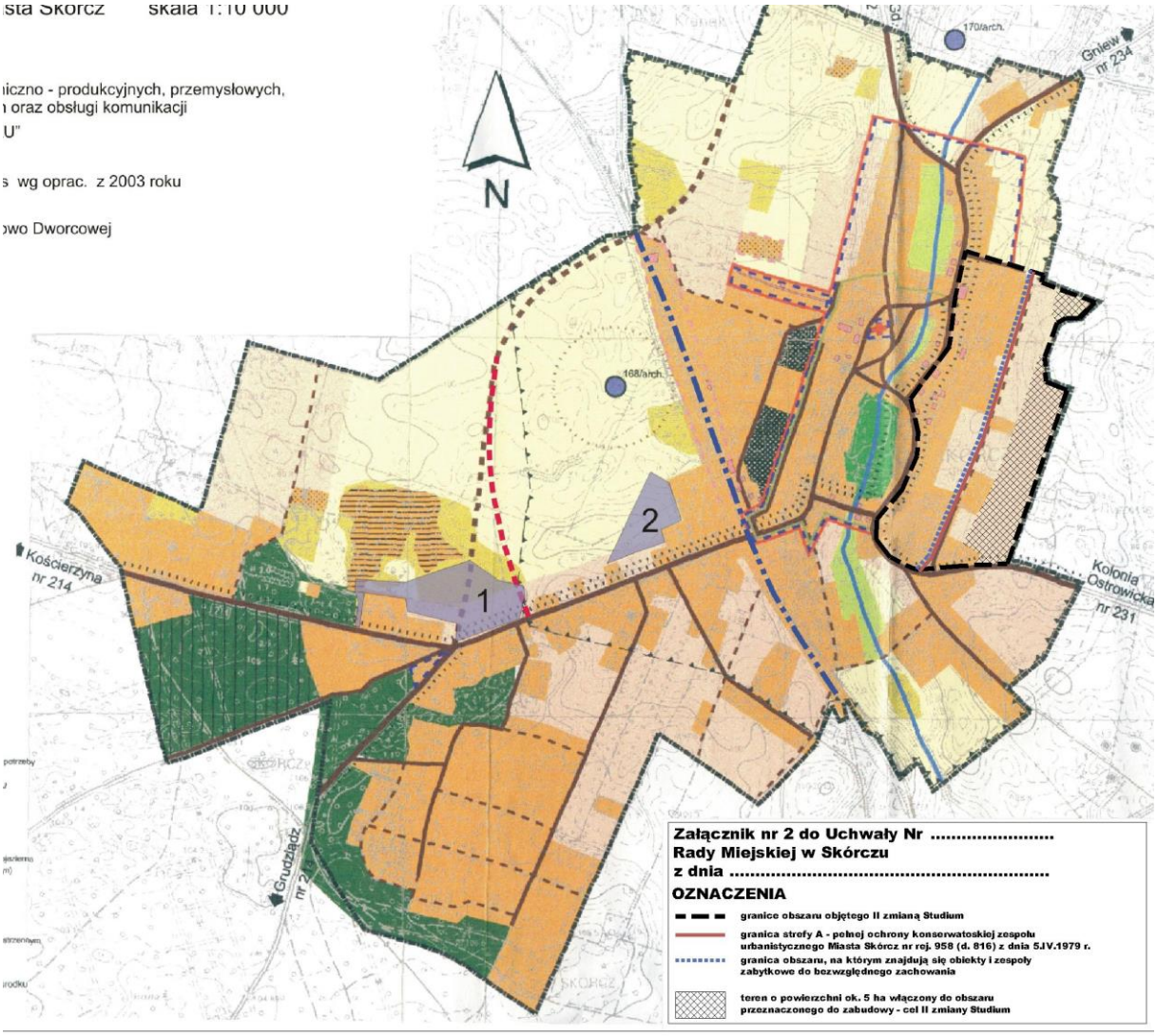

Rys. Dotychczasowe Studium z 2002 ze zmianą z 2006 i z 2012 r. – Kierunki zagospodarowania

Plany miejscowe

Na terenie miasta stosunkowo duży procent powierzchni objęty jest obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Stan na grudzień 2018r przedstawia poniższa tabela, a położenie, lokalizacja obszaru przedstawiona została a zał. graficznym:

OBOWIĄZUJĄCE PLANY MIEJSCOWE NA TERENIE MIASTA SKÓRCZ												
Plan (Nr na zał. graficznym)	**Og w ha**	**strefa tech.-prod.**	**strefa mieszkalna (z usługami)**	**strefa wielorodzinna**	**drogi**	**zieleń**	**oświata kultura**	**rolnicze**	**cmentarz**	**inne - zbiornik retencyjny**	**UCHWAŁA**	**PUBLIKACJA**
ul. Zielona Eryksa Nr 1 na zał. graf	1,8 (1,72)	-	1,29	0,32	0,11						Uchwała Nr V/19/2015 RM w Skórczu z dnia 26.03.2015 r.	Dz. U. Woj. Pom. poz. 1480 z dnia 4.05.2015 r.
ul. Schornaka, Hallera Nr 2 na zał. graf (plan obecnie zmieniany w nieco większych granicach)	25,00	0,20	17,96	0,10	2,70		1,94	2,10			Uchwała Nr XVI/94/2012 RM w Skórczu z dnia 26.04.2012 r.	Dz. U. Woj. Pom. poz. 2056 z dnia 14.06.2012 r.
ul. Wojska Polskiego Nr 3 na zal. graf. (plan zmieniony w 2017r)	1,69		0,52	0,80	0,16		0,21				Uchwała Nr XVI/95/2012 RM w Skórczu z dnia 26.04.2012 r. Zmieniony Uchwala Nr XXVII/136/2017 z dn. 27.04.2017r	Dz. U. Woj. Pom. poz. 2057 z dnia 14.06.2012 r. Dz. Urz. Woj. Pom. z 21.06.2017 poz. 2318

ul. Osiedlowa Nr 4 na zał. graf (plan zmieniony na fragmencie)	9,60	7,10	0,50						2,00		Uchwała Nr XLVI/254/2010 RM w Skórczu z dnia 12.10.2010 r. Uchwała Nr III/14/2018 z dn. 20.12.2018r	Dz. U. Woj. Pom. Nr 152 poz. 2970 z dnia 17.12.2010 r. Dz. Urz. Woj. Pom. z 31.01.2019r poz. 549
ul. Ogrodowa Zielona Nr 5 na zał. graf (plan obecnie zmieniany)	20,20		15,25	0,80	2,50					1,65	Uchwała Nr XLIV/240/2010 RM w Skórczu z dnia 24.08.2010 r.	Dz. U. Woj. Pom. Nr 119 poz. 2302 z dnia 27.09.2010 r.
Rejon Iglotex Nr 6 na zał. graf.	5,28	3,4210			0,3760	1,480					Uchwała Nr XXXVI/208/2006 RM w Skórczu z dnia 7.09.2006 r.	Dz. U. Woj. Pom. Nr 21 poz. 493 z dnia 30.01.2007 r.
Rejon Fast Nr 7 na zał graf	1,82	1,74			0,078						Uchwała Nr XXXVI/205/2006 RM w Skórczu z dnia 7.09.2006 r.	Dz. U. Woj. Pom. Nr 21 poz. 492 z dnia 30.01.2007 r.
Ogółem:	**63,59**	**12,46**	**35,52**	**2,02**	**5,924**	**1,48**	**2,15**	**2,10**	**2,00**	**1,65**	x	x
%	**100**	**19,08**	**54,39**	**3,09**	**9,07**	**2,27**	**3,29**	**3,22**	**3,06**	**2,53**	x	x

Obszary objęte planami podlegały zmianom, i tak:

- obszar objęty planem dla rejonu ulic Wojska Polskiego - Osiedlowa pierwotnie przyjęty w 2006r. zmieniono w 2012r a następnie w 2017r – Uchwała Nr XXVII/136/2017 z dn. 27.04.2017r

- obszar objęty planem dla rejonu ulic Pomorskiej - Zielonej pierwotnie przyjęty w 2002r, Uchwałą Nr IV/13/2002 Rady Miejskiej w Skórczu z dnia 20 grudnia 2002 r. (publikacja Dz. Urz. Woj. Pom. z 2003 r. Nr 94, poz.1646 z dn. 07.08.2003 r). zmieniono następnie w 2015r.

Powierzchnia objęta w/wym planami to ok. 17,52% ogólnej powierzchni miasta (wg danych GUS dla woj. pomorskiego na 31.12.2016 20,23% pow. było pokrytych planami)

Plany miejscowe w trakcie opracowania:

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu miasta Skórcza, przy ulicy Osiedlowej, w granicach określonych Uchwałą Nr XXX/149/2017 Rady Miejskiej w Skórczu z dn. 29 czerwca 2017 r. (to zmiana fragmentu mpzp z 2010r – rejon Dworcowa-Osiedlowa)[1]

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu miasta zawartego pomiędzy ulicami Hallera, 27 Stycznia, Norwida i wschodnią granicą administracyjną miasta w granicach wg Uchwały Rady Miejskiej w Skórczu Nr XLI/217/2018 z dnia 28 czerwca 2018r (granice takie jak planu wg uchwały XVI/94/2012 z dn. 26.04.2012r powiększone o pasy drogowe ulic przyległych)

- zmiana Mpzp z 2010r. dla fragmentu miasta, rejon ulic Ogrodowa –Zielona - w granicach określonych Uchwałą Nr XLVI/237/2018 Rady Miejskiej w Skórczu z dn. 15 listopada 2018r.

- Mpzp rejon ulic Zielona – dla terenu położonego po wschodniej granicy ulicy Zielonej i ulicy Ogrodowej, w granicach określonych Uchwałą Nr XLVI/238/2018 Rady Miejskiej w Skórczu z dn. 15 listopada 2018r.

Wyżej wymienione plany nie zmieniają w istotny sposób bilansu obszarów posiadających mpzp.

Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu

Wg rejestrów prowadzonych przez Burmistrza Miasta w latach 2003- 2016 corocznie wydawanych było od kilku do kilkudziesięciu indywidualnych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (w tym tzw. decyzji celu publicznego). W 2003 było to łącznie 47 decyzji, w 2004- 6 dec wz, w 2005 – 20, w 2006 – 27, w 2007- 26, w 2008- 37, w 2009- 32, w 2010- 36, w 2011- 26, w 2012- 21, w 2013- 13, w 2014 - 12, w 2015- 17, w 2016- 14 9do końca października), w ogólnej liczbie decyzji kilka każdorocznie dotyczyło inwestycji celu publicznego (przebudowy dróg, budowy odcinków sieci elektroenergetycznej, wodociągowej, kanalizacji deszczowej, sanitarnej, stacji bazowej, zagospodarowanie parku miejskiego, budowa boiska sportowego, przebudowy obiektów użyteczności publicznej itp.).

Decyzje o pozwoleniach na budowę – ruch budowlany

Ruch budowlany na terenie miasta z racji jego skali oraz charakteru jest niewielki. Realizowane w ostatnich latach (od 2012 r.) inwestycje to przede wszystkim budowy domów jednorodzinnych, rzadziej obiektów usługowych, a także różnego rodzaju i o różnym zakresie przebudowy, rozbudowy oraz budowy odcinków sieci infrastruktury technicznej (linie elektroenergetyczne, kanalizacja deszczowa, modernizacje, przebudowy dróg. Część inwestycji realizowana jest na podstawie zgłoszeń.

[1] plan ten uchwalono Uchwała Nr III/14/2018 Rady Miejskiej w Skórczu z dn. 20.12.2018r, publikacja Dz. Urz Woj. Pom. z 31.01.2019r poz. 549

Łącznie na podstawie informacji ze Starostwa Powiatowego w Starogardzie Gdańskim w 2012 r. wydano 12 pozwoleń na budowę, w 2013 r – 13 pozwoleń, w 2014 – 8 pozwoleń, w 2015- 13 pozwoleń, w 2016- 18 pozwoleń, w 2017 – 15 pozwoleń.

O skali ruchu budowlanego mówią dane liczbowe dot. mieszkań oddanych do użytku na 10 tys ludności: wg GUS w 2014 było to 14, w 2015-17, w 2016- 51, podczas gdy w powiecie w 2016 – 32. W 2016 oddano do użytku 18 mieszkań, wszystkie indywidualne, nie odnotowano mieszkań oddawanych do użytku przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem.

3.1.4. Obecne zagospodarowanie - charakterystyka zagospodarowania i podział miasta na jednostki urbanistyczne wg Lokalnego Programu Rewitalizacji

Analiza stanu istniejącego dla potrzeb opracowania Studium została wykonana w listopadzie 2016 r.; z danymi wyjściowymi aktualnymi na dzień sporządzenia analiz wyjściowych do Studium. Informacje uzupełniono w oparciu o Lokalny Program Rewitalizacji przyjęty uchwała z 30 sierpnia 2018 r.

Stan użytkowania i zagospodarowania terenu przedstawiono na mapie stanowiącej załącznik graficzny do części Uwarunkowania .

Inwentaryzacja urbanistyczna

Cechy charakterystyczne kompozycji i struktury przestrzennej miasta:

- w strukturze i kompozycji miasta wyróżnia się zachowany historyczny układ zabudowy, po wschodniej stronie dawnej linii kolejowej; zabudowa mieszkaniowo-usługowa skupiona jest wzdłuż dawnych ulic – historycznych szlaków komunikacyjnych.
- podstawowe usługi o publicznym charakterze usytuowane są w centralnej części miasta
- wyróżnia się dolina Szorycy z parkiem miejskim w centralnej części miasta, jest to teren niezabudowany stanowiący „zielona oś" kompozycyjna miasta
- wzdłuż wylotów z dawnego miasta skupiona jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, a wzdłuż ul. Pomorskiej – tereny produkcyjne, usługowe, składowe
- dawna linia kolejowa dzieli miasto na część historyczną oraz współczesną – usytuowaną na południowy zachód od dawnej linii, jest istotną barierą antropogeniczną a ze względu na fakt likwidacji linii tereny kolejowe stanowią rezerwę dla rozwiązań komunikacyjnych oraz dla nowych funkcji np. usługowych czy związanych z działalnościami gospodarczymi
- wyróżnia się w strukturze miasta duży zespołem osiedla zabudowy jednorodzinnej- Os. Leśne oddzielony od części historycznej miasta i słabo z nią powiązany
- w części północnej i północno- zachodniej dominują grunty użytkowane nadal rolniczo
- miasto przylega do gruntów leśnych przyrodniczo chronionych
- wokół granic miasta dominują tereny otwarte gruntów użytkowanych rolniczo, jedynie przy wylotach w kierunku Ryzowia (wzdłuż ul. Kociewskiej), w kierunku Gniewa (droga wojew. 234) powstają nowe tereny mieszkaniowe (widoczne podziały geodezyjne i pojedyncze nowe zabudowania)

Lokalny Program Rewitalizacji (sierpień2018 r.) - podział na jednostki urbanistyczne

Na potrzeby lokalnego programu rewitalizacji podzielono miasto na jednostki urbanistyczne, uwzględniając dominujące zagospodarowanie, formy użytkowania gruntów, cechy przestrzeni i formy zabudowy, a także okres jej powstania. Wyróżnione jednostki urbanistyczne, wg LPR miasta to:

LP.	Nazwa obszaru	Liczba ludności	% ludności całego miasta	Powierzchnia (km^2)	% powierzchni całego miasta
1.	Osiedle Leśne	941	26,40%	0,45	12,3%
2.	Górne Miasto	709	19,89%	0,64	17,4%
3.	Nowe Miasto	381	10,69%	0,25	6,8%
4.	Osiedle Młodych	498	13,97%	0,43	11,7%
5.	Stare Miasto	1036	29,06%	0,63	17,2%
6.	Obszar zachodni	0	0%	0,83	22,5%
7.	Obszar południowo-zachodni	0	0%	0,18	5%
8.	Obszar północny	0	0%	0,26	7,1%
	Łącznie miasto Skórcz	**3565**	**100%**	**3,67**	**100%**

Źródło: LPR miasta Skórcz (2018)- na podst. danych Urzędu Miasta Skórcz;

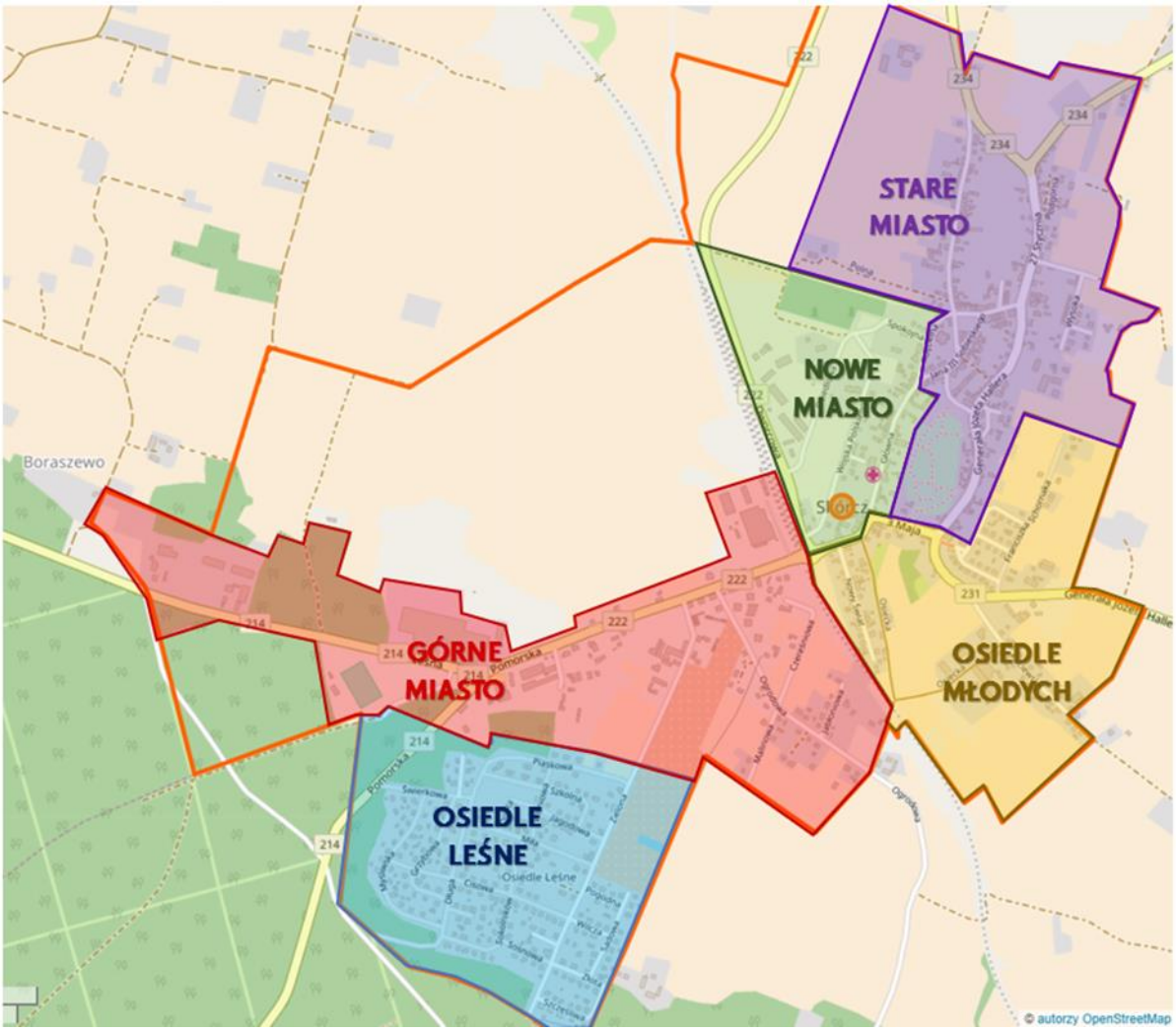

Rys. Podział miasta na jednostki- wg LPR miasta Skórcza

Łączna powierzchnia jednostek urbanistycznych zajmuje ok. 65% powierzchni miasta. Obszary niezakwalifikowane do jednostek to przede wszystkim pola uprawne i nieużytki na północy miasta. Znaczna część z nich stanowi strefę ochrony archeologicznej na północnym zachodzie. Z obszarów zostały także wyłączone zachodnie krańce miasta stanowiące część kompleksu leśnego Borów Tucholskich. Obszary jednostek zostały wyznaczone na terenach zamieszkałych bądź przemysłowych.

Tabela Wykaz ulic w poszczególnych obszarach urbanistycznych

LP.	Nazwa obszaru	Ulice
1.	Osiedle Leśne	Brzozowa, Cicha, Cisowa, Dębowa, Długa, Dobra, Grzybowa, Jagodowa, Konwaliowa, Miła, Modrzewiowa, Myśliwska, Piaskowa, Sadowa, Sokolników, Sosnowa, Szczęśliwa, Szkolna, Świerkowa, Topolowa, Wilcza, Wiśniowa, Wrzosowa, Zielona (od 4 do końca), Złota
2.	Górne Miasto	Chmielna, Czereśniowa, Jabłoniowa, Kwiatowa, Leśna, Malinowa, Ogrodowa, Orzechowa, Pomorska, Rzemieślnicza, Słoneczna, Spacerowa, Zbożowa, Zielona (nr 1 do 4)
3.	Nowe Miasto	Asnyka, Boczna, Dworcowa, Główna, Osiedlowa , Spokojna, Wojska Polskiego
4.	Osiedle Młodych	Hallera (od nr 48 do końca), Kociewska, Konopnickiej, Mickiewicza, Norwida, Nowy Świat, Osiecka, Prusa, Schornaka, Wysoka, Żeromskiego
5.	Stare Miasto	Generała Hallera (nr 1 do 48), Generała Wybickiego, Gniewska, Kościelna, Krótka, 3 Maja, Młyńska, Parkowa, Plac Wolności, Podgórna, Pogodna, Polna, Jana Sobieskiego, Starogardzka, Stary Rynek, 27 Stycznia

Źródło: LPR miasta Skórcza (2018)

3.1.5. Struktura demograficzna

Ludność

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) na terenie miasta Skórcz w końcu 2015 r. zamieszkiwało 3536 osoby co stanowiło:

- 0,15% ludności województwa pomorskiego,
- 2,8% ludności powiatu starogardzkiego.

Według Urzędu Miasta w dniu 31.12.2015 r w mieście zameldowanych na pobyt stały było 3433 mieszkańców i 160 na pobyt czasowy..

Tabl.1 Gęstość zaludnienia w Skórczu na tle woj. Pomorskiego i miast porównywalnych.

Wyszczególnienie	Gęstość zaludnienia (osób na km$^{2)}$ stan na 31.12.2015 r.
Województwo pomorskie	126
Gminy wiejskie województwa pomorskiego	56

Gminy miejsko-wiejskie województwa pomorskiego	102
Skórcz	974
Nowy Staw	937
Kępice	607

Jak wynika z tabeli gęstość zaludnienia miasta Skórcz jest wyższa od gęstości zarówno w gminach wiejskich jak i miejsko-wiejskich województwa pomorskiego i zbliżona do jednego z miast porównywalnych przyjętych w opracowaniu (miasta o podobnej liczbie ludności i podobnym charakterze) a mianowicie w Nowy Stawie a niższa od gęstości w Kępicach.

Rozwój demograficzny Skórcza

Tabl. 1 Zmiany liczby ludności Skórcza w latach 2006-2015 (wg GUS)

Rok	Liczba ludności w mieście	Dynamika zmian w mieście	
		rok 2006 = 100	rok poprzedni = 100
2006	3508	100,0	
2007	3525	100,5	100,5
2008	3562	101,5	101,0
2009	3567	101,7	100,1
2010	3575	101,9	100,2
2011	3593	102,4	100,5
2012	3605	102,8	100,3
2013	3599	102,6	99,8
2014	3551	101,2	98,7
2015	3536	100,8	99,6

Wg danych GUS liczba ludności w mieście w ostatnim dziesięcioleciu nie ulegała większym zmianom, zmiany oscylowały w granicach około 3%.
Wg danych GUS w 2016 liczba mieszkańców wynosiła 3545 osób.

Przyrost naturalny

Tabl. 1 Ruch naturalny i wędrówkowy w Skórczu w latach 2006-2015 (wg GUS)

Rok	Ruch naturalny						Saldo migracji
	Osób			Osób na 1000 ludności			
	urodzenia żywe	zgony	przyrost naturalny	urodzenia żywe	zgony	przyrost naturalny	
2006	32	31	1	9,1	8,8	0,3	-14
2007	35	18	17	9,9	5,1	4,8	14
2008	48	26	22	13,5	7,3	6,2	19
2009	41	28	13	11,5	7,8	3,6	-16
2010	42	23	19	11,7	6,4	5,3	5

2011	46	29	17	12,8	8,1	4,7	1
2012	41	27	14	11,4	7,5	3,9	-28
2013	39	27	12	10,8	7,5	3,3	-3
2014	31	25	6	8,7	7,0	1,7	-39
2015	52	44	8	14,7	12,4	2,3	-13

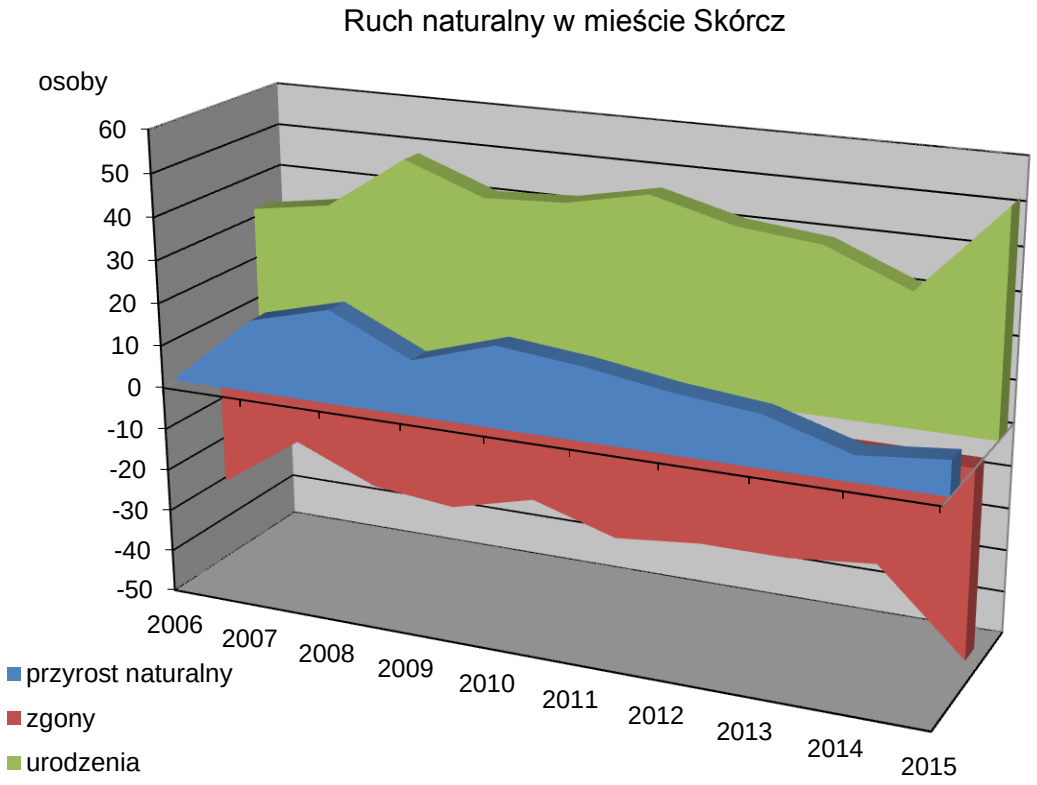

Uśrednione wskaźniki ruchu naturalnego z lat 2011 - 2015 w Skórczu najbardziej zbliżone są do wskaźników w gminach wiejskich województwa. Z tabeli poniżej wynika, że przyrost naturalny w mieście jest niższy od przyrostu w gminach wiejskich, za to zdecydowanie wyższy od przyrostu w miastach porównywalnych, gdzie mamy wskaźniki ujemne.

Tabl. 3 Uśrednione wskaźniki ruchu naturalnego w Skórczu na tle województwa pomorskiego oraz miast porównywalnych w latach 2011- 2015

Wyszczególnienie	Małżeństwa	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
	na 1000 ludności			
Województwo pomorskie	5,1	10,8	8,8	1,9
Gminy wiejskie województwa pomorskiego	5,6	12,2	8,0	4,1
Gminy miejsko-wiejskie województwa pomorskiego	5,1	10,9	8,6	2,3
Skórcz	5,1	11,7	8,5	3,2
Nowy Staw	4,7	8,9	10,3	-1,4
Kępice	5,6	8,0	8,8	-0,8

Stosunek liczby urodzeń do liczby zgonów, zwany współczynnikiem dynamiki demograficznej, w Skórczu w 2015 r. był podobny do współczynnika dla całego województwa pomorskiego ale niższy od współczynników zarówno w gminach wiejskich jak i miejsko wiejskich województwa. Świadczy on w jakim stopniu osoby zmarłe są zastępowane przez nowo narodzone.

Tabl. 4 Współczynniki dynamiki demograficznej w 2015 r. (*wg GUS)*

Wyszczególnienie	Współczynnik dynamiki demograficznej
Województwo pomorskie	1,17
Gminy wiejskie województwa pomorskiego	1,55
Gminy miejsko-wiejskie województwa pomorskiego	1,27
Skórcz	1,18
Nowy Staw	0,73
Kępice	0,68

Ruch migracyjny

Jedną z przyczyn spadku liczby ludności jest ruch migracyjny. W ostatnich dziesięciu latach wg danych GUS w mieście Skórcz występowało częściej ujemne saldo migracji. Uśredniając dane stwierdzamy, że średnio roczny odpływ mieszkańców z miasta w tym czasie wynosił 7,5 osoby przy czym w ostatnich pięciu latach 16 osób. Porównując salda migracji rok po roku w zależności od jej kierunków nie widać tu jakiejś zdecydowanej tendencji.

Tab.1 Migracje na pobyt stały w ruchu wewnętrznym i zagranicznym wg GUS)

,

	Zameldowania w ruchu wewn.	Zameldowania z zagranicy	Wymeldowania w ruchu wewn.	Wymeldowania za granicę	Saldo migracji wewn.	Saldo migracji zagranicznych	Łączne saldo migracji
2006	47	0	53	8	-6	-8	-14
2007	66	1	50	3	16	-2	14
2008	68	0	49	0	19	0	19
2009	37	0	53	0	-16	0	-16
2010	35	2	32	0	3	2	5
2011	38	0	37	0	1	0	1
2012	24	2	54	0	-30	2	-28
2013	36	0	39	0	-3	0	-3
2014	21	0	60	0	-39	0	-39
2015	30	0	43	0	-13	0	-13

Tab. 2 Migracje na pobyt stały wg. kierunku (miasto, wieś) wg GUS)

	Zameldowania ogółem	Zameldowania z miast	Zameldowania ze wsi.	Zameldowania z zagranicy	Wymeldowania ogółem	Wymeldowania do miast	Wymeldowania na wsi.	Wymeldowania za granice
2006	47	14	33	0	61	26	27	8
2007	67	21	45	1	53	22	28	3
2008	68	23	45	0	49	18	31	0
2009	37	17	20	0	53	23	30	0
2010	37	14	21	2	32	17	15	0
2011	38	18	20	0	37	18	19	0
2012	26	7	17	2	54	16	38	0
2013	36	13	23	0	39	24	15	0
2014	21	6	15	0	60	27	33	0
2015	30	11	19	0	43	20	23	0

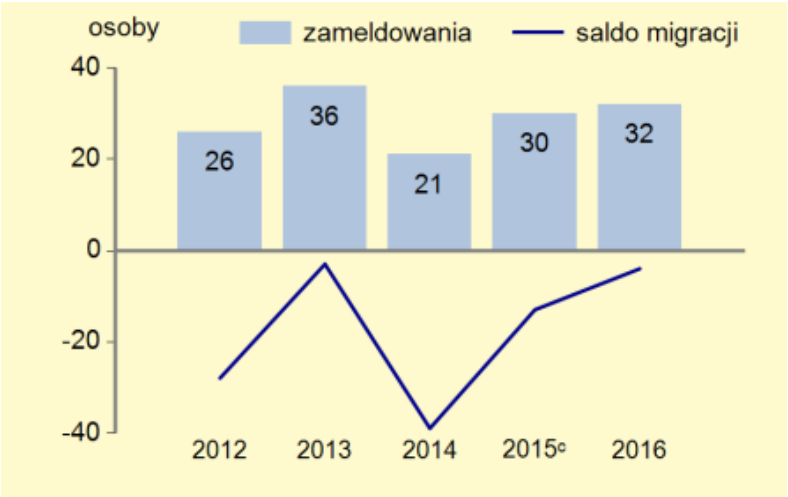

Rys- Migracje ludności na pobyt stały - źródło Statystyczne Vademecum Samorządowca 2017 (US w Gdańsku)

Struktura wieku ludności

Tabl.1. Ludność w mieście Skórcz w 2015 r. według funkcjonalnych grup wieku (wg GUS)

Funkcjonalne grupy wieku	Wiek	Liczba	%
żłobkowa	0-2	121	3,4
przedszkolna,	3-5	127	3,6
w tym:	6	41	1,2
szkoły podstawowej	7-12	264	7,5
gimnazjalna	13-15	120	3,4

liceum profilowanego, szkoły zawodowej w tym:	16-17	78	2,2
	18	41	1,2
studencka	19-24	296	8,4
wieku przedprodukcyjnego	0-17	751	21,2
wieku produkcyjnego	18-59K/64M	2274	64,3
wieku poprodukcyjnego	60K/65M i więcej	511	14,4

Struktura wieku ludności Skórcz jest najbardziej zbliżoną do struktury gmin wiejskich województwa pomorskiego. Można ją uznać „relatywnie młodą" gdy porówna się z strukturą ludności zamieszkałej w miastach porównywalnych jak i z strukturą województwa w całości.

Tabl. 2 Udział ludności w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym stan na koniec 2015 roku(wg GUS)

Wyszczególnienie	Wiek		
	przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny
Województwo pomorskie	19,4	62,2	18,4
Gminy wiejskie województwa pomorskiego	22,4	63,8	13,8
Gminy miejsko-wiejskie województwa pomorskiego	20,6	63,3	16,1
Skórcz	21,2	64,3	14,5
Nowy Staw	18,4	62,6	19,0
Kępice	16,3	64,1	19,6

Porównując zmiany struktury wieku od 2006 r. stwierdzamy, że również na terenie Skórcza podobnie jak to się dzieje w całej Polsce, następuje proces starzenia się społeczeństwa, wyrażający się spadkiem udziału wieku przedprodukcyjnego a wzrostem udziału grupy wieku poprodukcyjnego. Fakt ten obrazują dane w tabeli 3. Wpływ na to zjawisko ma poza niskim przyrostem naturalnym emigracja ludzi młodych.

Tabl. 3 Udziały ludności w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym w Skórczu w latach 2006 -20015 (wg GUS)

Wyszczególnienie	Udział w ludności ogółem w % w latach		
	2006	2010	2015
wiek przedprodukcyjny	23,9	22,8	21,2
wiek produkcyjny	65,7	65,4	64,3
wiek poprodukcyjny	10,3	11,8	14,5

Odnosząc liczbę ludności w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym otrzymujemy obciążenie osobami nieprodukcyjnymi. Obciążenie to w Skórczu wynosi 55,5 osób w wieku nieprodukcyjnym przypadające na 100 osób w wieku produkcyjnym i jest

niższe od obciążenia zarówno w gminach wiejskich województwa jak i od obciążenia w całym województwie. Wysokie obciążenie nieprodukcyjnymi grupami wieku, a zwłaszcza przedprodukcyjnymi rzutuje na sytuację materialną rodzin.

Tabl. 4 Obciążenia grupy produkcyjnej grupami nieprodukcyjnymi.(wg GUS)

Wyszczególnienie	Ludność w wieku przedprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
Województwo pomorskie	31,2	60,7	29,5
Gminy wiejskie województwa pomorskiego	35,2	56,8	21,7
Gminy miejsko-wiejskie województwa pomorskiego	32,5	57,9	25,4
Skórcz	33,0	55,5	22,5
Nowy Staw	29,5	59,8	30,3
Kępice	25,5	56,1	30,6

Struktura płci

W Skórczu na 100 mężczyzn przypada 103 kobiet. Podobnie wygląda to w Nowym Stawie. W gminach wiejskich województwa na 100 mężczyzn przypada 98 kobiet. W całym województwie natomiast na 100 mężczyzn przypada 105 kobiet.

Tabl. 1 Struktura płci mieszkańców mieście Skórcz na tle struktury wojewódzkiej i gmin miejskich województwa w 2015 r (wg GUS).

Wyszczególnienie	Osób			%	
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety
Województwo pomorskie	2 307 710	1 124 377	1 183 333	48,7	51,3
Gminy wiejskie województwa pomorskiego	664 534	335 048	329 486	50,4	49,6
Gminy miejsko-wiejskie województwa pomorskiego	309 719	153 479	156 240	49,6	50,4
Skórcz	3 536	1 745	1 791	49,3	50,7
Nowy Staw	4 377	2 141	2 236	48,9	51,1
Kępice	3 711	1 852	1 859	49,9	50,1

Struktura wykształcenia

Informacje dostępne na temat wykształcenia mieszkańców mamy tylko dla momentów przeprowadzania narodowych spisów powszechnych (NSP). Ponieważ ostatnio przeprowadzony NSP 2011 nie podaje takich danych zmuszeni jesteśmy skorzystać z NSP 2002, wg którego na terenie Skórcza ludność w wieku 13 lat i więcej legitymowała się następującym wykształceniem (tabl. 1):

Tabl. 1 Struktura wykształcenia wg NSP 2002

Wykształcenie	**Skórcz**		Nowy Staw	Kępice	Województwo pomorskie
	Osoby	%	%	%	%
Wyższe	188	6,6	5,6	4,3	11,2
Średnie (ogólnokształcące, zawodowe, policealne)	877	30,7	27,2	22,2	32,4
Zasadnicze zawodowe	798	27,9	27,2	29,4	24,4
Podstawowe ukończone	922	32,2	36,4	41,0	29,2
Bez wykształcenia	75	2,6	3,5	3,1	2,8

Społeczność miasta Skórcz w 2002 roku posiadała wyższy poziom wykształcenia od mieszkańców miast porównywalnych. Około 35% ludności miasta w wieku powyżej 13 lat miało w czasie spisu co najwyżej ukończoną szkołę podstawową.

Tabl. 2 Struktura wykształcenia wg płci (%) w Skórczu wg NSP 2002

Wykształcenie	Mężczyźni	Kobiety
Wyższe	41,0	59,0
Średnie (ogólnokształcące, zawodowe, policealne)	39,7	60,3
Zasadnicze zawodowe	69,3	30,7
Podstawowe ukończone	42,2	57,8
Bez wykształcenia	53,3	46,7

Kobiety w mieście posiadają wyższy poziom wykształcenia, czego przejawem jest, że wśród osób zarówno o średnim i wyższym wykształceniu udział kobiet jest zdecydowanie wyższy.

Gospodarstwa domowe

Również w tym przypadku na skutek braku danych z ostatniego NSP 2011 zmuszeni jesteśmy korzystać z NSP 2002, który wykazał, że na terenie miasta Skórcz przy stanie ludności 3447 było 1044 gospodarstw domowych, z czego 864 (82,8%) to gospodarstwa rodzinne. Przeciętna wielkość gospodarstwa domowego w czasie NSP 2002 w mieście wynosiła 3,3 osoby, w tym 2,35 to osoby dorosłe.

Źródła utrzymania

W trakcie NSP 2002 praca była głównym źródłem utrzymania dla 58% gospodarstw domowych. Reszta gospodarstw w mieście utrzymywała się z innych źródeł: emerytury, renty i zasiłki.

Tabl. 1 Główne źródło utrzymania gospodarstw domowych

	Liczba	%
Ogółem gospodarstw	1044	100,0
Praca:	590	56,5

w tym najemna	489	46,8
w tym na rachunek własny	101	9,7
W własnym gospodarstwie rolnym	7	0,7
Pozostałe źródła	437	41,9
w tym emerytury i renty	344	33,0
Zasiłki	93	8,9
inne niezarobkowe źródło	41	3,9
Nieustalone i na utrzymaniu	12	1,1

3.1.7. Transport.

Drogi

Miasto położone jest z dala od większych ośrodków miejskich, peryferyjnie w skali województwa. Brak jest czynnej linii kolejowej, transport oparty jest wyłącznie o komunikację samochodową. Miasto ma jednak dobre powiązania drogowe z obszarem powiatu oraz pozostałą częścią województwa i dalszymi obszarami ze względu na bliskość węzła autostradowego A1.

Dostępność czasowa miasta samochodem osobowym do Gdańska to ok. 70-90minut (ok. 60 min autostradą z wykorzystaniem DW231 i węzła w Kopytkowie lub DW222i węzła w Ropuchach koło Pelplina), do Starogardu Gdańskiego (ośrodek powiatowy, subregionalny) ok. 20-30min, do Grudziądza ok. 60min, do Gniewa – ok. 30 min, do Tczewa ok. 40-45min.

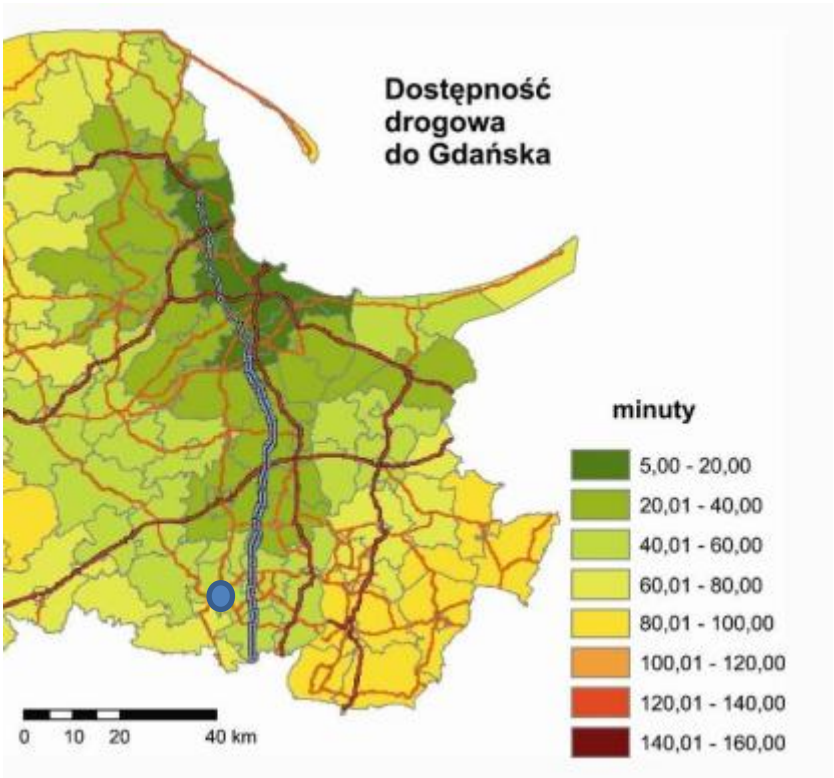

Rys. Dostępność drogowa do Gdańska

Główne elementy układu transportowego w mieście tworzą:
drogi wojewódzkie:

214 relacji Warlubie-Skórcz-Kościerzyna-Puzdrowo-Sierakowice-Lębork-Łeba
222 relacji Skórcz- Starogard Gdański-Godziszewo-Gdańsk
231 relacji DK91- Kolonia Ostrowicka- Skórcz
234 relacji Skórcz-Morzeszczyn- DK91 Gniew

Pozostałe drogi to drogi gminne. Powiatowe drogi zamiejskie nie przebiegają przez Skórcz. Sieć dróg publicznych w mieście to ok. 17,1km dróg, w tym ok. 11,5km to drogi gminne. Wskaźnik gęstości dróg wynosi 4,71km na 1km2 powierzchni miasta, co jest parametrem wysokim (w woj. pom. wskaźnik gęstości dróg wynosi 0,63km na 1km2 powierzchni).

Rys – Mapa sieci drogowej okolic miasta Skórcz
- wg http://www.pzdstg.alpha.pl/wykaz_drog.php

Natężenia ruchu na drogach wojewódzkich są spore, a ze względu na ich przebieg przez zwarty zabudowany obszar miasta wskazane byłoby wyprowadzenie ruchu tranzytowego poza obszar ścisłej historycznej zabudowy, a także ograniczenie uciążliwości komunikacyjnych poprzez poprawę stanu technicznego oraz udogodnienia i poprawę bezpieczeństwa dla ruchu pieszego.

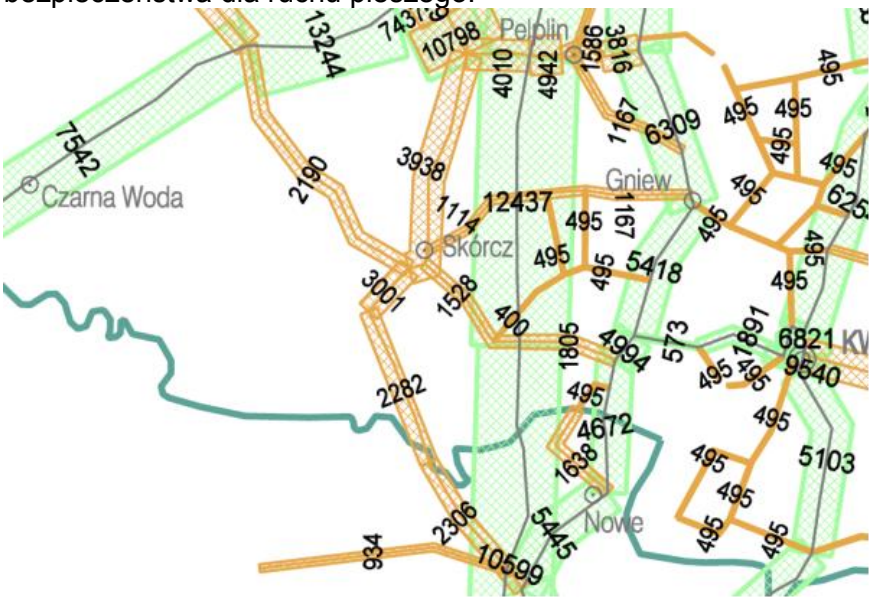

Rys – Natężenia ruchu drogowego wg Głównego Pomiaru Ruchu Drogowego 2010

W porównaniu do badań z lat 2000 nadal utrzymuje się największe natężenie ruchu na kierunku do Starogardu Gdańskiego (DW 222) i na drodze 214 oraz 231. Spore natężenie odnotowywane jest na ciągach w ścisłym centrum miasta. Podobnie jak w roku 2003 (wg badań symulacyjnych sporządzonych dla miasta Skórcz) ok. 40% (37,4% w 2003) jazd to jazdy zewnętrzne mieszkańców miasta i jazdy docelowe kierowców przejeżdżających z zewnątrz do Skórcza, a ok. 40% (41,1% w 2003r) to jazdy tranzytowe, a ok. 20% to jazdy wewnętrzne mieszkańców. Ruch tranzytowy prowadzony jest głównie przez drogi DW 214 i DWD222. Sytuację poprawiła realizacja obwodnicy miasta w ciągu drogi wojewódzkiej 222. Na dojeździe do miasta odcinek drogi wojewódzkiej został przebudowany i wchodzi w skald obwodnicy miejskiej, droga jest wyposażona w elementy oznakowania pionowego, słupki prowadzące, elementy bezpieczeństwa ruchu drogowego (bariery energochłonne, linia segregacyjna, przejścia dla pieszych).

Podstawowy układ liczny miasta stanowią ulice:
- 27-go Stycznia, 3-go Maja, Hallera, Leśna, Pomorsk; są to drogi zbiorcze;
- ulice lokalne: Świerkowa, Spacerowa, Zielona, Ogrodowa, Nowy Świat, Osiecka, Hallera (od 3-go Maja), Kociewska, Schornaka, Wysoka, Starogardzka, Polna, Plac Wolności, Szkolna, Cmentarna, Spokojna, Sobieskiego, Wojska Polskiego, Osiedlowa, Dworcowa, Główna, Kościelna, Parkowa;
- pozostałe ulice mają charakter dróg dojazdowych lub nawet ciągów pieszo-jezdnych.

Ponad połowa dróg w mieście to nadal drogi nieutwardzone (wg danych UM w Skórczu na 2015r – 8,7km) lub utwardzone jedynie częściowo, większość z nich to drogi na osiedlach mieszkaniowych: Osiedle Młodych i Osiedle Leśne. W ostatnich latach zrealizowano kilka inwestycji w przebudowy, modernizacje dróg, np. ul. Wojska Polskiego, Osiedlowa, Złota, Długa, Świerkowa. Przebudowy te powiązane były często z modernizacją lub budową odcinków sieci np. kanalizacji deszczowej, wodociągowej czy sanitarnej.

Inne mankamenty układu drogowego miasta to:
- bardzo wąska przestrzeń dla ruchu pojazdów w obszarze centrum miasta, niedostateczne szerokości ulic
- zła geometria ulic i niewystarczająca organizacja ruchu na skrzyżowaniach
- brak lub zły stan części chodników, zbyt mało azyli dla pieszych w rejonie usług o publicznym charakterze ,
- duża ilość wjazdów bramowych
- ograniczona widoczność na większości wlotów podporządkowanych ze względu na ogrodzenia przyległych posesji
- nieuporządkowane w wystraczający sposób parkowanie

Szczególnie ważna jest potrzeba przebudowy układu dróg i ulic w celu dostosowania do zwiększającego się natężenia ruchu oraz wymagań bezpieczeństwa ruchu drogowego (głównie bezpieczeństwa ruchu pieszego).

Parkingi

Na terenie miasta dostępnych jest ok. 150 miejsc parkingowych ogólnodostępnych (dane wg Strategii rozwoju miasta 2015), parkingi te położone są przy ulicach Sobieskiego (ok. 20msc), Kościelnej (ok. 20 msc), Parkowej (ok. 20msc) Wojska Polskiego (ok. 22 msc), Ogrodowej (ok. 10msc), przy skrzyżowaniach ulic Sobieskiego o 27 Stycznia (ok. 16 msc), ulic Leśnej i Pomorskiej (ok. 40 msc).
Ze względu na niewielkie szerokości pasów drogowych w obrębie historycznego centrum miasta ilość miejsc do parkowania przy ulicach jest mocno ograniczona.

Trasy rowerowe

Infrastrukturę transportową miasta tworzą drogi rowerowe – biegną one w ul. Zielonej (ok. 900mb) - jest to fragment **szlaku rowerowego Św. Rocha** , w ciągu ul. Wojska Polskiego (ok. 500mb).

W ramach projektu realizowanego wspólnie ze Starostwem Powiatowym w Starogardzie Gdańskim na trasie przebiegu szlaku została wykonana infrastruktura towarzysząca w postaci „punktów infrastruktury turystycznej": tablica informacyjna przy kościele, miejsce odpoczynku z wiatą, ławkami, koszami na śmieci, stojakami na rowery – na osiedlu leśnym przy ul. Zielonej koło sklepu.

Wzdłuż nowej trasy tzw. obwodnicy miasta (droga wojewódzka 222 do ronda) biegnie ścieżka rowerowa.

Ilość i długość tras rowerowych nie jest wystarczająca.

Transport zbiorowy

Ze względu na brak kolei transport zbiorowy realizowany jest poprzez linie autobusowe, sieć połączeń obsługiwana jest przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Autobusowej w Starogardzie Gdańskim (PKS), prywatnego przewoźnika PHU „Owsiak". Ilość połączeń i ich częstotliwość jest skromna. Autobusy przewoźników wykorzystują kilka przystanków zlokalizowanych w obszarze całego miasta, co zapewnia obsługę i połączenia nie tylko w ramach powiatu ale także w ramach komunikacji wewnątrzmiejskiej. Wg informacji i analiz zawartych w Strategii Rozwoju Miasta Skórcza do roku 2020 istniejące połączenia zaspakajają „w pełni" potrzeby mieszkańców w zakresie transportu zbiorowego.

3.1.8. Uzbrojenie terenów

Zaopatrzenie w wodę

Miasto zaopatrywane jest w wodę z sieci wodociągowej i ujęcia w m. Ryzowie (na terenie gminy wiejskiej, teren strefy bezpośredniej o łącznej powierzchni 1415 ha, teren ochrony pośredniej o łącznej powierzchni 26,9 ha). Ujęcie posiada stację uzdatniania wody. Dla ujęcia ustanowiono strefę ochronną Rozporządzeniem Nr 3/2014 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku z dnia 24 stycznia 2014r., ogłoszonym w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dnia 04.04.2014r. poz. 1366.

Zgodnie z pierwotnym Rozporządzeniem dla strefy ochronnej ujęcia wód podziemnych w Ryzowiu obowiązywał zakaz „lokalizowania budownictwa mieszkaniowego, usługowego, handlowego, przemysłowego i turystycznego bez podłączenia do zbiorczej kanalizacji sanitarnej". Rozporządzenie to uległo zmianie zgodnie z Rozporządzeniem nr 6/2016r (Dz. Urz. Woj. Pom. z 18 lipca 2016r poz. 2557), na podstawie której dopuszczono możliwość odprowadzenia ścieków sanitarnych do szczelnych zbiorników bezodpływowych.

Sieć wodociągowa rozdzielcza na terenie miasta jest dobrze rozwinięta, ok. 98,3% ludności korzysta z instalacji wodociągowych. Część sieci wymaga modernizacji i wymiany (ok. 0,3km sieci azbestowej).

W ostatnich latach zaplanowano i zrealizowano szereg inwestycji związanych z modernizacją istniejących lub budową nowych odcinków sieci wodociągowych, m. inn. w ulicach: Osiecka, Schornaka, Leśna, Konwaliowa, Ogrodowa, Starogardzka, Nowy Świat, Pomorska.

Kanalizacja sanitarna

Na terenie miasta funkcjonuje sieć kanalizacji sanitarnej grawitacyjna i tłoczna, z oczyszczalnią mechaniczno-biologicznochemiczną usytuowaną na terenie miasta w północnej części. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest rzeka Szoryca. Ścieki z gospodarstw domowych nie podłączonych do sieci kanalizacyjnych odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych i kilku przydomowych oczyszczalni.

Obszar miasta wraz z gminą wiejską tworzą aglomerację ściekową Skórcz z oczyszczalnią w Skórczu, aglomeracja utworzona została rozporządzeniem Wojewody Pomorskiego w sprawie wyznaczenia aglomeracji - Nr 29/06 z dnia 19.01.2006r., zmienionym następnie przez Rozporządzenie Nr 27/08 Wojewody Pomorskiego z dnia 14 listopada 2008 r. Obecnie obowiązuje Uchwała Nr 56/V/15 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 26 stycznia 2015 r. w sprawie likwidacji dotychczasowej aglomeracji Skórcz i wyznaczenia aglomeracji Skórcz. Dla oczyszczalni ścieków obowiązuje pozwolenie wodno-prawne na odprowadzenie ścieków z oczyszczalni w Skórczu do rzeki Szorycy (Decyzja Nr 05.6341.3.2014 z dnia 08.04.2014 wydana przez Starostwo powiatowe w Starogardzie Gdańskim), pozwolenie ważne jest do 08.04.2024 r. Kilometraż miejsca odprowadzania ścieków oczyszczonych: 1+400. Oczyszczanie biologiczne, mechaniczne, chemiczne

Zmiana granic obowiązującej do 2015 r. aglomeracji Skórcz wynikała z faktu ustanowienia strefy ochrony pośredniej ujęcia wody dla miasta Skórcza, zlokalizowanego w obrębie administracyjnym Ryzowie (gmina wiejska Skórcz) i konieczności budowy kanalizacji sanitarnej w jej obrębie. Teren ten dotąd był poza granicą aglomeracji. Ponadto po analizie technicznej i ekonomicznej stwierdzono zasadność włączenia do aglomeracji także miejscowości Mirotki (360 M). Aglomeracja ściekowa po zmianie granic obejmuje: miasto Skórcz w jego granicach administracyjnych oraz położone w gminie Skórcz miejscowości: Barłożno, Barłożno I, Barłożno II, Wielbrandowo, Wielbrandowo Wybudowanie, Pączewo, Wolental, Czarnylas, Wielki Bukowiec, Ryzowie i Mirotki. Dla obszaru aglomeracji planowane są następujące działania:

- zakończenie budowy kanalizacji sanitarnej w miejscowości Czarnylas i odprowadzenie ścieków kolektorem tłocznym do kanalizacji sanitarnej w miejscowości Wolental,
- kontynuacja zamierzonej budowy kanalizacji sanitarnej w miejscowości Wielki Bukowiec – w opracowaniu są mapy geodezyjne dla powyższej inwestycji. Zatem dalej planuje się wykonanie projektu, uzyskanie wymaganych pozwoleń i decyzji administracyjnych.
- budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Wielki Bukowiec z odprowadzeniem ścieków do kolektora tłocznego w miejscowości Czarnylas,
- budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Ryzowie z odprowadzeniem ścieków do kanalizacji sanitarnej w mieście Skórcz oraz w miejscowości Mirotki z odprowadzeniem ścieków do kanalizacji sanitarnej w miejscowości Barłożno I z uprzednim opracowaniem map projektów wykonawczych oraz stosownych uzgodnień i decyzji administracyjnych.
- modernizacja oczyszczalni ścieków w Skórczu, głównie w zakresie gospodarki osadowej.

Informacje na temat oczyszczalni ścieków: lokalizacja w mieście Skórcz przy ul. Gniewskiej, na dz. geod. 110, 112, 114, 1050/1, 1051/1, 1051/2, 1052/1, 1052/2, 1053/1, 1053/2; własność w 2/3 gmina miejska, w 1/3 – gmina wiejska; Nominalna (projektowa) wydajność oczyszczalni [RLM]: 9908; przepustowość oczyszczalni: średnia dobowa [m3/d]: 725, maksymalna dobowa [m3/d]: 60m³/h; Oczyszczanie biologiczne, mechaniczne, chemiczne;

Wg danych statystycznych (GUS za 2016) 99,1% ludności korzysta z instalacji kanalizacyjnej.

W ostatnich latach zaplanowano i zrealizowano szereg inwestycji związanych z modernizacją istniejących lub budową nowych odcinków sieci kanalizacji sanitarnych, m. inn. w ulicach: Schornaka, Parku Miejskim, Długa, Dębowa, Nowy Świat, Osiecka, Gniewska.

Kanalizacja deszczowa

Część miasta, zwłaszcza w strefie centralnej oraz w tzw. Osiedlu Leśnym posiada system kanalizacji deszczowej, z odprowadzeniem do rzeki Szorycy. W ostatnich latach zaplanowano i zrealizowano szereg inwestycji związanych z modernizacją istniejących lub budową nowych odcinków sieci kanalizacji deszczowej, m. inn. w ulicach: Konwaliowa, Piaskowa 27-go Stycznia, Długa, Świerkowa.

Zaopatrzenie w gaz i w ciepło

Na terenie Skórcza nie funkcjonuje system sieci gazowniczej dla odbiorców indywidualnych. Mieszkańcy wykorzystują wyłącznie gaz bezprzewodowy propan-butan (gaz butlowy). Z sieci gazowej korzysta natomiast firma Iglotex S.A., która dla celów grzewczych wykorzystuje skroplony gaz ziemny. Planowana jest budowa sieci gazowej przez Polską Spółkę Gazownictwa Sp. z.o. w ramach przedsięwzięcia „gazyfikacja Skórcza", która umożliwi zaopatrzenie w gaz przewodowy większej części miasta.

W mieście nie funkcjonuje obecnie sieć ciepłownicza. Źródłami ciepła są lokalne kotłownie węglowe i olejowe o niewielkiej wydajności oraz indywidualne urządzenia grzewcze, opalane głównie węglem, miałem i drewnem, a także odpadami, w tym materiałami i substancjami szkodliwymi dla środowiska. W mieście najczęściej używanym dla celów grzewczych jest węgiel kamienny. W budynkach publicznych poza węglem używany jest także olej opałowy (w stosunku do roku 2003 jego zużycie wzrosło o ok. 33%). Tylko niewielki procent gospodarstw domowych korzysta z urządzeń grzewczych elektrycznych, natomiast w ogóle nie są wykorzystywane instalacje i źródła energii odnawialnej. Brak infrastruktury ciepłowniczej i gazowej wpływa niekorzystnie na stan środowiska, w szczególności na zanieczyszczenie powietrza. Z uwagi na niewielkie rozmiary miasta problem złej jakości powietrza dotyczy całego miasta.

Na terenie firmy „Iglotex SA" planowane jest powstanie elektrociepłowni kogeneracyjnej o mocy 3,2MW wraz z towarzyszącą infrastrukturą. Elektrociepłownia poza skroplonym gazem dla celów produkcji dostarczać będzie także ciepło dla potrzeb mieszkańców części miasta (około połowy obszaru miasta, w tym zabudowa wielorodzinna istniejąca i projektowana) - elektrociepłownia wykorzystywać będzie kogenerację tj. skojarzenie wytwarzania energii elektrycznej i cieplnej. Inwestycja pozwoli na zmniejszenie kosztów ogrzewania oraz zmniejszenie emisji rocznej gazów cieplarnianych z poziomu ok. 14 tys. ton do 3 tys. ton CO_2 (redukcja o ok. 78%). W ramach planowanego zadania pn.

„Redukcja niskiej emisji w Skórczu poprzez przebudowę istniejącej instalacji na wysokosprawna kogenerację i budowę sieci ciepłowniczej -I element wyspy energetycznej" planowana jest sieć ciepłownicza niskoparametrowa (90/70° C) z rur i elementów preizolowanych oraz ok. 100 przyłączy. Dla sieci tej wydano decyzję środowiskowa oraz decyzję ustalającą lokalizację inwestycji celu publicznego we wrześniu 2018r. Stacja LPG znajduje się na terenie zakładów „Iglotex SA", planowana jest do odpowiedniej rozbudowy wraz z instalacją regazyfikacji.

Zaopatrzenie w energię elektryczną

Skórcz zasilany jest w energię elektryczną z PZ Skórcz, który za pomocą dwóch linii 15kV jest zasilany z GPZ Majewo przyłączonego do linii 110kV. Na obszarze gminy wiejskiej, przy granicy z miastem planowana jest budowa stacji transformatorowej 110/15 kV o nazwie GPZ Skórcz, w miejsce istniejącej stacji 15/15PZ Skórcz wraz z liniami zasilającymi wysokiego napięcia WN-110kV. Budowa przewidywana jest po roku 2023.

Na terenie miasta zlokalizowane są linie napowietrzne SN-15kV, napowietrzne i kablowe linie nn 0,6kV oraz linie kablowe SN-15kV, a także stacje transformatorowe 15/0,4kV. Większość infrastruktury przesyłowej jest zrealizowana w technologii napowietrznej. Linie na terenie miasta są w dobrym stanie technicznym.

Rys – schemat linii elektroenergetycznych na terenie miasta Skórcz (wg inf. Energa Operator SA)

Gospodarowanie odpadami

Zgodnie z „Planem gospodarki odpadami dla województwa pomorskiego 2018" (2012) miasto Skórcz należy do Regionu Południowego gospodarki odpadami komunalnymi. Region ten obsługiwany jest przez Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych „Stary Las". Zakład jest zlokalizowany 4,5 km na zachód od Starogardu Gdańskiego, w miejscowości Stary Las. W ramach Zakładu funkcjonują m.in. sortownia, instalacja biologicznego przetwarzania odpadów, kompostownia typu KNEER, punkt przerobu odpadów wielkogabarytowych oraz rozdrabniania gruzu, kwatera składowa, kwatera mineralizacji oraz podczyszczalnia ścieków. Instalacja przyjmuje około 60 tys. ton odpadów rocznie. Zakład powstał dzięki współpracy gmin oraz dofinansowaniu ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie oraz ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku.

Z dniem 1 lipca 2013 r. obowiązki organizowania odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych od wszystkich właścicieli nieruchomości zlokalizowanych na obszarze miasta przejął Związek Gmin Wierzyca. Dotyczy to zarówno z nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, jak i z nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy (przedsiębiorstwa, instytucje publiczne, itp.).

Na terenie miasta (w jego zachodniej części, na dz. geod. 432/6) znajduje się dawne składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Składowisko to zostało zamknięte Decyzją Starosty Starogardzkiego z dnia 22.02.2010 r. (następnie zmienioną w 2011r) i zostało zrekultywowane w III-IV kwartale 2012 roku. Składowisko podlega monitoringowi składowiska dla fazy poeksploatacyjnej. Zgodnie z przepisami prawa monitoring składowiska obejmujący fazę poeksploatacyjną prowadzi się przez okres 30 lat licząc od dnia uzyskania decyzji o zamknięciu składowiska odpadów.

Zgodnie z obecnie obowiązującym Planem Gospodarki Odpadami Województwa Pomorskiego 2022 (WPGO 2022) przyjętym Uchwałą Nr 321/XXX/16 Sejmiku Woj. Pomorskiego z dnia 29 grudnia 2016 r. miasto Skórcz jest zlokalizowane w regionie południowym i właściwymi dla niego regionalnymi instalacjami do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) są: RIPOK Stary Las, RIPOK Gostomie, RIPOK Nowy Dwór, RIPOK Przechlewo, RIPOK Kos-Eko.

Telekomunikacja

Infrastruktura telekomunikacyjna na terenie miasta zapewnia mieszkańcom, podmiotom gospodarczym dostęp do telefonii stacjonarnej, komórkowej oraz dostęp do internetu w wystarczającym stopniu. Jakość połączeń oraz stan linii telefonicznych jest dobry. W mieście znajdują się stacje bazowe telefonii komórkowej operatorów Plus, Orange i T-Mobile, Play. Internet na ternie miasta dostarczany jest przez lokalnego dostawcę, w znacznej części drogą radiową.

3.2. Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony

Charakterystykę środowiska przyrodniczego omówiono w rozdziale 3.3.
Zasoby dziedzictwa kulturowego i krajobrazu kulturowego omówiono w rozdziale 3.4

Struktura funkcjonalno-przestrzenna – rozmieszczenie funkcji

Zabudowa Skórcza ma raczej zwarty charakter, z racji niewielkiej skali miasta oraz ze względu na ukształtowanie terenu w części historycznej zabudowa skupia się wzdłuż głównych ulic. W części historycznej zabudowa ma wielofunkcyjny charakter, z dominacją zabudowy mieszkaniowo-usługowej. W zabudowie historycznej usytuowane są podstawowe usługi o publicznym charakterze – urzędy, szkoły, przedszkole, ośrodek kultury, kościół, ośrodek zdrowia a także targowisko miejskie i park miejski. Obiekty usługowe komercyjne handlu detalicznego, drobnych usług obsługujących mieszkańców mają na ogół niewielką skalę, dostosowaną do zabudowy historycznej. Stan techniczny wielu budynków, w tym zabytkowych jest nie zawsze zadawalający, część dawnej zabudowy uległa przekształceniom i przebudowom, niejednokrotnie zatracając przy tym zabytkowy charakter.

Zespoły nowszej zabudowy mieszkaniowej, głównie jednorodzinnej usytuowane są w jednostce Osiedle Młodych oraz Osiedle Leśne. Zabudowa tych części miasta jest zróżnicowana pod względem form architektonicznych. Zabudowa wielorodzinna w rejonie ulic Pomorska-Ogrodowa (Górne Miasto) ma formę blokową, podobnie nowe realizacje w rejonie ulic Wojska Polskiego - Osiedlowa. W rejonie ulic Wojska Polskiego-Osiedlowa (fragment jednostki Nowe Miasto) powstaje nowa w formach zabudowa mieszkaniowa szeregowa, jej skala i rozwiązania architektoniczne odbiegają od form zabudowy historycznej miasta.

Zachodnia część jedn. Nowe Miasto, przylegająca do dawnej linii kolejowej to tereny funkcji gospodarczych, przemysłowych, nie w pełni zagospodarowane, o niskich walorach estetycznych, w części jeszcze wolne od zabudowy, stanowiące rezerwę rozwojową. Niemal cala jednostka pokryta jest planami miejscowymi, ustalone funkcje to zabudowa mieszkaniowa, usługowa, produkcyjno-gospodarcza.

W jednostce Osiedle Młodych, we wschodniej części miasta, dominuje zabudowa jednorodzinna, o współczesnym charakterze, mimo obowiązującego od kilku już lat planu miejscowego znaczna część terenów jest nadal niezabudowana, części planowanych dróg miejskich jeszcze nie wytyczono i nie zrealizowano. Pomiędzy ulicami Hallera, Kociewska i Osiecką znajduje się pas terenów rolnych, nieużytków wzdłuż rzeki Szorycy.

Jednostka Górne Miasto w zachodniej i południowo-zachodniej części miasta skupia główne tereny gospodarcze miasta, przemysłowe istniejących zakładów produkcyjnych oraz dawne tereny poprzemysłowe. Osią obszaru jest ulica Pomorska, przy niej funkcjonują także różne obiekty usługowe, hurtownie, stacja paliwowa, obiekty handlowe, w tym obiekt handlowy typu dyskont. Zabudowa mieszkaniowa to przede wszystkim zabudowa wielorodzinna w rejonie ul. Ogrodowej oraz zabudowa jednorodzinna (pojedyncze budynki). Część terenów dawniej użytkowanych jako produkcyjne nie jest obecnie użytkowanych lub wymaga przekształceń w celu bardziej racjonalnego i ekonomicznie uzasadnionego wykorzystania. Zgodnie z obowiązującymi miejscowymi planami w jednostce przewiduje się także nowe tereny dla funkcji przemysłowych – związane z rozbudową istniejących zakładów oraz tereny nowych funkcji usługowo-mieszkaniowych w dawnych terenach poprzemysłowych na południe od ul. Pomorskiej. Część jednostki – rejon ulic Ogrodowa-Zielona posiada obowiązujący miejscowy plan zakładający nowe tereny mieszkaniowe jednorodzinne, obszar ten posiada jeszcze znaczna część niezabudowaną. Jednostka urbanistyczna Górne Miasto w ocenie

sporządzających LPR miasta ma najniższy pozom estetyki w mieście oraz slaby dostęp do oferty usługowej, kulturalnej i rekreacyjnej,

Dostępność usług: Większość zabudowy mieszkaniowej jest dobrze obsłużona usługami, a ze względu na niewielką skalę miasta usługi te są łatwo dostępne pieszo. Jedynie Osiedle Leśne, oddalone od centrum miasta jest słabo wyposażone w usługi podstawowe, a do usług społecznych typu szkoła, przedszkole, ośrodek zdrowia, kościół, ośrodek kultury jest stosunkowo daleko. W zakresie handlu potrzeby zaspokaja blisko obiekt dyskontowy.

W nowych terenach planowanej zabudowy mieszkaniowej we wschodniej części (plany nr 3 i 5 – numeracja wg schematu planów miejscowych) miasta brak jest terenów o dominującej funkcji usługowej, natomiast dopuszczalne jest łącznie funkcji mieszkalnej i usługowej w ramach jednego terenu. Nie powstały dotychczas nowe usługi w obszarach objętych tymi planami.

Tereny zieleni, sportu i rekreacji – dostępność, potencjał: W mieście niewiele jest urządzonych terenów rekreacyjnych, zielonych, parkowych. Dolina Szorycy, poza zagospodarowanym Parkiem Miejskim praktycznie nie jest w ogóle wykorzystywana w celach rekreacyjnych, jej potencjał nie jest wykorzystany. Tereny sportowo-rekreacyjne to jedynie boisko szkolne oraz teren stadionu „Pomorzanka" i niewielkie tereny placów zabaw przy istniejącej zabudowie. Tereny leśne i zadrzewione w rejonie ul. Spacerowej oraz pomiędzy firmą „Iglotex" a dawnym tartakiem nie są wykorzystywane rekreacyjnie. Wg sporządzających LPR Osiedle Leśne ma niewielki, niewystarczający areał gruntów przeznaczonych dla zieleni urządzonej oraz rekreacji. Podobnie oceniono także jednostkę Osiedle Młodych.

Tereny przekształceń funkcjonalno-przestrzennych, rehabilitacji, humanizacji: Wg LPR miasta Skórcza wyznaczono tzw. obszar zdegradowany. Za taki uznano jednostki urbanistyczne Stare Miasto i Górne Miasto tj. gdzie występuje koncentracja negatywnych zjawisk, a obszar rewitalizacji obejmuje jednostkę Górne Miasto. Wskazana jest poprawa stanu zagospodarowania terenów poprzemysłowych oraz planowanych do zagospodarowania na funkcje gospodarcze poprzez ich właściwą zabudowę, a tereny istniejącej i planowanej zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej wskazane są do poprawy stanu np. poprzez wprowadzenie zieleni osiedlowej.

Komunikacja – słabo rozwinięta jest w mieście sieć dróg rowerowych, brak spójnego systemu ścieżek

Przestrzenie publiczne - estetyka, jakość rozwiązań - niezadawalająca, brak własnych regulacji dot. reklam, ogrodzeń, małej architektury, stan elewacji wielu obiektów zabytkowych nie w pełni zadawalający

3.3. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego

Na podstawie „Opracowania ekofizjograficznego miasta Skórcz dla potrzeb studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego", Proeko, Gdańsk, listopad 2016 r.

Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska przyrodniczego przedstawiono na załącznikach graficznych opracowania ekofizjograficznego.

3.3.1. Charakter środowiska przyrodniczego

Miasto Skórcz położone jest na pograniczu regionów fizycznogeograficznych: Pojezierza Starogardzkiego i Borów Tucholskich Wschodnich. Rzeźba terenu jest urozmaicona, w granicach miasta występują znaczne deniwelacje terenu, rzędne terenów wynoszą od ok. 70 m npm do 100m npm a lokalnie do 110m npm. Występują tu formy pochodzenia lodowcowego, fluwioglacjalnego, a także rzecznego oraz akumulacji organicznej. Główne występujące na terenie miasta typy rzeźby terenu to: wysoczyzna morenowa falista i pagórkowata (przeważająca część miasta, z licznymi obniżeniami wytopiskowymi), równina sandrowa (w południowo-zachodniej części miasta), rynna polodowcowa (związana z Szorycą, rozcina obszar morenowy i sandrowy, przebiega przez miasto z południa na północ).

Z racji zróżnicowania morfogenetycznego na powierzchni występuje znaczna zmienność litologiczna. Generalnie w podłożu moreny przeważają gliny i piaski gliniaste zalegające na glinach, rzadziej występują piaski słabo gliniaste i gliniaste lekkie. W dnach zagłębień wytopiskowych występują osady organogeniczne (torfy, utwory torfowo-mułowe i mułowo-torfowe). Podłoże równiny sandrowej zbudowane jest głównie z piasków i żwirów.

Na terenie miasta przeważają na terenie morenowym gleby brunatne wyługowane i właściwe, a na obszarze sandrowym piaski i żwiry wodnolodowcowe tworzące gleby brunatne i wylogowane, a na terenach leśnych - bielicowe. Równina sandrowa jest mniej żyzna. W granicach miasta dominują gleby III klasy bonitacyjnej, gleby klas IV także zajmują znaczne powierzchnie. Poza terenami zainwestowania przeważają gleby stanowiące 2 kompleks gruntów ornych (pszenny dobry), mniejsze powierzchnie zajmują kompleksy 3,4,5 i 8.

Miasto położone jest w zlewni Wierzycy, większa część powierzchni miasta odwadniana jest przez Szorycę, która w środkowej części miasta ma charakter zakrytego kanału melioracyjnego. Szoryca w odl. ok. 1,5km od granic miasta uchodzi do Węgiermucy, która jest dopływem Wierzycy. Niewielki fragment miasta w części wschodniej położony jest w zlewni Liski, uchodzącej do Janki (także dopływ Wierzycy). Ze względu na podział na jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) Skórcz położony jest w zlewniach: Węgiermuca do dopł. z Wysokiej z dopł. z Wysokiej- PLRW200017298786 (przeważająca część miasta) i na fragmencie (wschodni kraniec) Janka do Liski z Liską PLRW200017298869. Inne obiekty hydrograficzne na terenie miasta to rowy melioracyjne , głównie w północnej części miasta i niewielkie zbiorniki wodne.

Wody podziemne – miasto położone jest w zasięgu jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) nr 30; największe znaczenie gospodarcze maja wody z piętra plejstoceńskiego, wody tego pietra wstępują na ogół pod znacznym ciśnieniem artezyjskim i subartezyjskim, nadają się do wykorzystania pod względem chemicznymi bakteriologicznym do celów pitnych i przemysłowych, najbardziej wydajne poziomy występują na głębokościach 20-60 m ppt. W ramach zrealizowanego w 2014r projektu rewitalizacji ujęć wody w mieście Skórcz odrestaurowano studnię artezyjska oraz dwie pompy abisyńskie.

W granicach miasta ani w jego bliskim otoczeniu nie znajdują się główne zbiorniki wód podziemnych ani ich strefy ochronne.

Warunki klimatyczne – miasto leży w granicach regionu IV – Dolnej Wisły, region charakteryzuje się znaczną odrębnością stosunków klimatycznych w porównaniu z terenami leżącymi na wschód i na zachód od niego, obejmuje m. inn wschodnią część Pojezierza Starogardzkiego. Specyficzne jego cechy to względnie częste pojawianie się pogody chłodnej z dużym zachmurzeniem, bez opadów, często występuje pogoda przymrozkowa bardzo chłodna z dużym zachmurzeniem bez opadów, przeważają wiatry z sektora południowo-zachodniego (ok. 16-20% w skali roku) , o prędkościach ok. 35-39 m/s. Lokalnie na terenie miasta występuje zróżnicowanie warunków klimatycznych, zależne m.inn. od charakteru pokrycia i ukształtowania terenu.

Roślinność – na terenie miasta występują różne grupy ekosystemów: lasy, zbiorowiska semileśne, zbiorowiska wodne i przywodne, roślinność cmentarna, roślinność parków i skwerów, ogrody działkowe, tereny rolnicze (pola orne i użytki zielone), roślinność ruderalna. Lasy występują w południowej i południowo-zachodniej części, obejmują ok. 7,63% powierzchni ok. 29ha (wg danych GUS za 2016- 28,22ha, tj. ok. 7,8% powierzchni, w tym lasy publiczne ok. 11,22 ha, lasy stanowiące własność komunalną ok. 0,30 ha). Lasy te stanowią fragment Borów Tucholskich. Są to głownie lasy dębowo-grabowe, bagienne lasy olszowe, łęgi i zarośla wierzbowe. Zadrzewienia i zakrzewienia występują w obrębie dawnego zrekultywowanego składowiska odpadów w zachodniej części miasta. Zbiorowiska roślinnności hydrogenicznej występują wzdłuż koryta Szorycy i rowów melioracyjnych, w otoczeniu zbiorników wodnych w obrębie zagłębnień terenu. Brak jest na terenie miasta większych skupień o charakterze parków czy skwerów, niewielkie parki występują w centralnej części miasta oraz w otoczeniu szkół. Część cmentarza komunalnego obsadzona jest drzewami. Niewiele jest alei i szpalerów drzew, obsadzenia ulic występują jedynie sporadycznie, na niewielkich fragmentach (ul. Pomorska, Wojska Polskiego, wzdłuż linii kolejowej). Dość duże powierzchnie zajmują ogrody działkowe oraz tereny sadów i ogrodów przydomowych. Użytki rolne, głównie grunty orne występują głównie w zachodniej i północno-zachodniej części miasta. W otoczeniu terenów zainwestowanych, na terenach przemysłowych oraz wzdłuż dróg i na terenach nieczynnych linii kolejowych, na nieużytkowanych gruntach porolnych występuje roślinność ruderalna.

Fauna – na terenie miasta jest słabo rozpoznana, gdyż dane z inwentaryzacji przyrodniczej pochodzą z 1996 r (nowsze dotyczą jedynie obszaru Natura 2000), wg tych danych występują tu: traszka zwyczajna, ropucha szara, ropucha zielona, kumak nizinny, żaba jeziorkowata, żaba wodna, żaba trawna, żaba moczarowa, jaszczurka zwinka, padalec, żmija zygzakowata. Ze względu na znaczny stopień przekształceń środowiska naturalnego (procesy antropizacji) i duży udział gruntów rolnych występują tu gatunki ptaków związane z obszarami użytkowanymi rolniczo (wykaz w inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej

gminy Skórcz – 1996r) . W lasach w obszarze Natura 2000 „Bory Tucholskie”PLB220009 możliwe jest występowanie także innych gatunków ptaków. W południowej, leśnej części miasta występują takie gatunki ssaków jak: zając szarak, sarna, dzik, lis, jeleń, borsuk, wiewiórka, kuna domowa, tchórz, łasica, kret, nornik zwyczajny, jeż, piżmak.

3.3.2. Powiązania przyrodnicze obszaru miasta z otoczeniem

Powiazania ekologiczne realizowane są przede wszystkim przez korytarze ekologiczne, które zgodnie z ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004r rozumiane są jako *obszary umożliwiające migrację roślin, zwierząt lub grzybów*. Miasto Skórcz jest położone na skraju jednego z ważniejszych płatów ekologicznych Borów Tucholskich, jest to płat o randze ponadregionalnej, wskazany w koncepcji sieci ekologicznej woj. pomorskiego dla potrzeb planowania przestrzennego.

Lokalną osnowę ekologiczną Skórcza tworzą:
- korytarz ekologiczny rzeki Szorycy, przerwany przez zainwestowanie miejskie i ujęcie koryta rzeki w podziemny przewód,
- płaty ekologiczne terenów zieleni miejskiej: park miejski (bez powiązań przyrodniczych z ciągiem ekologicznym doliny Szorycy), drobne skwery i trawniki, kompleks ogrodów działkowych i sady
- kompleks leśny w otoczeniu terenów zainwestowania miejskiego, rejon ul. Spacerowej, Osiedla leśnego, w rejonie zainwestowania przemysłowego w zachodniej części miasta
- zadrzewienia i zakrzewienia, w tym w zachodniej części miasta
- zbiorowiska roślinności łąkowej w podmokłych zagłębieniach terenu

Na podstawie innych niż przyjęte w nowym planie zagospodarowania przestrzennego woj. pomorskiego opracowań dot. korytarzy ekologicznych teren miasta Skórcz położony jest na pograniczu, a częściowo w zasięgu korytarza ekologicznego Bory Tucholskie (kompleks leśny w południowo-zachodniej części miasta), czy też w zasięgu korytarza ekologicznego Kaszubskiego Południowego.

3.3.3. Ochrona przyrody

Na terenie miasta występują następujące formy ochrony:
- **Obszar Chronionego Krajobrazu Borów Tucholskich** – obejmuje kompleks lasów wraz z zespołem sportowym stadionu, w południowej części miasta; obowiązują w nim przepisy Uchwały Sejmiku Woj. Pomorskiego Nr 1161/XLVII/10 z dnia 28 kwietnia 2001r. (Dz. Urz. Woj. Pom. Nr 80 poz. 1455), zmienione Uchwała Nr 259/XXIV/16 Sejmiku Woj. Pom. z dnia 25 lipca 2016r (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2016 r. poz. 2942);
- **obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Bory Tucholskie” PLB220009** – obejmuje kompleks lasów w południowo-zachodniej części miasta, obowiązują: zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku i Dyrektora RDOŚ w Bydgoszczy z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bory Tucholskie PLB220009 (Dz. Urz. Woj. Pom. 2015 poz. 1161); dla obszaru najważniejsze oddziaływania i działalność mająca wpływ na obszar naturowy, w tym o negatywnym oddziaływaniu to sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze
- **ochrona gatunkowa roślin, zwierząt, grzybów** - na terenie całej Polski, na podstawie przepisów prawa powszechnego; chronione gatunki roślin mogą występować przede wszystkim na terenach leśnych, możliwe jest występowanie chronionych porostów nadrzewnych w terenach miejskich zadrzewień oraz grzybów wielkoowocnikowych w lasach, chronione gatunki zwierząt występujące w Skórczu to głównie ptaki, a także chronione płazy, gady i ssaki .

W otoczeniu miasta w odległości do ok 10km występują: rezerwat przyrody „Czapli Wierch" (w gm. Osiek), Obszar Chronionego Krajobrazu Wschodni Borów Tucholskich (w odl. ok. 8,7km w kierunku południowym), Obszar Natura 2000 mający znaczenie dla Wspólnoty „Sandr Wdy" PLH 040017 (w odl. ok. 7,6km w kierunku południowo-wschodnim), użytki ekologiczne w gm. Lubichowo i w gminie Warlubie, pomnik przyrody w sąsiednich gminach w tym w gm. wiejskiej Skórcz -7 pomników (najbliższy w odl. 0,8km od granicy miasta), w gm. Osiek (26 pomników, najbliższy w odl. ok. 1,7km od granicy miasta).

3.3.4. Stan i funkcjonowanie środowiska przyrodniczego

Stan aerosanitarny

Główne źródła zanieczyszczeń na terenie miasta to:

- emitory obiektów przemysłowych
- kotłownie zespołów zabudowy mieszkaniowej (osiedlowej)
- indywidualne źródła ciepła zabudowy mieszkaniowej i obiektów usługowych (tzw. emisja niska)
- zanieczyszczenia komunikacyjne (emisja liniowa wzdłuż dróg)
- emisja niezorganizowana pyłu z terenów pozbawionych roślinności i z terenów o utwardzonej nawierzchni- komunikacyjnych

Wg danych z pomiarów WIOŚ w Gdańsku (dane za 2016 rok) w mieście nie wystąpiły przekroczenia dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu, średnioroczne wartości dwutlenku siarki, tlenków azotu i benzenu były niższe od poziomu dopuszczalnego. Jednakże wg raportu (2016) dot. oceny jakości powierza w woj. pomorskim w strefie pomorskiej, do której należy miasto Skórcz sytuacja została oceniona jako niekorzystna, ze względu na niedotrzymanie poziomów docelowych dla bezo(a)pirenu zawartego w pyle PM10 i dla ozonu. Za stan ten odpowiada głównie tzw. „niska emisja" oraz źródła liniowe. Określone w dokumentach wojewódzkich są działania zmierzające do poprawy stanu aerosanitarnego, Uchwałą Nr 753/XXXV/13 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 listopada 2013 roku przyjęto „Program ochrony powietrza dla strefy pomorskiej, w której został przekroczony poziom dopuszczalny pyłu zawieszonego PM10 oraz poziom docelowy benzo(a)pirenu", zaktualizowany Uchwałą Sejmiku Województwa Pomorskiego Nr 353/XXXIII/17 z dnia 27 marca 2017 r., miasto Skórcz przyjęło także własny program związany z ograniczeniami niskiej emisji.
W zakresie norm pyłu zawieszonego PM2,5 obowiązuje Uchwała Nr 158/XIII/15 Sejmiku Woj. Pom. z dnia 26 października 2015 r. w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy pomorskiej na lata 2015-2020 z perspektywą na lata następne.
Obniżenie emisji z indywidualnych systemów grzewczych ma się odbywać głównie poprzez:

- likwidację ogrzewania węglowego w budynkach użyteczności publicznej,
- obniżenie emisji z indywidualnych systemów grzewczych poprzez stworzenie systemu zachęt finansowych dla mieszkańców do ich likwidacji (poprzez podłączenie do sieci cieplnej) lub wymiany starych kotłów węglowych na niskoemisyjne sposoby ogrzewania (np. ogrzewanie gazowe)
- różnego rodzaju inne działania i inwestycje związane z realizacja przyjętego programu gospodarki nieskoemisyjnej

Hałas

W mieście występują następujące grupy źródeł hałasu: hałas komunikacyjny (drogowy), przemysłowy, osiedlowy. Największy wpływ na pogarszające się warunki akustyczne ma ruch kołowy (zwłaszcza dot. to dróg wojewódzkich i rejonów o zwartej zabudowie mieszkaniowo-usługowej w historycznej części miasta) oraz lokalnie - zakłady produkcyjne i usługowe, np. rzemieślnicze (brak jest jednak pomiarów i informacji o poziomie emitowanego hałasu).

Ciągami komunikacyjnymi o największym hałasie są drogi wojewódzkie:

- DW nr 214 – Łeba – Kościerzyna - Warlubie (ul. Leśna - ul. Pomorska);
- DW nr 222 - Gdańsk - Starogard Gdański – Skórcz (ul. Dworcowa - ul. Pomorska - do
- skrzyżowania z ul. Leśną);
- DW nr 231 – Skórcz – Kolonia Ostrowicka (ul. Główna - ul. 3 Maja - ul. gen. Hallera);
- DW nr 234 – Skórcz – Morzeszczyn – Gniew (ul. 27 Stycznia – ul. Gniewska)

Terenami o niekorzystnych warunkach akustycznych są tereny w centrum miasta, przy głównych drogach, większość terenów mieszkaniowych w Skórczu ma umiarkowane warunki akustyczne lub warunki korzystne (np. Osiedle Leśne w południowej części miasta).
Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku reguluje Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t. j. Dz. U. 2014, poz. 112).Rozporządzenie to określa zróżnicowane dopuszczalne poziomy hałasu, w zależności od przeznaczenia terenu, wyrażone wskaźnikami hałasu L_{DWN}, L_N (mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem) oraz $L_{Aeq\ D}$ i $L_{Aeq\ N}$ (mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby).

Pole elektromagnetyczne
Źródłem pól elektromagnetycznych są przede wszystkim systemy przesyłowe energii elektrycznej, bazowe stacje telefonii komórkowej. Dla ochrony środowiska istotne znaczenie mają urządzenia, które emitują fale elektromagnetyczne o wysokiej częstotliwości w postaci radiofal o częstotliwości 0,1 – 300 MHz i mikrofal od 300 do 300 000 MHz, umieszczone w środowisku naturalnym.
Przez obszar miasta nie przebiegają napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokich napięć. Źródłami pola elektromagnetycznego są tu stacje telefonii komórkowych (4 obiekty, w tym 3 w rejonie ul. Pomorskiej, Osiedlowej, jeden w centrum historycznym - na kościele) z których pola elektroenergetyczne są jednak emitowane na dużych wysokościach, w miejscach niedostępnych dla ludzi.

Zanieczyszczenia wód i przekształcenia jej obiegu
Wody powierzchniowe – stan wód płynących jest badany przez WIOŚ w Gdańsku, wody Szorycy nie były jednak objęte monitoringiem WIOŚ, nie badano wód w zbiornikach wodnych występujących a terenie miasta. Rzeka Szoryca jest odbiornikiem wód pooczyszczalnianych z miejskiej oczyszczalni ścieków. Ścieki przemysłowe z zakładów produkcyjnych także są zrzucane do sieci miejskiej kanalizacji sanitarnej i trafiają do miejskiej oczyszczalni.

Celem RDW (Ramowa Dyrektywa Wodna), ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej jest osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód do 2015 roku, a uzasadnionych przypadkach w terminie późniejszym. Zapisy RDW wprowadzają system planowania gospodarowania wodami w podziale na obszary dorzeczy. Podstawowymi dokumentami planistycznymi według RDW są plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy i programy działań. Zgodnie z przyjętymi założeniami dla naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, dla silnie zmienionych i sztucznych części wód - co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Ponadto, w obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne będzie dodatkowo utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.
Miasto Skórcz wg „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły" (2016), przyjętego Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18.10.2016r położone jest w następujących JCWP (jednolite części wód powierzchniowych):

- Węgiermuca do dopł. z Wysokiej z dopł. z Wysokiej PLRW200017298786 – naturalna część wód, stan wód zły, zagrożona realizacja celów środowiskowych, jakimi są osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego i dobrego stanu chemicznego; Dla zlewni przewidziano przedłużenie terminu osiągnięcia celu: ze względu na brak możliwości technicznych; osiagnienie celów zalozono ok. roku 2027

- Janka do Liski z Liską PLRW200017298869 – stan wód zły, zagrożona realizacja celów środowiskowych; derogacje 4(4) – 1 (derogacje czasowe ze względu na brak możliwości technicznych). Dla zlewni przewidziano przedłużenie terminu osiągnięcia celu: ze względu na brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty.

Wody podziemne – W procedurze przeprowadzania badań wód podziemnych jednostką bilansowania jest jednolita część wód podziemnych (JCWPd), definiowana jako objętość wód w warstwach wodonośnych, które stanowią lub mogą stanowić źródło wody do spożycia znaczące w zaopatrzeniu ludności lub istotne dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych. Skórcz leży na obszarze JCWPd nr 30. Badanie jakości wód JCWPd nr 30 prowadzono na ujęciu wód w Ryzowiu, wody te charakteryzowały się dobrym stanem chemicznym, odnotowano nieznaczny spadek jakości fizykochemiczej z klasy II do III (wody zadawalającej jakości), głównie ze względu na stężenia jonów żelaza i miedzi.
Cele środowiskowe dla wód podziemnych określone w planach gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy obejmują:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczanie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych;
- zapobieganie pogarszania się stanu wszystkich części wód podziemnych;
- zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem wód podziemnych;
- wdrożenie działań niezbędnych do odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka.

Przekształcenia obiegu wody

Najistotniejsze przekształcenia obiegu wody na obszarze miasta Skórcz dotyczą uregulowania brzegów rzeki Szorycy (w granicach miasta ma ona charakter kanału melioracyjnego) i ujęcia jej na odcinku przebiegu przez centralną część miasta w zamknięty rurociąg. Ponadto na części dna doliny Szorycy (głównie w północnej części miasta) oraz w obrębie zagłębień wytopiskowych funkcjonuje układ melioracyjny odwadniających te tereny. Zmiany obiegu wody dotyczą również wprowadzenia na terenach zainwestowanych miasta powierzchni nieprzepuszczalnych ograniczających infiltrację wód do gruntu.

Przekształcenia litosfery

Przekształcenia litosfery należą do powszechnych i w dużym stopniu nieuniknionych, w związku z procesami inwestycyjnymi, przejawów antropizacji (degradacji) środowiska przyrodniczego miast. Za negatywne przykłady przekształceń litosfery uznać można takie, które dokonane zostały niecelowo, lub które można wyeliminować bez ograniczania spełniania przez miasto jego funkcji.
Do głównych przykładów negatywnych przekształceń litosfery na obszarze Skórcza należą:

- dawne składowisko odpadów (zamknięte i zrekultywowane);
- tereny w otoczeniu prowadzonych aktualnie budów;
- przekształcenia pierwotnych cech ukształtowania terenu w celu wprowadzenia zainwestowania – niwelacje terenu nasypy ziemne i gruzowe;
- klepiska i wydepczyska w rejonie trenów zieleni użytkowej miasta oraz w sąsiedztwie zabudowy wielorodzinnej - w dużym rozdrobnieniu na terenie całego miasta występują zróżnicowanej wielkości tereny zniszczone mechanicznie - tzw. klepiska, charakteryzuje je silne przekształcenie właściwości fizyczno-mechanicznych podłoża, w tym zdegradowanie gleb oraz najczęściej brak roślinności; pierwotną przyczyną ich powstania jest brak odpowiedniego zagospodarowania przy jednoczesnym dużym obciążeniu antropogenicznym

Synantropizacja szaty roślinnej

Roślinność terenów Skórcza bardzo odbiega od układów naturalnych, jakie niegdyś tu istniały. Wiąże się to z historią osadnictwa, trwającą od średniowiecza, co najmniej od XII wieku. Już wówczas szata roślinna na terenie osadniczym została znacznie zmieniona przez działalność człowieka.

Najczęstszymi przejawami dewaloryzacji roślinności na obszarze miasta są:

- nadmierne zmniejszanie powierzchni terenów zieleni miejskiej (przyrodniczych terenów rekreacyjnych);
- zły stan zdrowotny drzew przyulicznych (obumarłe konary, przyspieszone opadanie liści) w efekcie zanieczyszczenia atmosfery, pokrycia sztucznymi nawierzchniami terenów infiltracji wody i aeracji oraz stosowanie środków chemicznych do odśnieżania;
- występowanie tzw. „klepisk", czyli obszarów o „scementowanej", zadeptanej glebie pozbawionej roślinności;
- zniszczenia roślinności w obrębie terenów przemysłowych;
- niszczenie runa i podszytu w lasach, zwłaszcza w otoczeniu obszarów zurbanizowanych, w efekcie wzmożonej penetracji rekreacyjnej.

3.3.5. Ocena odporności środowiska na obciążenie antropogeniczne oraz zdolności do regeneracji. Zgodność użytkowania z uwarunkowaniami przyrodniczymi.

W granicach administracyjnych miasta ok. 30% powierzchni to tereny zabudowane i zurbanizowane , w tym tereny komunikacyjne zajmują ok. 10% powierzchni, a użytki rolne zajmują ponad 55% powierzchni. W obrębie użytków rolnych przeważają grunty orne (ponad 87% powierzchni użytkowanych rolniczo), ich rolnicze użytkowanie ze względu na klasy bonitacyjne oraz przydatność rolniczą jest zgodne z korzystnymi warunkami agroekologicznymi.

Tereny rozwoju przestrzennego miasta obejmują grunty rolne i porolne (wieloletnie ugory) na obrzeżach terenów już zainwestowanych, a grunty najsłabsze pod względem przydatności rolniczej (kompleksy 6 i 7) zostały w przewadze już zabudowane – osiedla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na południu miasta.

Środowisko przyrodnicze Skórcza charakteryzuje się wyraźnym zróżnicowaniem struktury (część morenowa i sandrowa) i w konsekwencji odporności na obciążenia antropogeniczne i zdolność do regeneracji. Najmniej odporne są tereny o największym nachyleniu (zagrożenie erozją wodną) – w Skórczu są to zbocza rynny subglacjalnej wykorzystywanej przez Szorycę. Mało odporne są także zagłębienia wytopiskowe bezodpływowe, natomiast umiarkowanie odporne – tereny obejmujące wierzchowinę wysoczyzny morenowej. Generalnie odporność środowiska Skórcza na obciążenia antropogeniczne oraz zdolność do regeneracji są umiarkowane i lokalnie małe.

3.4. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Opracowano na podstawie „Gminnego Programu opieki nad Zabytkami miasta Skórcz" - 2016 – 2019 - przyjętego Uchwałą Nr XV/78/2016 Rady Miejskiej w Skórczu z dnia 28 kwietnia 2016 r.

3.4.1.Rys historyczny

Miasto zbudowano na planie owalnicy. Początki osadnictwa na tym terenie sięgają 2000 lat p.n.e. Skórcz jest prawdopodobnie najstarszą wzmiankowaną miejscowością na terenie Kociewia, figurujący na mapie Ptomeleusza z II w. Scurgon jest utożsamiany z czterema miejscowościami północnej Polski m.in. ze Skórczem. Skórcz już w 1305 r. znalazł się w rękach Krzyżaków. Pierwsza pewna wzmianka z dokumentów lokalnych o Skórczu pochodzi z 1339 r., kiedy to Krzyżacy nadali mu prawo chełmińskie. 31grudnia 1457 r. pod Skórczem miała miejsce zwycięska bitwa Polaków z Krzyżakami. W 1466 roku, po zawarciu pokoju toruńskiego, wieś Skórcz powróciła do Polski. Przywilej lokacyjny Skórcza potwierdzony był w 1645 r. przez króla Władysława IV. Jako wieś królewska Skórcz został włączony do pobliskiego starostwa osieckiego. W 1570 r. była ona jednym z największych ośrodków rzemieślniczo-handlowych ziemi starogardzkiej. Należało do niej 300 gospodarzy. We wsi był młyn wodny, 9 warsztatów rzemieślniczych, 1wytwórnia wina, 2 karczmy i 1 kram. Miejscowość podupadła jednak w następstwie wojny szwedzkiej 1655 - 1660. W roku 1767 w dni św. Stanisława, Wszystkich Świętych i św. Antoniego odbywały się tu jarmarki „na towary wszystkie". Przejście pod zabór pruski spowodowało regres gospodarczy Skórcza. Mimo silnych nacisków germanizacyjnych mieszkańcy Skórcza zachowali poczucie odrębności narodowej. Ważnym wydarzeniem tego okresu było uruchomienie w 1823 r. placówki pocztowej. Ożywienie gospodarcze nastąpiło dopiero w latach II połowy XIX w. Tak, np. w 1867r. były tu: młyn wodny (przebudowany w 1909 r.) 2 wiatraki, browar, stolarnie, cegielnia, warsztat ceramiczno-kaflarski, sklepy i karczmy, a także lekarz i apteka. Ożywczy wpływ na gospodarkę tego osiedla wywarły m.in. budowa drogi bitej do Starogardu (1885 - 1887) i dróg żelaznych do Starogardu i Smętowa (1905 - 1906) oraz do Czerska (1912). Wzrosła liczba mieszkańców z 513, w tym 106 Niemców 1773) do 1702 w roku 1867, w tym 1318 katolików (przeważnie Polaków), 349 ewangelików (przeważnie Niemców) i 35 Żydów. W 1885 r. około 150 osób zmuszonych było wyemigrować stąd w poszukiwaniu pracy.

W latach zaboru pruskiego Skórcz był znanym na Pomorzu Gdańskim ośrodkiem polskości. W roku 1866 powstał tu pierwszy na Pomorzu Polski Bank Ludowy, który wspierał finansowo okolicznych rolników, przeciwstawiających się pruskiej kolonizacji. Świadomość narodową rozbudzały kościół katolicki, czasopisma polskie, takie jak licznie tu docierające „Pielgrzym" i „Gazeta Grudziądzka", oraz organizacje społeczne: Towarzystwo Śpiewu „Lutnia", Towarzystwo Czytelni Ludowych, Towarzystwo Ludowe czy Zjednoczenie Zawodowe Polskie. Wojsko Polskie wkroczyło do Skórcza 27 stycznia 1920 r. (stąd nazwa ulicy). W 1921 r. Skórcz liczył 2.946 mieszkańców, w tym 195 Niemców. W tym samym roku powstała tutaj Zawodowa Szkoła Rolnicza, przeniesiona w 1928 r. do Bielawek w powiecie Tczewskim. W zakładzie ceramicznym Pawłowskiego tworzył Antoni Eicher (1862 – 1939),

utalentowany i najwybitniejszy twórca ludowy Kociewia na przełomie XIX i XX w. Konstanty Kłopocki z powodzeniem przeszczepiał na ten teren tzw. koszykarstwo holenderskie. Nauczyciel Władysław Smukała zbierał pieśni i podania ludowe, a miejscowy kierownik szkoły powszechnej, Franciszek Schornak (1857 –1940), etnograf kaszubsko – kociewski, rzeźbiarz samouk, autor publikacji Kociewie i Kronika miasta Skórcza (1924) założył w tej miejscowości bibliotekę ludową, dokonał zbioru zabytków sztuki ludowej oraz utworzył przy swojej szkole ogród botaniczny.

Ważnym wydarzeniem w historii międzywojennego Skórcza było nadanie mu 15maja 1934 r. praw miejskich. Znaczne zasługi dla tego ośrodka położył ówczesny wójt, a potem burmistrz Jan Grzankowski (1886 – 1943).W latach ostatniej wojny miasto należało do najtragiczniej doświadczonych przez okupanta na ziemi gdańskiej. Już w pierwszej połowie września 1939r. hitlerowcy zorganizowali w pomieszczeniach potartacznych, przy dzisiejszej ul. Pomorskiej 4 obóz przejściowy. Wyzwolenie nastąpiło w niedzielę 4 marca 1945 r.

Średniowieczny układ miasta wpisany jest do rejestru zabytków, z dominującym nad miastem, XIV-wiecznym kościołem p.w. Wszystkich Świętych. Na zachód od układu urbanistycznego istniała osada z wczesnej epoki żelaza. Jest to obszar objęty bezwzględną ochroną archeologiczną. Dzisiaj miasto Skórcz stanowi punkt wypadowy w Bory Tucholskie.

3.4.2.Obiekty i obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

Miasto Skórcz posiada Gminną Ewidencję Zabytków (zaktualizowaną w 2015r.) oraz Gminny Program Opieki Nad Zabytkami na lata 2016-2019, przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Skórczu nr XV/78/2016 z dnia 28 kwietnia 2016r.

Obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków

Tabl. 1 Wykaz obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków woj. pomorskiego

Nr	Nr Rejestru Zabytków Województwa Pomorskiego	Obiekt	Lokalizacja
1	958 z dn. 05.04.1979	układ urbanistyczny miasta Skórcza	Skórcz
2	322 z dn. 10.09.1962	kościół parafialny p.w. Wszystkich Świętych	ul. Kościelna
3	1887 z dn. 06.06.2012	kamienica wraz z działką	ul. Sobieskiego 10 na dz. geod. 358

Zespół urbanistyczny miasta Skórcz decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Gdańsku wpisano w 1979r do rejestru zabytków, obejmując decyzją *„teren, na którym w okresie wczesnośredniowiecznym rozwinął się zespół osadniczy na bazie dobrych gleb morenowych oraz szlaków komunikacyjnych w kierunku Starogardu i Gniewa. Powstała tu osada na planie owalnicy o prostokątnym placu, która w 1339r dostał od Zakonu Krzyżackiego Henryk z Dalwina, do objęcia na prawie chełmińskim. Na jej bazie rozwinął się średniowieczny układ urbanistyczny z kościołem z poł. XIV w. w punkcie centralnym – wyraźnie zarysowany we współczesnym planie miasta. Na zachód od wsi istniała druga osada otwarta, wielokulturowa z wczesnej epoki żelaza, okresu wczesnośredniowiecznego i późnośredniowiecznego (dec nr 168/Archeol), a na południowym brzegi rzeki Węgiermucy ok. 1,5km na północ od Skórcza – wczesnośredniowieczny gród (dec. nr 170/Archeol)*

kontrolujący zapewne przeprawę na starym szlaku komunikacyjnym, biegnącym w kierunku Starogardu. Nowy kierunek rozwoju przestrzennego Skórcza, należącego po upadku Zakonu do starostwa osieckego, wyznaczyły drogi do Wolentala i Wielbrandowa. W XVII w. zanotowano na terenie wsi młyn, browar i karczmę. Zachowany do dziś cenny kompleks zabudowy z końca XIX w. i pocz. XX w. powstał głównie w związku z przeprowadzeniem po latach 1902-1903 linii kolejowej do Lubichowa i Starogardu"[2] .

Zgodnie z decyzją wskazano strefy ochrony konserwatorskiej: rezerwatu kulturowego-A1, konserwacji urbanistycznej-A2, restauracji urbanistycznej-A3, a także strefy ochrony otoczenia zespołu zabytkowego: strefę ograniczenia gabarytu zabudowy-B1 i strefę ochronną krajobrazu-B2. Dla stref tych decyzja ustanawiała rygory konserwatorskie, określające warunki konserwatorskie i działalności budowlanej.

Decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 18.12.2014r. stwierdzono nieważność dec z 1979r w części dotyczącej ustanowienia rygorów konserwatorskich w ustalonych strefach ochrony określonych w legendzie do załącznika graficznego stanowiącego integralną część decyzji. Teren zespołu urbanistycznego miasta Skórcza wraz z otoczeniem nadal pozostaje wpisany do rejestru zabytków, obszar A ze strefami 1-3 stanowi zabytek w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, a strefa B ze strefami 1 i 2 – otoczenie zabytku w rozumieniu art. 3 pkt 15 tej ustawy. Granice stref na załączniku wrysowano na ówcześnie dostępnej mapie topograficznej, na etapie sporządzania planów miejscowych i przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy niezbędne jest każdorazowe sprawdzenie i uszczegółowienie zakresu poszczególnych stref. Z treści decyzji o wpisie wynika iż ochroną objęto zarówno układ jak i strukturę przestrzenną zabytku. Zgodnie z definicją ustawową **historyczny układ urbanistyczny lub ruralistyczny** to przestrzenne założenie miejskie lub wiejskie, zawierające zespoły budowlane, pojedyncze budynki i formy zaprojektowanej zieleni, rozmieszczone w układzie historycznych podziałów własnościowych i funkcjonalnych, w tym ulic lub sieci dróg. Zachowane elementy tworzące zespół urbanistyczny miasta Skórcza, jego walory krajobrazowe, w tym także zieleń komponowana (drzewa i krzewy w obszarze wpisanym do rejestru zabytków), powiązane z ukształtowaniem terenu, podlegają zatem ochronie.

W zespole urbanistycznym miasta Skórcza zachowała się do dziś dość licznie historyczna zabudowa, zróżnicowana typologicznie (np. domy mieszczańskie, miejskie, małomiejskie, czynszowe, dwór podmiejski, budynki użyteczności publicznej, wille, budynki przemysłowe i gospodarcze). Większość zabudowy tworzą domy małomiejskie. Zabudowa skupiona jest przede wszystkim przy ulicach Głównej (dawniej Świerczewskiego), Sobieskiego, Starogardzkiej, Hallera (dawniej 4-go Marca oraz Bieruta), 3-go Maja (dawniej 1-go Maja), Bocznej, Podgórnej, Plac Wolności, Kościelnej. Są to w większości domy kalenicowo ustawione do ulicy, murowane, pochodzące z XIX/XX w, najczęściej o 1,5 lub 2,5 kondygnacji, trzyosiowe o bardzo ubogim wystroju architektonicznym, w większości kryte papą lub eternitem. Nie wszystkie domy są podpiwniczone. Działki mają w większości kształt wydłużonego prostokąta, o różnej powierzchni, częściowo pokrywające się z XIX-wiecznym podziałem, który był regularniejszy jeśli chodzi o szerokość. zapleczem każdej działki zachodniej i wschodniej były z reguły ziemie orne. Dominuje zabudowa wzniesiona w latach 1919-1944, sporo jest też zabudowy z lat 1891-1918. Budynki są w różnym stanie technicznym. W niektórych budynkach zachowały się jeszcze detale zabytkowe takie jak stolarka drzwi, okien, klatki schodowe, stropy drewniane, wystrój elewacji, piece, okucia, klamki, witryny, posadzki, fundamenty itd. Wartościowe są zachowane pierzeje niektórych ulic np. Sobieskiego, Głównej, Starogardzka, Plac Wolności. Część obiektów związanych z dawną linią kolejową i dworcem została już rozebrana, zespół zabudowy związanej z linią kolejową jest coraz mniej czytelny, natomiast nadal zachowały się zabudowania zespołu tartaku przy ul. Leśnej.

[2] z uzasadnienia do decyzji o wpisie do rejestru zabytków

Zabytkowy kościół stanowi dominantę krajobrazową, ze względu na ukształtowanie terenu widoczną z wielu punktów widokowych wewnątrz miasta oraz spoza miasta. Sylweta miasta od strony północnej oraz wschodniej zachowała swoje walory krajobrazowe.

Zieleń zabytkowa związana z cmentarzem oraz usytuowana w centralnej części miasta wraz z pozostałościami dawnego układu wodnego (rzeka Szoryca) wyróżnia się w krajobrazie miasta i wymaga zachowania oraz ochrony.

Obiekty i obszary wpisane do Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków i Gminnej Ewidencji Zabytków

Tabl. Wykaz obiektów i obszarów wpisanych do Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków i Gminnej Ewidencji Zabytków (uwaganumeracja zgodna z GEZ miasta Skórcza – maj 2016, uzupełniona o nowe obiekty proponowane do ujęcia w GEZ)

L.p.	GMINA	MIEJSCOWOŚĆ	ULICA	NR	OBIEKT-ZABYTEK	DATOWANIE	REJESTR
1	Skórcz	Skórcz			Układ urbanistyczny-zespól urbanistyczny	XIV wieku	Rejestr nr 958 z dn. 05.04.1979
2	Skórcz	Skórcz	Boczna	1	Dom mieszkalny	początek XX wieku	GEZ
3	Skórcz	Skórcz	Boczna	2	Dom mieszkalny	II połowa XIX w	GEZ
4	Skórcz	Skórcz	Boczna	3	Dom mieszkalny	początek XX wieku	GEZ
5	Skórcz	Skórcz	Dworcowa	1	Dworzec kolejowy	początek XX wieku	GEZ
6	Skórcz	Skórcz	Dworcowa		Budynek w zespole dworca	początek XX wieku	GEZ
7	Skórcz	Skórcz	Dworcowa		Wieża ciśnień w zespole dworca	początek XX wieku	GEZ
8	Skórcz	Skórcz	Dworcowa		Budynek gospodarczy w zespole dworca	początek XX wieku	GEZ
9	Skórcz	Skórcz	Dworcowa	2	Dom mieszkalny	początek XX wieku	GEZ
10	Skórcz	Skórcz	Dworcowa	2	Budynek gospodarczy	początek XX wieku	GEZ
11	Skórcz	Skórcz	Dworcowa	4	Dom mieszkalny	początek XX wieku	GEZ
12	Skórcz	Skórcz	Dworcowa	4	Budynek gospodarczy	początek XX wieku	GEZ
13	Skórcz	Skórcz	Główna	1	Dom mieszkalny	około 1900 r.	GEZ
14	Skórcz	Skórcz	Główna	1a	Dom mieszkalny	około 1900 r.	GEZ
15	Skórcz	Skórcz	Główna	1/1a	Budynek gospodarczy I	około 1900 r.	GEZ
16	Skórcz	Skórcz	Główna	1/1a	Budynek gospodarczy II	około 1900 r.	GEZ
17	Skórcz	Skórcz	Główna	3	Dom mieszkalny	lata 30-te XX w.	GEZ
18	Skórcz	Skórcz	Główna	4	Dom mieszkalny	XIX/ XX wieku	GEZ
19	Skórcz	Skórcz	Główna	5	Dom mieszkalny	około 1900 r.	GEZ
20	Skórcz	Skórcz	Główna	5	Budynek gospodarczy	około 1900 r.	GEZ
21	Skórcz	Skórcz	Główna	10	Dom mieszkalny	1930 r.	GEZ
22	Skórcz	Skórcz	Główna	11	Dom mieszkalny	około 1900 r.	GEZ

23	Skórcz	Skórcz	Główna	13	Dom mieszkalny	początek XX wieku	GEZ
24	Skórcz	Skórcz	Główna	14	Dom mieszkalny	początek XX wieku	GEZ
25	Skórcz	Skórcz	Główna	15	Dom mieszkalny	początek XX wieku	GEZ
26	Skórcz	Skórcz	Główna	18	Dom mieszkalny	1920 r.	GEZ
27	Skórcz	Skórcz	Główna	20	Dom mieszkalny	lata 1915-30 r.	GEZ
28	Skórcz	Skórcz	Główna	21	Dom mieszkalny	około 1900 r.	GEZ
29	Skórcz	Skórcz	Główna	22	Dom mieszkalny	początek XX wieku	GEZ
30	Skórcz	Skórcz	Główna	25	Dom mieszkalny	1910-1925 r.	GEZ
31	Skórcz	Skórcz	Główna	27	Dom mieszkalny	początek XX wieku	GEZ
32	Skórcz	Skórcz	Główna	30	Dom mieszkalny	początek XX wieku	GEZ
33	Skórcz	Skórcz	Główna	31	Dom mieszkalny	1927 r.	GEZ
34	Skórcz	Skórcz	Główna	32	Dom mieszkalny	1906 r.	GEZ
35	Skórcz	Skórcz	Główna	33	Dom mieszkalny, poczta	początek XX wieku	GEZ
36	Skórcz	Skórcz	Główna	34	Dom mieszkalny	około 1900 r.	GEZ
37	Skórcz	Skórcz	Główna	36	Dom mieszkalny	początek XX wieku	GEZ
38	Skórcz	Skórcz	Główna	40	Urząd Miasta Skórcz	początek XX wieku	GEZ
39	Skórcz	Skórcz	Hallera	1	Dom mieszkalny	1 ćw. XX wieku	GEZ
40	Skórcz	Skórcz	Hallera	2	Dom mieszkalny	1927 r.	GEZ
41	Skórcz	Skórcz	Hallera	7a	Szkoła	1916 r.	GEZ
42	Skórcz	Skórcz	Hallera	7	Dom mieszkalny przy szkole	1916 r.	GEZ
43	Skórcz	Skórcz	Hallera	8	Dom mieszkalny	1 ćw. XX wieku	GEZ
44	Skórcz	Skórcz	Hallera	9	Dom mieszkalny	około 1900 r.	GEZ
45	Skórcz	Skórcz	Hallera	12	Dom mieszkalny	około 1900 r.	GEZ
46	Skórcz	Skórcz	Hallera	13	Dom mieszkalny	XIX/ XX wieku	GEZ
47	Skórcz	Skórcz	Hallera	14	Dom mieszkalny	lata 1920-25 r	GEZ
48	Skórcz	Skórcz	Hallera	15	Dom mieszkalny	około 1900 r.	GEZ
49	Skórcz	Skórcz	Hallera	17	Dom mieszkalny	XIX/ XX wieku	GEZ
50	Skórcz	Skórcz	Hallera	20	Dom mieszkalny	około 1900 r.	GEZ
51	Skórcz	Skórcz	Hallera	22	Dom mieszkalny	początek XX wieku	GEZ
52	Skórcz	Skórcz	Hallera	27	Dom mieszkalny	około 1900 r.	GEZ
53	Skórcz	Skórcz	Hallera	29	Dom mieszkalny	początek XX wieku	GEZ
54	Skórcz	Skórcz	Hallera	32	Dom mieszkalny	XIX/ XX wieku	GEZ
55	Skórcz	Skórcz	Hallera	34	Dom mieszkalny	początek XX wieku	GEZ
56	Skórcz	Skórcz	Hallera	49	Dom mieszkalny	początek XX wieku	GEZ

57	**Skórcz**	**Skórcz**	**Kościelna**		**Kościół par. p. wieku Wszystkich Świętych**	**XIV, XVI, XX wiek**	**Rejestr nr 322 z dn. 10.09.1962**
58	Skórcz	Skórcz	Kościelna		Cmentarz przykościelny z ogrodzeniem	XIV, XVI, XX wiek	GEZ
59	Skórcz	Skórcz	Kościelna	3	Dom mieszkalny	około 1900 r.	GEZ
60	Skórcz	Skórcz	Kościelna	3	Budynek gospodarczy	około 1900 r.	GEZ
61	Skórcz	Skórcz	Kościelna	5	Dom mieszkalny, plebania	początek XX wieku	GEZ
62	Skórcz	Skórcz	Krótka	2a	Dom mieszkalny	2 poł. XIX wieku	GEZ
63	Skórcz	Skórcz	3 Maja	1	Dom mieszkalny	początek XX wieku	GEZ
64	Skórcz	Skórcz	3 Maja	3	Dom mieszkalny	lata 1910-30 r.	GEZ
65	Skórcz	Skórcz	3 Maja	9	Dom mieszkalny	1915 r.	GEZ
66	Skórcz	Skórcz	3 Maja	10	Dom mieszkalny	2 poł. XIX wieku	GEZ
67	Skórcz	Skórcz	Młyńska	2	Dom mieszkalny	około 1900 r.	GEZ
68	Skórcz	Skórcz	Nowy Świat	2	Posterunek Policji	1903 r.	GEZ
69	Skórcz	Storcz	Nowy Świat	1	Dom mieszkalny	początek XX wieku	GEZ
70	Skórcz	Skórcz	Nowy Świat	3	Dom mieszkalny	około 1900 r.	GEZ
71	Skórcz	Skórcz	Nowy Świat	17	Dom mieszkalny	lata 1910-25 r.	GEZ
72	Skórcz	Skórcz	Parkowa	1	Młyn-budynek I	1899 r.	GEZ
73	Skórcz	Skórcz	Parkowa	1	Młyn-budynek II	1900 r.	GEZ
74	Skórcz	Skórcz	Parkowa	2	Dom mieszkalny	około 1900 r.	GEZ
75	Skórcz	Skórcz	Podgórna	6	Dom mieszkalny	około 1900 r.	GEZ
76	Skórcz	Skórcz	Sobieskiego	1	Dom mieszkalny	około 1900 r.	GEZ
77	Skórcz	Skórcz	Sobieskiego	2	Dom mieszkalny	XIX/XX wieku	GEZ
78	Skórcz	Skórcz	Sobieskiego	3	Dom mieszkalny	początek XX wieku	GEZ
79	Skórcz	Skórcz	Sobieskiego	6	Dom mieszkalny	1912 r.	GEZ
80	Skórcz	Skórcz	Sobieskiego	7	Dom mieszkalny	początek XX wieku	GEZ
81	Skórcz	Skórcz	Sobieskiego	8	Dom mieszkalny	1903 r.	GEZ
82	Skórcz	Skórcz	Sobieskiego	9	Dom mieszkalny	początek XX wieku	GEZ
83	**Skórcz**	**Skórcz**	**Sobieskiego**	**10**	**Dom mieszkalny**	**1908 r.**	**Rejestr nr 1887 z dn. 06.06.2012**
84	Skórcz	Skórcz	Sobieskiego	12	Dom mieszkalny	początek XX wieku	GEZ
85	Skórcz	Skórcz	Sobieskiego	14	Dom mieszkalny	początek XX wieku	GEZ
86	Skórcz	Skórcz	Sobieskiego	16	Dom mieszkalny	początek XX wieku	GEZ
87	Skórcz	Skórcz	Sobieskiego	18	Dom mieszkalny	około 1900 r.	GEZ
88	Skórcz	Skórcz	Sobieskiego	20	Dom mieszkalny	początek XX wieku	GEZ
89	Skórcz	Skórcz	Sobieskiego	22	Dom mieszkalny	początek XX wieku	GEZ

90	Skórcz	Skórcz	Sobieskiego	24	Dom mieszkalny	początek XX wieku	GEZ
91	Skórcz	Skórcz	Sobieskiego	30	Dom mieszkalny	około 1900 r.	GEZ
92	Skórcz	Skórcz	Spokojna	2	Dom mieszkalny	początek XX wieku	GEZ
93	Skórcz	Skórcz	Spokojna	2	Budynek gospodarczy	początek XX wieku	GEZ
94	Skórcz	Skórcz	Spokojna		Cmentarz parafialny	XIX wiek	GEZ
95	Skórcz	Skórcz	Spokojna		Kaplica cmentarna	koniec XIX wieku	GEZ
96	Skórcz	Skórcz	Starogardzka	1	Dom mieszkalny	około 1900 r.	GEZ
97	Skórcz	Skórcz	Starogardzka	4	Dom mieszkalny	początek XX wieku	GEZ
98	Skórcz	Skórcz	Starogardzka	6	Dom mieszkalny	1910-1930 r.	GEZ
99	Skórcz	Skórcz	Starogardzka	8	Dom mieszkalny	około 1900 r.	GEZ
100	Skórcz	Skórcz	Starogardzka	10	Dom mieszkalny	1913 r.	GEZ
101	Skórcz	Skórcz	Starogardzka	11	Dom mieszkalny	około 1900 r.	GEZ
102	Skórcz	Skórcz	Starogardzka	13	Dom mieszkalny	1910-1915 r.	GEZ
103	Skórcz	Skórcz	Starogardzka	13	Budynek gospodarczy	1910-1920 r.	GEZ
104	Skórcz	Skórcz	Starogardzka	15	Dom mieszkalny	około 1900 r.	GEZ
105	Skórcz	Skórcz	Starogardzka	23	Dom mieszkalny	1906 r.	GEZ
106	Skórcz	Skórcz	Starogardzka	27	Dom mieszkalny	początek XX wieku	GEZ
107	Skórcz	Skórcz	Starogardzka	28	Dom mieszkalny	około 1900 r.	GEZ
108	Skórcz	Skórcz	Starogardzka	29	Dom mieszkalny	1 ćw. XX wieku	GEZ
109	Skórcz	Skórcz	Starogardzka	30	Dom mieszkalny	około 1900 r.	GEZ
110	Skórcz	Skórcz	Starogardzka	32	Dom mieszkalny	około 1900 r.	GEZ
111	Skórcz	Skórcz	Starogardzka	34	Dom mieszkalny	początek XX wieku	GEZ
112	Skórcz	Skórcz	Starogardzka	36	Dom mieszkalny	początek XX wieku	GEZ
113	Skórcz	Skórcz	Starogardzka	37	Dom mieszkalny	około 1900 r.	GEZ
114	Skórcz	Skórcz	Starogardzka	46	Dom mieszkalny	II połowa XIX wieku	GEZ
115	Skórcz	Skórcz	Starogardzka	48	Dom mieszkalny	1 ćw. XX wieku	GEZ
116	Skórcz	Skórcz	27 stycznia	1	Dom mieszkalny	około 1900 r.	GEZ
117	Skórcz	Skórcz	27 stycznia	3	Dom mieszkalny	początek XX wieku	GEZ
118	Skórcz	Skórcz	27 stycznia	4	Budynek użytkowo - mieszkalny	około 1900 r.	GEZ
119	Skórcz	Skórcz	27 stycznia	9	Dom mieszkalny	XIX/XX w	GEZ
120	Skórcz	Skórcz	27 stycznia	18	Dom mieszkalny	2 poł. XIX wieku	GEZ
121	Skórcz	Skórcz	Pl. Wolności	1	Dom mieszkalny	koniec XIX wieku	GEZ
122	Skórcz	Skórcz	Pl. Wolności	3	Dom mieszkalny	koniec XIX wieku	GEZ
123	Skórcz	Skórcz	Pl. Wolności	5	Dom mieszkalny	około 1900 r.	GEZ

124	Skórcz	Skórcz	Wybickiego	1	Dom mieszkalny	koniec XIX wieku	GEZ
125	Skórcz	Skórcz	Leśna / Pomorska		Cmentarz wojenny	1947	GEZ
Dodatkowo –proponowane do ujęcia w gminnej ewidencji zabytków (ujętych w WEZ stan marzec 2019 r.)							
126	Skórcz	Skórcz	Leśna Dz. 426/9	8	Budynek administracyjno-biurowy w zespole tartaku	koniec XIX w –pocz. XX w	Ujęte w WEZ - marzec 2019
127	Skórcz	Skórcz	Leśna Dz. 426/9	8	Budynek gospodarczy/przemysłowy w zespole tartaku	koniec XIX w –pocz. XX w	Ujęte w WEZ- marzec 2019
128	Skórcz	Skórcz	Leśna Dz. 426/9	8	Hydrofornia w zespole tartaku	koniec XIX w –pocz. XX w	Ujęte w WEZ – marzec 2019
129	Skórcz	Skórcz	Leśna Dz. 426/9	8	Budynek socjalno-sanitarny z garażem w zespole tartaku	koniec XIX w –pocz. XX w	Ujęte w WEZ – marzec 2019
130	Skórcz	Skórcz	Leśna Dz. 418	14 (dawniej 7)	Budynek mieszkalny	koniec XIX w –pocz. XX w	Ujęte w WEZ – marzec 2019

Wymienione w tabeli obiekty wraz z numeracją pokazano na planszy graficznej –2A - Uwarunkowania (1:5000 na mapie topograficznej) oraz na planszy graficznej – 2B Ochrona dziedzictwa kulturowego (na mapie ewidencyjnej)

Ewidencja zabytków jest zbiorem otwartym, a program opieki nad zabytkami i gminna ewidencja zabytków (GEZ) są aktualizowane okresowo, zgodnie z przepisami ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Poza obiektami zabytkowymi (wpisanymi do rejestru zabytków oraz ujętymi w GEZ) na terenie miasta znajdują się liczne obiekty o zachowanych walorach historyczno-kulturowych, współtworzące charakter zabudowy miasta, które powinny być ujawniane i poddane ochronie poprzez ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w zależności od ich stanu i potrzeb. Ochronie podlegać mogą ich bryła, kształt dachu, czy historyczne materiały elewacyjne bądź pokrycia dachu, stolarka.

Warty zachowania jest także zespół zabudowy związany z linią kolejową, a także osie, punkty i otwarcia widokowe oraz ciągi widokowe zlokalizowane wewnątrz miasta.

Archeologia

Stanowiska archeologiczne jako istotny element dziedzictwa oraz krajobrazu kulturowego podlegają ochronie na mocy przepisów prawa międzynarodowego (Europejska Konwencja o Ochronie Dziedzictwa Archeologicznego, Europejska Konwencja Krajobrazowa) i tworzonego w ich duchu prawa krajowego (m.in. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami wraz z aktami wykonawczymi), które zobowiązują do ich trwałego zachowania (jeśli to możliwe – na miejscu), uwzględnienia zadań ochronnych w procesie planowania przestrzennego, a jeśli niemożliwa jest trwała ochrona – metodycznego przebadania i zadokumentowania warstw kulturowych (warstw tworzących się w trakcie użytkowania przez człowieka danego terenu) oraz zakonserwowania i zabezpieczenia pozyskanych archeologicznych zabytków ruchomych.

Podstawowym zagrożeniem dla stanowisk archeologicznych są działania inwestycyjne i gospodarcze wiążące się z pracami ziemnymi, które powodują nieodwracalne zniszczenie nawarstwień kulturowych oraz zalegających w nich ruchomych zabytków archeologicznych. W celu ochrony przed nieodwracalną utratą dziedzictwa kulturowego, działania inwazyjne na obszarze stanowisk archeologicznych poprzedzane są badaniami

ratowniczymi, w trakcie których warstwy kulturowe podlegają zadokumentowaniu, a zabytki ruchome – zabezpieczeniu i konserwacji. Regularnymi ratowniczymi badaniami archeologicznymi obejmuje się w szczególności inwestycje kubaturowe (kompleksy mieszkaniowe, przemysłowe i usługowe, pojedyncze domy, hale itp.) oraz szerokopłaszczyznowe inwestycje liniowe (drogi, autostrady, rurociągi itp.). W przypadku inwestycji liniowych w niewielkich wykopach, gdzie niemożliwe jest prowadzenie regularnych badań archeologicznych, dopuszcza się wyjątkowo, w uzasadnionych przypadkach, ustępstwo na rzecz nadzoru archeologicznego polegającego na stałej obserwacji prac ziemnych przez archeologa. Pozwala to na podjęcie doraźnych działań w przypadku natrafienia na materiał zabytkowy, jego natychmiastowe zadokumentowanie i zabezpieczenie.

Znaleziska archeologiczne wskazują, iż Skórcz i okolice były zasiedlone przez człowieka już około 2000 lat p.n.e. przez co miejscowość ta należy do najstarszych osad Pomorza Gdańskiego. Przypadkowo odkryto tu ślady osady otwartej, wielokulturowej z wczesnej epoki żelaza (650-550 lat p.n.e.) oraz liczne groby skrzynkowe, datowane na lata 500-125 p.n.e. W wiekach I –V n.e.. Skórcz spełniał zapewne rolę faktorii kupieckiej, położonej przy szlaku bursztynowym, prowadzącym z krajów ówczesnego Cesarstwa Rzymskiego nad Bałtyk. Według tradycji na miejscu dawnej stacji handlowej rzymskiej powstał we wczesnym średniowieczu gród wyżynny (w widłach Szorycy i Węgiermucy, ok. 1,2 km na północ od centrum miasta), utożsamiany za Krzyżaków z nazwą Vollwerk (Bollwerk, Bulwerk). W Skórczu odnaleziono ślady wczesnośredniowiecznego grodziska nizinnego, położonego około 300 m na północ od poprzedniego, w wąwozie między Skórczem a Wolentalem. Legenda mówi jeszcze o trzecim grodzisku „Tempel" w rejonie dzisiejszego Ryzowa (1,5 km na południowy wschód od centrum miasta). W Skórczu odkryto również ślady osady otwartej z okresu wczesno- i późnośredniowiecznego, około 500 m na zachód od skrzyżowania toru kolejowego z szosą do Osieka (obecnie skrzyżowanie ulic Pomorskiej i Dworcowej).

Na obszarze miasta Skórcz zlokalizowane są następujące stanowiska archeologiczne o znanej lokalizacji:

- **Skórcz 8** - wpisane do rejestru zabytków archeologicznych województwa pomorskiego pod nr C-223 (dec. WKZ w Gdańsku KI.IV/6200/4559/71 z dnia 21.111971r., dawny nr rej. zab. 168/A) – osada wielokulturowa, datowana na wczesną epokę żelaza, okres wczesno i późnośredniowieczny, położona w obrębie miasta po zachodniej stronie toru kolejowego linii Skórcz-Starogard
- **Skórcz 9** – obszar historycznego miasta Skórcz

Tabl. 2 Wykaz stanowisk archeologicznych na obszarze miasta (ujetych w wojewódzkiej ewidencji zabytków archeologicznych)

Nr stanowiska	Funkcja	Chronologia	Uwagi
1	Cmentarzysko grobów skrzynkowych Cmentarzysko grobów skrzynkowych	Okres halsztacki Wczesny i środkowy okres lateński	Lokalizacja nieznana
2	Cmentarzysko grobów skrzynkowych	Wczesna epoka żelaza ?	Lokalizacja nieznana
3	Cmentarzysko grobów skrzynkowych	Wczesna epoka żelaza ?	Lokalizacja nieznana
4	Cmentarzysko grobów skrzynkowych Znalezisko luźne Znalezisko luźne	Wczesna epoka żelaza Neolit Wczesny i środkowy okres lateński	Lokalizacja nieznana
5	Cmentarzysko (?)	Wczesna epoka żelaza (?)	Lokalizacja nieznana
6	Znalezisko luźne	Wczesna epoka żelaza (?)	Lokalizacja nieznana
7	Cmentarzysko grobów skrzynkowych Cmentarzysko grobów skrzynkowych	Wczesna epoka żelaza Okres halsztacki D	Lokalizacja nieznana
8	Osada (?) Osada (?)	Wczesna epoka żelaza (?) Wczesne średniowiecze	Rej. zab. nr C-223

	Osada (?) Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze Neolit	
9	Miasto historyczne	Średniowiecze-współczesność	

Miejsca pamięci narodowej w mieście Skórczu to:

- obelisk z tablicą ku czci ofiar terroru w latach 1939 – 1945 – Skórcz, za tartakiem,
- grób masowy nr 42 Pamięci 76 Kobiet Ofiar Terroru Hitlerowskiego w styczniu i lutym 1945r – Skórcz , ul. Leśna,
- cmentarz wojenny żołnierzy WP i ofiar terroru (tablica „Tym, którzy życie za Polskę oddali")– Skórcz, rozwidlenie dróg,
- tablica ku czci ofiar terroru 20 Żydówek w styczniu 1945 roku – Skórcz , ul. Spokojna,
- obelisk z tablicą pamiątkową o treści „Tu w dniach 10.09 do grudnia 1939 roku znajdował się Hitlerowski Obóz Pracy Dla Mieszkańców Skórcza i Okolic" – Skórcz, ul. Pomorska,
- tablica ku czci Ofiar Terroru tzw. „Dom Ubogich" miejsce uświęcone krwią męczeństwa Polaków zamordowanych w 1939 r – Skórcz, ul. Starogardzka,
- dwie mogiły zbiorowe ofiar terroru: Rodzina Nagórskich i Rodzina Radomskich – cmentarz parafialny.

Stan zabytków w Skórczu jest zróżnicowany, część obiektów wymaga remontów, prac rewaloryzacyjnych. Promocja walorów zabytkowych miasta i wykorzystanie w rozwoju potencjału turystycznego są niewystarczające. Miasto nie stosuje dofinansowywania prac remontowych, konserwatorskich czy renowacyjnych przy zabytkach. Brak realnej współpracy z samorządem gminy wiejskiej i powiatem w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami.

Miasto nie przystąpiło dotąd do prac związanych ze sporządzeniem własnych regulacji dotyczących reklam, szyldów, ogrodzeń i małej architektury. Dla części miasta objętej planami miejscowymi sprzed 2015r obowiązują w tym zakresie ustalenia tych miejscowych planów.

Celem programu opieki nad zabytkami jest określenie zasadniczych kierunków działań i zadań na rzecz ochrony i opieki nad zabytkami w mieście Skórcz. Główne tezy programu to:

- umożliwienie finansowania i racjonalnego wykorzystania środków finansowych na utrzymanie krajobrazu kulturowego oraz ratowanie obiektów o szczególnych wartościach historycznych,
- wspieranie i kreowanie różnorodnych form i metod umożliwiających ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami
- stymulowanie zasad partnerstwa oraz odpowiedzialności właścicieli obiektów o podstawowym znaczeniu dla dziedzictwa kulturowego na terenie miasta Skórcz,
- podnoszenie walorów zabytkowych i wykorzystanie ich w promocji kultury i dla rozwoju turystyki w mieście i okolicy, a zwłaszcza jako czynnika wpływającego na rozwój gospodarczy terenu,
- poszukiwanie i wspieranie projektów związanych z kreowaniem i wdrażaniem nowych form opieki nad zabytkami i ich promocji (np. szlaki turystyczno-historyczne, ożywianie zabytków),
- włączenie kultury i dziedzictwa kulturowego w obszar interwencji i wsparcia zgodnie z zasadami planowania i wdrażania programów prorozwojowych, stosownie do

oczekiwań mieszkańców miasta poprzez uznanie znaczenia dziedzictwa kulturowego w rozwoju społeczno-ekonomicznym Miasta Skórcz i Powiatu Starogardzkiego.

W celu wypełnienia celów i tez zapisanych w Programie wyodrębniono 3 priorytety, w ramach których ujęto kierunki działań i zadania. W ramach priorytetu nr 1 „Zarządzanie dziedzictwem kulturowym miasta" wskazano m.in. na podejmowanie starań o uzyskanie środków zewnętrznych na rewaloryzację zabytków będących własnością miasta. Planowane w ramach działań rewitalizacyjnych działania wpisują się w ten scenariusz działań, gdyż jednym z najważniejszych aspektów będzie przywracanie do świetności zdegradowanych obecnie obiektów zabytkowych na terenie miasta Skórcz.

3.5. Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia

3.5.1. Warunki zamieszkiwania

Wielkość zasobów mieszkalnictwa rodzinnego

Według GUS w końcu 2015 r. na terenie miasta Skórcz było 1070 mieszkań o łącznej liczbie izb 4717, i powierzchni użytkowej 90552m^2

Ocena warunków zamieszkiwania

Tabl. 1 Skórcz - wskaźniki zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych na tle województwa i miast porównywalnych

Wyszczególnienie	Liczba mieszkań na 1000 ludności	Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania	Przeciętna powierzchnia użytkowa na osobę	Przeciętna liczba osób	
				na mieszkanie	na izbę
Województwo pomorskie	363	71,6	25,6	2,8	0,7
Gminy wiejskie województwa pomorskiego	274	94,3	25,9	3,6	0,8
Gminy miejsko-wiejskie województwa pomorskiego	303	83,9	25,4	3,3	0,8
Skórcz	303	84,6	25,6	3,3	0,7
Nowy Staw	336	63,0	21,2	3,0	0,8
Kępice	350	58,9	20,6	2,9	0,8

Wskaźnik zamieszkiwania wyrażający przeciętną powierzchnią użytkową mieszkania w mieście Skórcz jest zbliżony do wskaźnika dla gmin miejskich województwa dużo wyższy od wskaźnika w porównywalnych miastach. Natomiast jest on niższy od wskaźnika dla gmin wiejskich województwa pomorskiego. Przeciętna powierzchnia użytkowa na osobę w mieście jest identyczna jak w województwie i zbliżona do przeciętnej w gminach wiejskich miejsko-wiejski województwa.

Przeciętna liczba osób na mieszkanie jest identyczna jak w gminach miejsko-wiejskich województwa. Szacunkowy wskaźnik samodzielności zamieszkiwania w mieście wynosi około 1,1, to znaczy, że na 100 mieszkań przypada odpowiednio 110 gospodarstw domowych.
Zestawiając liczby mieszkań oficjalnie oddanych na terenie miasta w latach 2010-2015 wg GUS - 25 z liczbą zawartych w tym czasie w mieście małżeństw 96 nasuwa się wniosek, że większość młodych małżeństw nie usamodzielnia się a jeżeli już to poza jego terenem. W ostatnich 9-ciu latach widać znaczną poprawę warunków zamieszkania. Średnia wielkość mieszkania zwiększyła się w tym czasie o blisko 5,8 m^2 a przeciętna powierzchnia użytkowa na osobę o 3,3 m^2.

Tabl. 2 Wskaźniki charakteryzujące warunki zamieszkania w mieście Skórcz

Wyszczególnienie	2006	2010	2015
Liczba mieszkań na 1000 mieszkańców	283	296	303
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w m^2	78,8	83,2	84,6
Przeciętna powierzchnia użytkowa na osobę	22,3	24,7	25,6
Przeciętna liczba osób na mieszkanie	3,5	3,4	3,3
Przeciętna liczba osób na izbę	0,8	0,8	0,7

3.5.2. Poziom wyposażenia w urządzenia infrastruktury technicznej

Na ocenę warunków zamieszkiwania wpływa poziom wyposażenia w urządzenia infrastruktury technicznej; wyraża się to udziałem ludności korzystającej z sieci wodociągowej, gazowej i kanalizacji.
Na koniec 2015 r. w mieście Skórcz wielkości te wg danych GUS przedstawiały się następująco:
Wodociągi:

- długość czynnej sieci rozdzielczej – 20,2 km,
- przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania – 610,
- ludność korzystająca z sieci wodociągowej – 3475 mieszkańców,
- zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca – 30,3m^3

Kanalizacja:

- długość czynnej sieci kanalizacyjnej – 29,6km,
- przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania – 621,
- ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej – 3505 mieszkańców,

Tabl. 1 Korzystający z instalacji w % ogółu ludności. (Stan w dniu 31.12.2015 r. wg GUS*)*

	Wodociąg	Kanalizacja - łazienka	Gaz
Gminy wiejskie województwa pomorskiego	90,3	59,6	6,0
Gminy miejsko-wiejskie województwa pomorskiego	94,2	70,7	24,2
Skórcz	98,3	99,1	0,1
Nowy Staw	100,0	100,0	89,9
Kępice	100,0	95,9	0,0

Tabl. 2 Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań. (Stan na 31.12.2015 r. wg GUS.)

Wyszczególnienie	Wodociąg	Ustęp spłukiwany	Łazienka	Centralne ogrzewanie	Gaz z sieci
Gminy wiejskie województwa pomorskiego	98,0	94,8	91,1	79,6	9,9
Gminy miejsko-wiejskie województwa pomorskiego	98,2	96,1	92,7	81,1	28,0
Skórcz	98,9	94,3	90,7	70,0	0,1
Nowy Staw	99,6	97,9	92,3	67,6	89,7
Kępice	99,8	97,8	91,6	83,6	0,0

Z tabeli 2 wynika, że poziom wyposażenia w infrastrukturę techniczną (wodociąg, łazienka, centralne ogrzewanie) w mieście Skórcz jest zbliżony do średniego wyposażenia na terenach gmin wiejskich województwa pomorskiego jak i miast porównywalnych.

3.5.3. Rynek pracy

Aktywność zawodowa ludności

Informacje na temat aktywności zawodowej mieszkańców znamy tylko dla momentów przeprowadzania narodowych spisów powszechnych. Aktywność zawodowa ludności w trakcie NSP 2002 (brak danych z NSP 2011) mieście Skórcz kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie		Skórcz
Aktywni ekonomicznie w wieku 15 lat i więcej		2674
Aktywni zawodowo	razem	1464
	pracujący	1083
	bezrobotni	381
Bierni zawodowo		1169
Nieustalony status na rynku pracy		41
Współczynnik aktywności zawodowej[2] w %		54,7
Współczynnik aktywności zawodowej grupy w wieku produkcyjnym w %		69,3
Wskaźnik zatrudnienia[3] w %		40,5
Stopa bezrobocia[4] w %		26,0

Wielkość i struktura bezrobocia

[2] Udział ludności aktywnej zawodowo w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej lub danej grupy
[3] Procentowy udział ludności pracującej w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej
[4] Stosunek liczby osób bezrobotnych do liczby osób aktywnych zawodowo

W końcu września 2016 roku w mieście Skórcz było zarejestrowanych 110 bezrobotnych. Kobiety stanowiły powyżej 57% bezrobotnych. Młodzi ludzie w wieku do 25 lat to 20% a długotrwale bezrobotni 57%. Stopa bezrobocia w mieście kształtuje się obecnie na poziomie 7% Niepokojącym faktem jest wysoki procent długotrwale bezrobotnych.
Struktura wykształcenia bezrobotnych w mieście na koniec 2015 roku przedstawiała się następująco:

wykształcenie: wyższe	6,6%
policealne i średnie zawodowe	26,3%
średnie ogólnokształcące	9,6%
zasadnicze zawodowe	27,0%
gimnazjalne i poniżej	30,3%.

Ze statusu bezrobotnego najczęściej korzystają osoby o niskim wykształceniu – osoby te częściej niż wyżej wykształcone pracują w szarej strefie. Fakt ten w znacznym stopniu obniża wiarygodność danych o bezrobociu

Tab. 1 Liczba bezrobotnych w mieście Skórcz w latach 2006-2015 wg danych GUS i PUP w Skórczu

Rok	Ogółem	Kobiety		Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w %
		Liczba	%	
2006	362	224	61,9	15,7
2007	263	186	70,7	11,3
2008	177	117	66,1	7,5
2009	268	137	51,1	11,3
2010	269	150	55,8	11,5
2011	262	142	54,2	11,2
2012	290	167	57,6	12,4
2013	273	151	55,3	11,7
2014	207	121	58,5	9,0
2015	152	98	64,5	6,7

Miejsca pracy

Na koniec 2015 r. na terenie miasta Skórcz wg GUS zarejestrowanych było 361 podmiotów gospodarki narodowej, w tym 332 w sektorze prywatnym.

Tab. 1 Liczba podmiotów gospodarki narodowej w mieście zarejestrowanych w rejestrze Regon wg sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) w końcu 2015r

Działy gospodarki narodowej	Liczba podmiotów w mieści	Sektor publiczny	Sektor prywatny
Ogółem	361	29	332
Rolnictwo leśnictwo i rybactwo	6	0	6
Górnictwo i wydobywanie	0	0	
Przetwórstwo przemysłowe	34	0	34
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię i gaz	2	0	2

Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz rekultywacja	2	1	1
Budownictwo	58	1	57
Handel hurtowy i detaliczny, naprawy pojazdów samochodowych i motocykli	87	0	87
Transport i gospodarka magazynowa	39	0	39
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	7	1	6
Informacja i komunikacja	4	0	4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	10	0	10
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	18	7	11
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	17	1	16
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3	0	3
Administracja publiczna, obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	5	4	1
Edukacja	14	9	5
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	13	3	10
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	11	2	9
Pozostała działalność usługowa	31	0	31

Tabl. 2 Pracujący w gospodarce narodowej w Skórczu i miastach porównywalnych (w podmiotach o zatrudnieniu powyżej 9 osób). (Stan w dniu 31.12. 2014r. wg US)

Sekcja	Skórcz		Nowy Staw		Kępice	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Ogółem	1276	100,0	492	100,0	549	100,0
Przemysł i budownictwo	538	42,2	82	16,7	#	
Handel, naprawy pojazdów, transport, gospodarka magazynowa, zakwaterowanie, gastronomia, informacja i komunikacja	#		139	28,3	84	15,3
Działalność finansowa, ubezpieczenia, obsługa rynku nieruchomości	596	46,7	271	55,1	187	34,1

Na 1000 mieszkańców miasta przypada około 360 miejsc pracy w podmiotach zatrudniających powyżej 9 osób. Pozostałe to miejsca pracy w podmiotach o zatrudnieniu do 9 osób. Liczba ich jest wielkością trudną do określenia i została przyjęta szacunkowo[5]. Pomocna w tym jest informacja o liczbie osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (tabl.2). Takich osób na koniec 2015r. wg GUS było 258.

Tab. 2 Osoby fizyczne prowadzący działalność (Stan w dniu 31.12. 2015 r. wg GUS)

[5] Sprawozdawczość GUS nie obejmuje pracujących w podmiotach o zatrudnieniu do 9 osób

Sekcje	Skórcz		Nowy Staw	Kępice
	Liczba	%	Liczba	Liczba
Ogółem	258	100,0	237	252
Rolnictwo leśnictwo i rybactwo	3	1,2		15
Górnictwo i wydobywanie				
Przetwórstwo przemysłowe	31	12,0	28	19
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię i gaz	1	0,4		2
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz rekultywacja	1	0,4	3	2
Budownictwo	55	21,3	45	54
Handel hurtowy i detaliczny, naprawy pojazdów samochodowych i motocykli	74	28,7	76	58
Transport i gospodarka magazynowa	34	13,2	20	18
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	5	1,9	5	10
Informacja i komunikacja	4	1,6		4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	6	2,3	6	9
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości		0,0	1	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	9	3,5	21	15
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	2	0,8	5	13
Administracja publiczna, obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		0,0		
Edukacja	4	1,6	6	1
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	9	3,5	11	17
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2	0,8		
Pozostała działalność usługowa	18	7,0	10	15

Liczbę pracujących w podmiotach gospodarczych o zatrudnieniu poniżej 9 osób (w podmiotach nie podlegającej statystyce) szacuje się na ok. 300 osób. Jeżeli szacunek jest trafny, oznacza to, że zatrudnienie w małych podmiotach jest równie znaczące jak to objęte statystyką.

Tabl.3 Osoby fizyczne prowadzące działalność na 1000 mieszkańców (stan w dniu 31.12. 2015r.)

Wyszczególnienie	Skórcz	Nowy Staw	Kępice
Ogółem	73,0	54,1	67,9
Rolnictwo leśnictwo i rybactwo	0,8	0,0	4,0
Przetwórstwo przemysłowe	8,8	6,4	5,1
Budownictwo	15,6	10,3	14,6
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów	20,9	17,4	15,6
Transport, gospodarka magazynowa,	9,6	4,6	4,9

Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1,4	1,1	2,7
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa i związana z obsługą rynku nieruchomości i firm	1,7	1,6	2,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2,5	4,8	4,0
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	2,5	2,5	4,6
Pozostała działalność usługowa	5,1	2,3	4,0

Ilość osób fizycznych prowadzących działalność na 1000 mieszkańców w Skórczu jest wyższa do ilości w porównywalnych miastach. Miasto Skórcz posiada również wyższą od Nowego Stawu i Kępic ofertę pracy w zakładach zatrudniających powyżej 9 osób. Miejsca pracy podobnie jak w większości tej wielkości miast to głównie praca w przetwórstwie przemysłowym handlu i naprawach, oraz w działalności finansowej.

Bilans zasobów pracy

Bilans zasobów pracy na koniec roku 2015 ma charakter szacunkowy, gdyż szacowana jest zarówno liczba aktywnych zawodowo, jak i liczba pracujących w mieście. Wynikowy charakter ma też wielkość salda dojazdów do pracy. Jest on różnicą nieznanej liczby dojazdów do pracy i wyjazdów poza miasto.

Liczba aktywnych zawodowo 1600– szac.
Liczba pracujących w podmiotach powyżej 9 osób 1260
Liczba pracujących w podmiotach poniżej 9 osób 300 - szac.
Liczba pracujących w rolnictwie 40
Liczba bezrobotnych 150
Saldo dojazdów do pracy ok. plus 150 - szac.

Saldo dojazdów do pracy w mieście jest dodatnie tzn. występuje przewaga przyjazdów do pracy nad wyjazdami. Liczba miejsc pracy w mieście pokrywa obecnie 100% potrzeb lokalnego rynku pracy. Dla około 1600 aktywnych zawodowo mamy do dyspozycji około 1600 miejsc pracy.

3.5.4. Usługi dla ludności

Wg danych GUS na końcu 2015 roku na terenie miasta Skórcz zarejestrowanych było 361 podmiotów gospodarczych z czego 258 to zakłady osób fizycznych, 13 podmiotów zatrudniających od 10 do 49 pracowników, 5 zatrudniających od 50 do 249 i 1 o zatrudnieniu powyżej 250 osób.

Z większych zakładów w mieście należy wymienić:

- Iglotex Sp. z o.o. ul. Leśna 2 - produkcja mrożonek rożnych artykułów spożywczych.
- Fast Sp. z o.o. ul. Pomorska 2 – produkcja wyposażenia wnętrz i wielobranżowe usługi w zakresie wyposażenia wnętrz.
- P.P.H.U. Szarafin ul. Spacerowa 2 – świadczące usługi w branży budowlanej, mechanicznej, elektrycznej i konstrukcji stalowych.
- P.P.H.U. Arkada ul. Hallera 42 – handel materiałami budowlanymi, wykończeniowymi oraz opałem.
- Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska ul. Sobieskiego 12 – produkcja piekarnicza, handel detaliczny i wynajem nieruchomości
- Zespół Szkół publicznych – ul. Hallera 7a

Zaopatrzenie w usługi w mieście należy uznać za satysfakcjonujące, a w wielu zakresach za bardzo dobre. Za takie można uznać usługi z zakresu ochrony zdrowia. Działają tu dwa zakłady opieki zdrowotnej i dodatkowo szereg gabinetów prywatnych. Działa również zakład usług weterynaryjnych. Na terenie znajduje się 2 apteki co daje wskaźnik 1770 osób na aptekę. Jest to wielkość lepsza do przeciętnej dla całego województwa pomorskiego.
W zakresie handlu i gastronomii występuje szeroka oferta usługowa i wydaje się ze ilość obiektów to tylko kwestia rentowności. Są tu sklepy mniejsze jak i dyskontowe – Biedronka.
W sumie naliczono 20 sklepów z artykułami spożywczymi i 10 z artykułami przemysłowymi. Ponadto miasto Skórcz posiada swoje targowisko miejskie. Są tu 4 punkty gastronomiczne, 9 zakładów świadczących usługi fryzjersko-kosmetyczne, 5 zakładów z usługami motoryzacyjnymi, jest stacja diagnostyczna jaki i stacja paliw. Usługi bankowe świadczy Bank Spółdzielczy w Skórczu oraz agencja bankowa Monetia. Dobrze zaspokojone są usługi w zakresie oświaty. Miasto wykazuje dobre wskaźniki wyrażone w liczbach uczniów przypadających na oddział, czy na pomieszczenie. Szkoły wyposażone w boiska, sale gimnastyczne, sale komputerowe, biblioteki itp. Może przydałoby się wzbogacić bazę noclegowa. Miasto posiada dość bogatą jak na małe miasto gamę obiektów sportowo-rekreacyjnych. Może przydałoby się wzbogacić bazę noclegowa. W najbliższych latach rosnącym problemem będzie opieka nad osobami starszymi i organizacja domów pobytu dziennego jak i domów opieki.

3.5.5.Oświata i wychowanie

Wychowanie przedszkolne

Wychowanie przedszkolne w mieście realizowane jest w Przedszkolu Miejskim mieszczącym się na terenie Zespołu Szkół Publicznych w Skórczu finansowanym przez U.M oraz w Niepublicznym Przedszkolu „Maluszkowo". Łącznie obecnie z wychowania przedszkolnego w 5 oddziałach korzysta 127 dzieci w tym 108 z miasta Skórcz. Z przedszkola niepublicznego korzysta 41 dzieci w tym 19 mieszkających poza miastem natomiast w Przedszkolu Miejskim i Szkole Podstawowej wychowaniu przedszkolnemu podlega łącznie 86 dzieci w tym 23 w klasie „0". Na koniec 2015 r. w mieście było (wg GUS) 168 dzieci w wieku 3-6 lat. Poziom uczestnictwa w opiece przedszkolnej dzieci w mieście wynosi około 65%.

Szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne

W mieście w roku szkolnym 2016/2017 w Zespole Szkół Publicznych w Skórczu - placówce oświatowej podporządkowanej samorządowi miejskiemu uczy się łącznie 389 dzieci w tym 264 szkole podstawowej z czego 23 dzieci w klasie zerowej oraz 125 uczniów w gimnazjum.. Zajęcia odbywają się w 20 oddziałach Średnio na jeden oddział przypada 19 uczniów. Zespół Szkół Publicznych w Skórczu posiada salę sportową, boisko wielofunkcyjne, bibliotekę oraz salę komputerową.

Szkolnictwo po gimnazjalne

Szkolnictwo ponadgimnazjalne w Skórczu realizowane jest w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych mieszczącym się na ul. Kociewskiej 7. W roku szkolnym 2016/2017 w szkole tej w11 oddziałach nauki pobiera 269 uczniów z czego tylko 67 to mieszkańcy Skórcza. W szkole zatrudnionych jest 35 nauczycieli. Średnio na jeden oddział przypada 25 uczniów.

3.5.6. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

Ochrona zdrowia

Podstawową jak i specjalistyczna opiekę zdrowotną na terenie miasta Skórcz świadczą:
1, Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Starogardzie Gdańskim, Przychodnia Lekarska w Skórczu przy ul. Głównej 28 w którym chorzy mogą uzyskać poradę w zakresie:

- podstawowej opiece dla dorosłych i dzieci
- gabinecie lekarza rodzinnego
- poradni ogólnej
- poradni chirurgicznej
- gabinecie stomatologicznym
- konsultacjach specjalistycznych

2, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Puls" przy ul. Dworcowej 4 Zakres usług medycznych jest podobny do zakresu zakładu wymienionego wyżej
Ponadto chorzy mogą skorzystać z odpłatnych porad w dość licznie reprezentowanych w mieście gabinetach prywatnych.
W leki na terenie miasta można zaopatrzyć się w 2 aptekach.
Na koniec 2015 wg GUS na aptekę przypadało w:

województwie pomorskim	3170 mieszkańców
Skórczu	1770 mieszkańców
Nowym Stawie	4377 mieszkańców
Kępicach	1856 mieszkańców

Pomoc społeczna

Na terenie miasta Skórcz działa Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Zajmuje się on głównie rozdziałem zasiłków stałych i okresowych oraz zasiłków celowych, realizując pięć ustaw w ramach zabezpieczenia społecznego: Ustawa o pomocy społecznej, Ustawa o świadczeniach rodzinnych. Ustawa o pomocy uprawnionym do alimentów , Ustawa o dodatkach mieszkaniowych i dodatkach energetycznych, Ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

Rzeczywistą liczbę rodzin i osób objętych pomocą społeczną w 2015 r. na terenie miasta przedstawia tabl. 1

Tabl. 1 Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą w 2015 roku

Wyszczególnienie	Liczba osób którym przyznano świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i własnych	163	162	528
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych	81	80	260
Świadczenia przyznane w ramach	82	82	268

zadań własnych			
Pomoc udzielona w postaci pracy socjalnej – ogółem	-	61	167
W tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej	-	21	44

Tabl. 2 Powody przyznania pomocy w 2015 roku

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	89	291
Sieroctwo	-	-
Bezdomność	2	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa	27	143
Bezrobocie	83	272
Niepełnosprawność	33	92
Długotrwała lub ciężka choroba	57	177
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa	27	101
Przemoc w rodzinie	2	7
Alkoholizm	13	29
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	1

3.5.7. Kultura, sport i rekreacja

Życie kulturalne na terenie Skórcza skupia się wokół Miejskiego Ośrodka Kultury oraz Powiatowej Miejskiej Biblioteki Publicznej. MOK stara się rozbudzić w lokalnej społeczności potrzeby kulturalne i nawyki aktywnego uczestnictwa w kulturze. Proponowane przez MOK rodzaje i formy działań są dostosowane do poszczególnych grup wiekowych i środowiskowych. W ramach działalności kulturalno–artystycznej jest organizacja różnych imprez artystycznych, spotkań okolicznościowych, konkursów i wieczorków słowno–muzycznych. W ramach działalności edukacyjnej organizuje się: kursy tańca towarzyskiego dla różnych grup wiekowych, zajęcia zumby i aerobiku dla dorosłych, warsztaty malarskie dla dzieci i dorosłych (grupa Kreska), zajęcia wokalno-instrumentalne. Ponadto MOK zajmuje się organizacją rozgrywek sportowych oraz organizacją różnego rodzaju wystaw.
W ramach działalności Powiatowej Miejskiej Bibliotece Publicznej oprócz wypożyczania książek jest organizacja spotkań autorskich – głównie autorów lokalnych, spotkań z książką dla dzieci przedszkolnych, organizacja kiermaszów świątecznych i okazjonalnych, organizacja spotkań Koła Gospodyń Miejskich i tzw. „babskich wieczorów”. W bibliotece znajduje punkt informacji turystycznej. Biblioteka świadczy również usługi drukarsko

kserograficzne. W czytelni czasopism znajdują się 4 stanowiska komputerowe z dostępem do internetu.
W końcu roku 2015 zarejestrowanych było 1.534 czytelników, księgozbiór wynosił 25.441 woluminów, liczba osób odwiedzających 29.697 a liczba wypożyczeni i udostępnień to 39.538 z czego 20.585 to wypożyczenia na zewnątrz.

Czynne obiekty sakralne

Na terenie miasta Skórcz znajduje się jeden kościół przy ul. Kościelnej 5 jest nim Parafia rzymsko-katolicka pod wezwaniem Wszystkich Świętych.

Cmentarze

Zmarli w mieście chowani są na jedynym czynnym w mieście cmentarzu parafialnym mieszczącym się przy parafii Wszystkich Świętych.
Na terenie miasta znajduje również cmentarz –pomnik -t cmentarz „Żołnierzy armii czerwonej i ofiar terroru niemieckiego”

Obiekty godne uwagi

Na pewno obiektem godnymi uwagi jest wpisany do rejestru zabytków kościół p.w Wszystkich Świętych ul. Kościelna 5. Świątynia została ufundowana przez zakon krzyżacki w XIV wieku. Ponadto godnym uwagi jest całe miasto jako układ urbanistyczny.

Baza noclegowa

Miasto posiada bardzo skromną bazę noclegowa. Stanowią ja internat Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych przy ul. Kociewskiej 7 oraz awaryjnie sala gimnastyczna przy Zespole Szkół Publicznych przy ul. Hallera 7a.
:

Obiekty sportowe i rekreacyjne

Skórcz można uznać miastem dość bogatym w obiekty sportowo – rekreacyjne. Mieszkańcy mają tu do dyspozycji:

- Miejski Stadion Sportowy z zapleczem przy ul. Leśnej
- Salę sportową przy Zespole Szkół Publicznych ul. 27 Stycznia 4
- Salę sportową przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych ul. Kociewska 1
- Boisko wielofunkcyjne typu „Orlik” przy Zespole Szkół Publicznych ul. Hallera 7a
- Boiska do siatkówki i zewnętrzną siłownię w Parku Miejskim

3.6. Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

3.6.1. Zagrożenia przyrodnicze

Zagrożenie powodziowe - nie występują na terenie miasta obszary szczególnego zagrożenia powodzią, obszar miasta nie została ujęty na mapach zagrożenia powodziowego i na mapach ryzyka powodziowego.

Zagrożenie ruchami masowymi - na terenie miasta nie występują zarejestrowane osuwiska (wg „Rejestracja i inwentaryzacja naturalnych zagrożeń geologicznych na terenie całego kraju"); wg danych Państwowego Instytutu Geologicznego (PIG) w Skórczu w obrębie zboczy rynny subglacjalnej (w północnej i w południowej części miasta) występują obszary predysponowane do występowania ruchów masowych, informacje na ten temat mają jednak charakter poglądowy (wykonane są w bardzo ogólnej skali) i wg zaleceń PIG nie należy ich wykorzystywać przy sporządzaniu planów zagospodarowania przestrzennego. Dla miasta Skórcza nie zostało dotąd wykonane rozpoznanie szczegółowe osuwisk i terenów potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi.

Ekstremalne stany pogodowe – są nimi w warunkach Polski bardzo silne wiatry, długotrwałe intensywne opady deszczu lub śniegu, skutki ich działania mogą być likwidowane za pomocą odpowiednich działań organizacyjnych.

W opracowaniu „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030" (2013) wykonano **analizę trendów zmian klimatu w Polsce do 2030 r. (obserwowane ocieplenie klimatu)**, stwierdzając, że:

- w okresie 2010-2040 średnia roczna temperatura powietrza wykaże stopniowy, jednak niewielki wzrost, będzie on nieco większy w przypadku okresów zimowych; wystąpi wzrost liczby dni z temperaturą wysoką i systematyczny spadek liczby dni z temperaturą ujemną;
- okres wegetacyjny (temperatura wyższą niż 5oC) będzie się wydłużać, w stosunku do roku 2010 przyrost wyniesie 2-5 dni, co nie będzie mieć istotnego wpływu na produkcję roślinną;
- do roku 2030 suma roczna stopniodni dla progu temperatury <17oC. zmniejszy się o ok. 4,5%, co może wpłynąć na spadek zapotrzebowania na energię elektryczną i ciepło oraz obniżenie emisji dwutlenku węgla;
- w przeciwieństwie do temperatury powietrza przewidywane sumy roczne opadów nie wykazują żadnego wyraźnego trendu zmian do 2030 r., należy się jednak liczyć ze wzrastającą częstością występowania opadów ulewnych; duża niestabilność intensywnych opadów może przyczyniać się do wywołania podtopień, jak i lokalnych gwałtownych powodzi;
- w latach 2010-2030 tendencje malejące liczby dni z pokrywą śnieżną są niewielkie, natomiast trzeba się liczyć z dużymi wahaniami pomiędzy kolejnymi sezonami zimowymi.

Dla miasta Skórcz powyższa prognoza oznacza następujące zagrożenia:

- wzrost nasilenia ekstremalnych stanów pogodowych, jak nawalne deszcze i bardzo silne wiatry z fizycznym zagrożeniem dla zdrowia i życia ludzi oraz dóbr materialnych miasta;
- brak dostosowania przepustowości systemów kanalizacji deszczowej do prognozowanego wzrostu intensywności opadów atmosferycznych, co może powodować lokalne, okresowe zalania terenów zainwestowania miejskiego.

Mitygacja zmian klimatu obejmuje niwelowanie przyczyn powstawania globalnego ocieplenia, w tym działania zmierzające do zahamowania zmian klimatu, takie jak ograniczanie emisji gazów cieplarnianych do atmosfery poprzez redukcję spalania paliw kopalnych, podnoszenie efektywności energetycznej czy oszczędzanie energii. W mieście

Skórcz mitygacja zmian klimatu będzie realizowana poprzez wdrożenie zadań ochrony środowiska określonych w „Aktualizacji programu ochrony środowiska dla Gminy Miejskiej Skórcz na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023" (2016) w zakresie optymalizacji wykorzystania zasobów naturalnych i energii.

3.6.2. Obiekty stwarzające zagrożenie wystąpienia ;poważnych awarii

W funkcjonujących na terenie miasta zakładach, wykorzystywane lub magazynowane są substancje niebezpieczne, jednak nie klasyfikują się one do obiektów stwarzających nadzwyczajne zagrożenia środowiska. Należą tu zakłady przetwórstwa rolno-spożywczego, z chłodniczymi instalacjami amoniakalnymi oraz zakłady magazynujące i obracające paliwami ciekłymi i gazowymi (np. bazy samochodowe, stacje paliw oraz stacje paliw wewnątrzzakładowe).

Najważniejszym podmiotem gospodarczym na terenie miasta Skórcz w aspekcie potencjalnych uciążliwości dla środowiska jest Iglotex S.A., (zagrożenie wybuchu amoniaku z instalacji systemu chłodniczego, stacja regazyfikacji LNG). Zgodnie z raportami WIOŚ (2014, 2015) w minionych latach na terenie miasta Skórcz nie wystąpiła żadna poważna awaria.

Ryzyko poważnej awarii wiązać się może również z transportem substancji niebezpiecznych (drogi wojewódzkie przebiegające przez obszar miasta).

3.7. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy

O możliwościach rozwoju miasta decydują w znacznej mierze uwarunkowania zarówno ponadlokalne, zewnętrzne jak i wewnętrzne, a także prognozy demograficzne i społeczno-gospodarcze. O potrzebach można wnioskować zarówno na podstawie oceny dotychczasowego rozwoju, porównań z podobnymi ośrodkami miejskimi, zestawienia prognoz z diagnoza stanu istniejącego, a także na podstawie aspiracji i planów wyrażonych w dokumentach strategicznych miasta, czy też w zgłaszanych wnioskach (zebranych w trakcie formalnej procedury jak też w czasie konsultacji społecznych).

3.7.1. Potencjał transurbacyjny

Potencjał transurbacyjny (przyrodnicze warunki przestrzennego rozwoju) miasta Skórcza jest duży. Największe tereny do potencjalnego zagospodarowania znajdują się w zachodniej i północno-zachodniej części miasta, pożądana jest ponadto koncentracja nowej zabudowy w obrębie terenów już zainwestowanych.

W granicach miasta powierzchniowo przeważają tereny o korzystnych warunkach fizjograficznych do zainwestowania (korzystne warunki geotechniczne, pierwszy poziom wód gruntowych na ogół na głębokości poniżej 4m ppt, korzystne warunki klimatu lokalnego). Mniej korzystne warunki występują w dnie doliny Szorycy, w obniżeniach wytopiskowych, na zboczach wysoczyzny morenowej (lokalnie duże spadki). Ograniczenia ekologiczne i prawne wiążą się występowaniem płatów leśnych i semileśnych oraz zadrzewień i zakrzewień, sąsiedztwem terenów leśnych. Ograniczenia wynikające z ochrony gruntów klas III nie dotyczą ze względu na położenie w granicach administracyjnych miasta.

3.7.2. Potencjał rekreacyjny

Potencjał rekreacyjny środowiska przyrodniczego miasta Skórcza jest mały ze względu na niewielki udział lasów, brak wód powierzchniowych przydatnych dla rekreacji, umiarkowaną wartość rekreacyjną terenów zieleni urządzonej. Ze względu na bliskość Borów Tucholskich warto wykorzystać potencjał jaki dają szlaki turystyczne, przebiegające przez miasto:

- Skórcz – leśn. Czarne – jez. Tuszynek – Osiek – leśn. Kałębnica –jez. Słone – Skrzynia – Skorzenno – Głuche (jezioro) – Skórcz. Długość 25 km. Trasa bogata w walory krajobrazowo-klimatyczne, prowadzi cały czas przez lasy i wzdłuż licznych i dużych jezior;
- Skórcz – Drewniaczki – Wielki Bukowiec – Czarnylas (jezioro) – Pączewo – Wielbrandowo – Skórcz. Długość około 18 km. Trasa w większości wiedzie szosami, nadaje się do wykorzystania przez starszą młodzież szkolną. Pozwala jej zwiedzić miejsca martyrologii w lasach zajączka i Drewniaczek oraz gotyckie, XIV wieczne kościoły w Czarnymlesie i Pączewie;
- Skórcz – Barłożno – rzeczka Janka – Kościelna Jania – Stara Jania – Mirotki – Skórcz. Długość około 18 km. Trasa ta ma na celu głównie zapoznanie się ze starym osadnictwem dóbr jańskich oraz z życiem i działalnością antykrzyżacką rycerza Jana z Jani.

Możliwe jest też uaktywnienie rekreacyjne części terenów leśnych poprzez wprowadzenie odpowiedniego zainwestowania.

3.7.3. Stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej. Potencjał agroekologiczny i leśny.

Potencjał agroekologiczny jest duży. Użytki rolne zajmują ponad 50% powierzchni miasta –ok. 201ha . Wśród użytków rolnych największa powierzchnię zajmują grunty orne – 176ha, łąki-ok. 7ha, pastwiska i sady ok. 12ha. warunki dla produkcji rolniczej są zróżnicowane, przeważają grunty klas IIIa i IIIb, zajmują ok. 73% gruntów ornych, a grunty klas IV ok. 20%, pozostałe mają znikomy udział powierzchniowy. Grunty o najsłabszych warunkach dla rolnictwa w przewadze są już zainwestowane.

Lasy zajmują ok. 7,63% powierzchni miasta, lasy o pow. ok. 11,12ha należą do lasów ochronnych (lasy położone w granicach administracyjnych miast), część lasów objęta jest formą ochrony przyrody (OChK oraz Obszar Natura 2000), co ogranicza ich wykorzystanie gospodarcze. **Potencjał leśny jest umiarkowany**.

3.7.4. Potencjał wodny

Potencjał wodny miasta w zakresie wód powierzchniowych jest mały. Łącznie wody powierzchniowe zajmują ok. 2,5 ha, tj. mniej niż 1% powierzchni miasta. **Potencjał w zakresie wód podziemnych jest umiarkowany**, miasto korzysta z ujęć wód podziemnych usytuowanych w m. Ryzowie w obszarze gminy wiejskiej Skórcz.

3.7.5. Potencjał surowcowy

Wg danych Państwowego Instytutu Geologicznego (baza MIDAS) oraz wg „Bilansu zasobu kopalin i wód podziemnych w Polsce wg stanu na 31.12.2014 r.” (2015) na obszarze miasta Skórcz nie występują udokumentowane złoża surowców mineralnych. **Potencjał surowcowy na obszarze miasta jest zerowy.**

3.7.6. Prognoza liczby ludności do roku 2030

Założenia do prognozy

Do prognozy liczby ludności, liczby aktywnych zawodowo oraz gospodarstw domowych korzystano z następujących danych:

- struktura ludności wg płci i wieku dla miasta Skórcz na dzień 31 XII 2015r. na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego,
- tablice długości trwania życia na okres obecny najbardziej przystające do rejestrowanej w mieście liczby zgonów. Założono wydłużanie się średniej długości jego trwania, na skutek stopniowej poprawy jakości życia
- wartości współczynników płodności kobiet przyjęte do prognozy urodzeń otrzymano również z „dopasowania" do wykazywanej liczby urodzeń w mieście. Przyjęte do prognozy współczynniki wyznaczają dzietność dla kobiet 1,55 dziecka urodzonego przez kobietę w całym okresie rozrodczym tzn. w wieku od 15 do 49 lat. Założono, że dzietności będzie ulegała poprawie (reakcja na program 500+) od roku 2020 założono dzietność na poziomie 1,71. Jest to jednak dalej dzietność niska i zdecydowanie nie zapewniająca reprodukcji prostej czyli zastępowalność pokoleń.

Do określenia danych wyjściowych do prognozy opierano się na następujących danych:

	Urodzenia	Zgony	Saldo migracji
2006	32	31	-14
2007	35	18	14
2008	48	26	19
2009	41	28	-16
2010	42	23	5
2011	46	29	1
2012	41	27	-28
2013	39	27	-3
2014	31	25	-39
2015	52	44	-13

Najtrudniejszym założeniem do sporządzenia prognozy jest określenie przyszłego strumienia migracji. Jak widać w przedstawionej powyżej tabeli w ostatnich latach mamy do czynienia z zmiennym rocznym saldem migracji w mieście. Średnie roczne saldo migracji w mieście w ostatnich 9 latach wynosiło minus 8 osób natomiast w ostatnich 5 latach aż minus 16. Wydaje się, że faktyczne saldo migracji ze względu na rozluźnienie przepisów dotyczących obowiązku meldowania może różnić się od odnotowywanego w statystykach. Tysiące ludzie w kraju latami przebywają poza miejscem zameldowania, dlatego do danych statystycznych dotyczących migracji należy podchodzić z dużą rezerwą. Otwarcie zachodniego rynku pracy spowodowało wzrost wyjazdów do pracy za granicę, które w przypadku młodych roczników zakończyć się mogą całkowitą emigracją. Do prognozy optymistycznie przyjęto roczne saldo migracji wynoszące minus 10 osób.
W prognozie liczby gospodarstw domowych oparto się na prognozach GUS dotyczących przeciętnej liczbie osób w gospodarstwie domowym w mieście.

Wyniki prognozy dla miasta Skórcz

Tabl. 1 Prognoza liczby ludności miasta Skórcz według społeczno- ekonomicznych grup wieku

Funkcjonalne grupy wieku	Rok	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045
	Ogółem	3536	3533	3499	3421	3320	3184	**3038**
Żłobkowa	0-2	121	114	102	89	81	76	73
Przedszkolna, w tym:	3-5	127	132	110	96	83	77	74
	6	41	33	39	34	29	27	26
Szkoły podstawowej	7-12	264	254	240	222	195	170	156
Gimnazjalna	13-15	120	135	127	132	110	96	83
Liceum profilowanego, szkoły zawodowej	16-17	78	78	88	70	77	66	57
	18	41	39	51	41	41	36	29
Studencka	19-24	296	221	208	243	229	208	182
Produkcyjna w tym:	18-59K/64M	2274	2143	2048	1974	1878	1736	1597
Mobilna	25-44	1443	1315	1197	1099	981	891	836
Niemobilna	45-59/64	831	828	851	875	897	844	761
Poprodukcyjna	60/65 i więcej	511	644	746	805	866	937	971

Jak wynika z powyższej tabeli nie należy spodziewać się wzrostu liczby mieszkańców, a raczej niewielkiego spadku.

Tabl. 2 Struktura wieku ludności wg prognozy pomigracyjnej

Grupa wieku	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
0-2	3,4	3,2	2,9	2,6	2,4	2,4	2,4
3-5	3,6	3,7	3,1	2,8	2,5	2,4	2,5
6	1,2	0,9	1,1	1,0	0,9	0,8	0,8
7-12	7,5	7,2	6,9	6,5	5,9	5,3	5,1
13-15	3,4	3,8	3,6	3,8	3,3	3,0	2,7
16-17	2,2	2,2	2,5	2,0	2,3	2,1	1,9
18	1,2	1,1	1,5	1,2	1,2	1,1	0,9
19-24	8,4	6,3	5,9	7,1	6,9	6,5	6,0
18-59/64	64,3	60,7	58,5	57,7	56,6	54,5	52,6
18-44	40,8	37,2	34,2	32,1	29,6	28,0	27,5
45-59/64	23,5	23,4	24,3	25,6	27,0	26,5	25,0
60/65-więcej	14,4	18,2	21,3	23,5	26,1	29,4	32,0

Zmiany liczby ludności w grupach wiekowych w mieście w latach 2015 - 2045

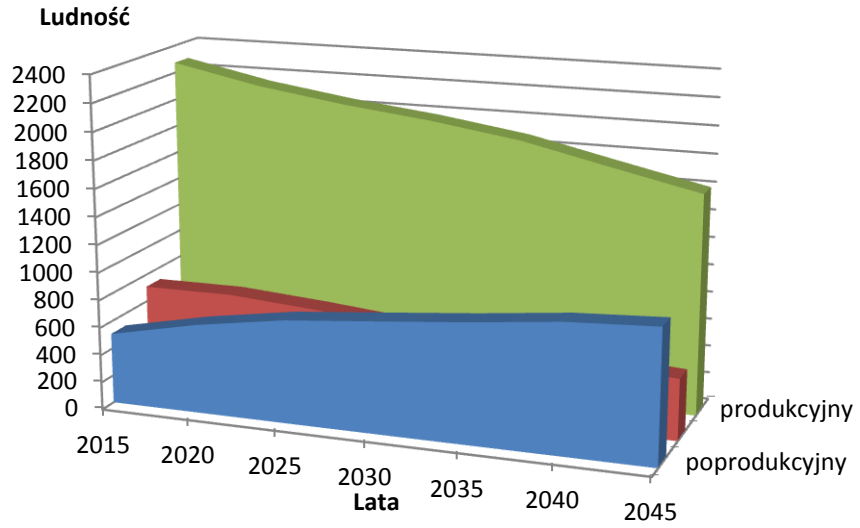

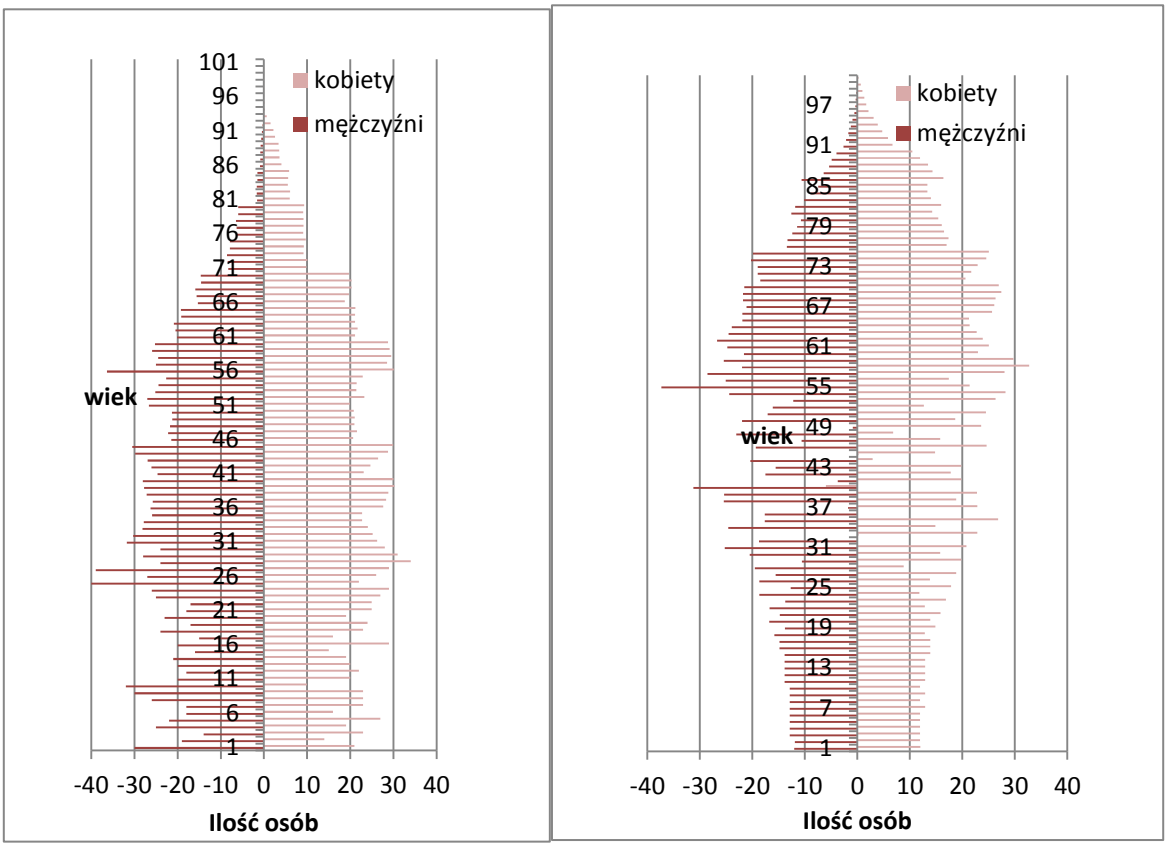

Ludność miasta Skórcz według płci i wieku w roku:

2015 2045

Tabl.3 Dynamika zmian liczby ludności

	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045
ogółem	100,0	99,9	99,0	96,7	93,9	90,1	85,9
0-17	100,0	99,3	93,9	85,4	76,6	68,2	62,5
6-17	100,0	99,3	98,1	90,8	81,7	71,3	64,1
18-59/64	100,0	94,2	90,1	86,8	82,6	76,3	70,2
60/65 i więcej	100,0	126,2	146,0	157,6	169,5	183,4	190,1

Tabl.4 Prognoza liczby gospodarstw domowych

Rok	Liczba gospodarstw	Dynamika wzrostu rok 2015=100	Okres poprzedni = 100%
2015 szac.	1180	100,0	
2020	1200	101,7	101,7
2025	1200	101,7	100,0
2030	1210	102,5	100,8
2035	1210	102,5	100,0
2040	1200	101,7	99,2
2045	1160	98,3	96,7

Tabl.5 Prognoza aktywnych zawodowo

Rok	Aktywni zawodowo	Dynamika wzrostu rok 2015=100	Okres poprzedni = 100%
2015 szac.	1600	100,0	96,9
2020	1550	96,9	96,8
2025	1500	93,8	96,7
2030	1450	90,6	95,2
2035	1380	86,3	94,2
2040	1300	81,3	92,3
2045	1200	75,0	96,9

Omówienie wyników prognozy

W przypadku spełnienia się przyjętych założeń sytuacja demograficzna mieście Skórcz będzie przedstawiała się następująco. Do roku 2045 liczba mieszkańców miasta podobnie jak w całej Polsce będzie stopniowo się obniżała. W prognozowanym okresie wyniesie ona około 0,5 tys. osób mniej, co oznacza spadek o około 14 %. W latach obejmujących prognozę następować będą istotne zmiany w strukturze wieku ludności. Zmiany te wpłyną w dużym stopniu na potrzeby społeczno-gospodarcze rozwoju miasta. Prognoza wykazuje, że liczba dzieci i młodzieży (0-17) spadnie o około 270 (tj. o 37,5%). Zbliżony spadek w stosunku do stanu obecnego nastąpi w grupie szkolnej (6-17) – 35,8%.
Znacznemu zmniejszaniu również będzie ulegała społeczność w grupie produkcyjnej (18-59/64). Liczba osób w tym przedziale wiekowym w mieście obniży się do roku 2045 około 680 osób tj. o blisko 30%.

Największe zmiany jednak nastąpią w grupie poprodukcyjnej (60/65 i więcej). Tu będzie następował znaczący przyrost liczebności, aby w końcu prognozowanego okresu wzrosnąć aż o około 460 osób (90%) w stosunku do stanu obecnego.

Dynamiczny wzrost najstarszej grupy wieku wymuszać będzie zwiększoną potrzebę rozwoju opieki nad grupą trzeciego wieku.

Polityka senioralna prowadzona przez miasto powinna mieć na celu poprawę sytuacji osób starszych: walki z dyskryminacją, zapobiegania niepełnosprawności, zapewnienia odpowiedniej opieki zdrowotnej i równego udziału w rozwoju kulturalnym i społecznym. W związku z powyższym mogą pojawić się specyficzne potrzeby inwestycji realizowanych z myślą o tej grupie wiekowej – mieszkania dla seniorów, punkty-domy opieki dziennej, placówki opiekuńcze, rehabilitacyjne itp.

Tak duże zmiany w liczbie mieszkańców jak i w strukturze wieku mieszkańców miasta oczywiście wpłyną na prognozowaną liczbę aktywnych zawodowo jak i ilość gospodarstw domowych. W przypadku spełnienia się założeń przyjętych do wykonania prognozy do roku 2045 nastąpi w mieście 25% spadek liczby aktywnych zawodowo. Liczby gospodarstw domowych będzie zbliżona do stanu obecnego natomiast zmieni się ich struktura. Zmiany te znacząco wpłyną na rynek pracy w mieście.

3.7.7. Zapotrzebowanie na nową zabudowę o funkcji mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej na podstawie prognozy demograficznej

Jeżeli uznamy, że dane statystyczne dotyczące warunków zamieszkania mieszkańców na terenie miasta Skórcz odzwierciedlają stan faktyczny - 1070 mieszkań, to stwierdzamy, że szacunkowy wskaźnik samodzielności zamieszkania w mieście 1,1. Można powiedzieć, że w co dziewiątym mieszkaniu przebywają dwa gospodarstwa domowe. Dlatego zdecydowanym czynnikiem wpływającym na zapotrzebowanie terenów pod budownictwo będzie poprawa wskaźników zamieszkania takich jak: przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania, czy przeciętna powierzchnia użytkowa przypadająca na mieszkańca, która obecnie na terenach gmin wiejskich województwa pomorskiego wynosi 25,9m^2 a w mieście Skórcz 25,6m^2. Dlatego też oprócz budowy nowych domów zakładać należy nasilenie procesu modernizacji i rozbudowy istniejących obiektów na posiadanych działkach związanych z przejmowaniem ich przez kolejnych następców.

Większość nowych mieszkań powstanie na terenach już obecnie przeznaczonych pod zabudowę, zgodnie z przyjętymi planami miejscowymi. W planach tych są jeszcze znaczne rezerwy niezabudowanych terenów mieszkaniowych, wielkość tych terenów zabezpiecza prognozowane potrzeby.

Zakładając poprawę standardu zamieszkiwania (poprawa w zakresie samodzielności zamieszkiwania, zwiększenie powierzchni użytkowej przypadającej na mieszkańca[3] oraz rodzaj dominującej formy zabudowy – mieszkaniowa jednorodzinna) a także w celu zapewnienia możliwości większego wyboru lokalizacji nowych terenów można zaproponować większe niż wynikające z prognozowanego zapotrzebowania wielkości dodatkowych terenów mieszkaniowych do wyznaczenia w granicach miasta. Wielkości te zależeć także mogą od ostatecznie przyjętych standardów dot. wielkości powierzchni użytkowej przypadającej na osobę, zatem pośrednio od zamożności przyszłych mieszkańców miasta.

[3] w krajach Europy Zachodniej wskaźnik pow. użytkowej na osobę kształtuje się na poziomie w Danii 53m2/os, w Niemczech 40m2/os w Hiszpanii – 35m2/os

Poza zabudową mieszkaniową jednorodzinną wskazane byłoby także wyznaczenie nowych terenów dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, o charakterze zabudowy komunalnej, czynszowej, w tym także dla osób mniej zamożnych, z niższym czynszem. Obecnie (stan na 31.10.2016) w mieście funkcjonuje bowiem jedynie 88 mieszkań w zasobie komunalnym (dla 197 osób).

Odpowiednio do wielkości zapotrzebowania na tereny mieszkaniowe przy prognozowanej liczbie ludności uzasadnione będzie także wyznaczenie terenów dla funkcji usług o publicznym charakterze. Ze względu na niewielką skalę miasta, brak wzrostu demograficznego oraz już istniejące tereny usług publicznych nie przewiduje się konieczności wyznaczenia nowych terenów dla szkół, wskazana jest poprawa w zakresie przedszkoli czy obiektów opieki nad dziećmi do 2,5 roku życia.

3.7.8. Zapotrzebowanie terenów pod zabudowę o funkcji produkcyjnej i usług komercyjnych

Zapotrzebowanie miasta na nowe tereny dla rozwoju funkcji gospodarczej (usługowej komercyjnej), produkcyjnej, magazynów i składów określone zostały już w Strategii Rozwoju miasta Skórcz. Pod uwagę wzięto także wnioski potencjalnych inwestorów, które wpłynęły w sprawie aktualizacji studium, a także sytuację na rynku pracy.

W analizie zapotrzebowania na nowe tereny dla funkcji gospodarczej odstępuje się od określania maksymalnej ich powierzchni (w ha, m^2 pow. użytkowej), gdyż szacunki takie obarczone są zbyt dużym marginesem błędu. Przyjmuje się natomiast kwestie rozwoju gospodarczego jako priorytetowe, warunkujące dalszy jej rozwój.

Porównując zapotrzebowanie miasta Skórcz na nowe tereny dla funkcji gospodarczych (usługowych, produkcyjnych, składowo-magazynowych) wyrażone poprzez strategiczne cele rozwojowe przewidziane do osiągnięcia można stwierdzić, iż w stanie obecnym miasto nie posiada wystarczającej oferty inwestycyjnej umożliwiającej realizację określonych w dokumencie strategii zamierzeń. Wyznaczone w obowiązujących planach miejscowych tereny przemysłowe związane są ściśle z istniejącymi zakładami przemysłowymi (rejon firmy Iglotex SA- mpzp nr 6 i rejon firmy Fast- mpzp nr 7[4]) i stanowią ich rezerwę rozwojową głównie na potrzeby własne tych firm. Nowe tereny inwestycyjne usługowe, produkcyjne i magazynowe poprawić mają atrakcyjność gospodarczą miasta, stąd celowym jest wskazanie rezerwy terenowej na takie cele.

3.7.9. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji

Uchwałą Nr XLIII/221/2018 Rady Miejskiej w Skórczu z dnia 30.08.2018 r. przyjęto Lokalny Program Rewitalizacji na lata 2018-2023. Program sporządzono w oparciu o ustawę o samorządzie gminnym. Zgodnie z LPR dla Skórcza dokonano delimitacji jednostek urbanistycznych oraz określono tzw. obszar zdegradowany i obszar wskazany do rewitalizacji.

Na podstawie zebranych danych liczbowych, standaryzowanych współczynników na 1000 mieszkańców oraz rangowania wskazano, że koncentracja problemów, zarówno w wymiarze społecznym, jaki gospodarczym, środowiskowym lub technicznym występuje na

[4] numeracja planów miejscowych wg plansz graficznych oraz tabeli na str. ….

dwóch wyznaczonych obszarach urbanistycznych: **Starym Mieście oraz Górnym Mieście**. Wskazuje się te dwie części miasta jako **obszary zdegradowane**. Nakłada się tam szereg negatywnych zjawisk społecznych oraz negatywne zjawiska przynajmniej w jednej z pozostałych sfer. W obu tych miejscach koncentrują się problemy społeczne o wysokim w skali miasta natężeniu.

Ze względu na fakt, że Górne Miasto cechuje znacznie gorsza dostępność wielu usług, jest najgorzej oceniane pod względem estetyki oraz większości aspektów techniczno-funkcjonalnych, to ten obszar wskazano jako **obszar rewitalizacji**. (z uzasadnienia wyboru: „*Za nadaniem priorytetu Górnemu Miastu przemawia także fakt, że posiada ono spory potencjał do wykorzystania, jest centralnie położone i stanowi pomost pomiędzy osiedlem Leśnym, a pozostałymi obszarami. Zmiany społeczne oraz infrastrukturalne będą więc w większym stopniu oddziaływać na całość miasta, zwiększając jego spójność przestrzenną oraz społeczną. Obszar ten został również wskazany przez ankietowanych przedstawicieli lokalnej społeczności*.")

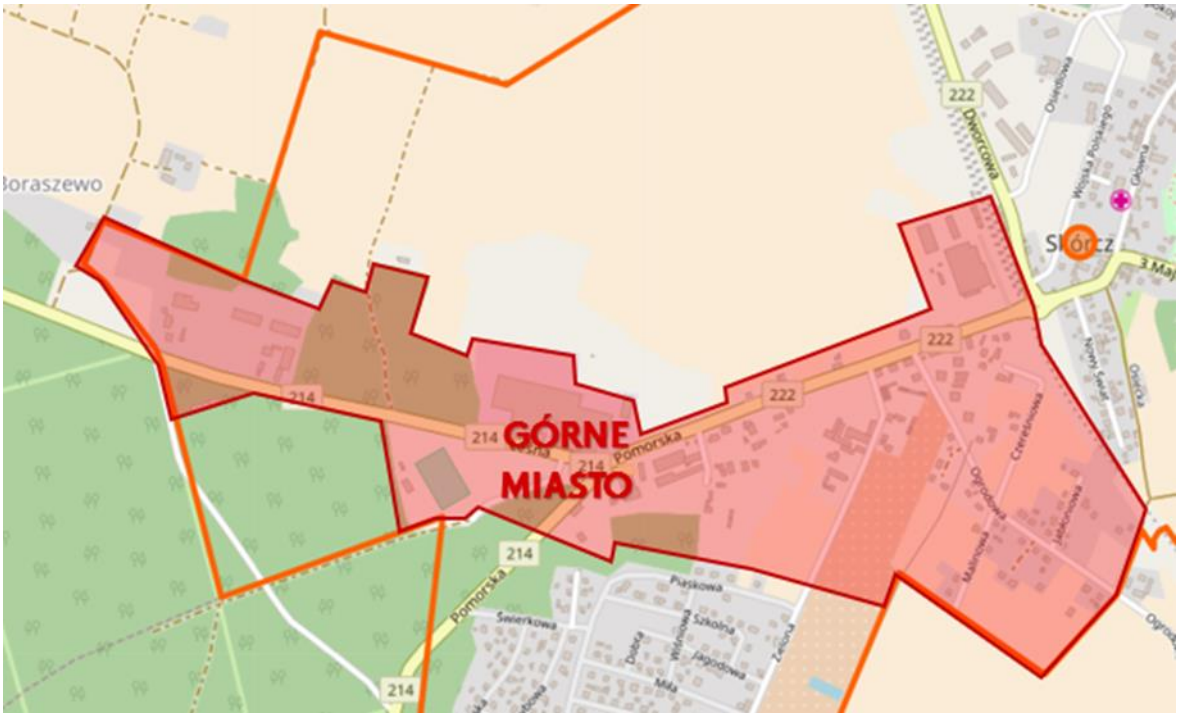

Rys. Obszar rewitalizacji wg LPR na lata 2018-2023

3.7.10. Wnioski i postulaty zgłoszone przez mieszkańców

W trakcie sporządzania dokumentu Studium zbierano wnioski od mieszkańców oraz kilkakrotnie konsultowano planowane rozwiązania. Głównym postulatem uczestników spotkań konsultacyjnych było „*mądre połączenie inwestycji mieszkaniowych z usługowymi*" – aby wzajemnie sobie one nie przeszkadzały, a jednocześnie się uzupełniały. Wg mieszkańców miasto powinna się rozwijać w sposób zrównoważony, uwzględniając obie te funkcje, a najlepiej łącząc je na możliwie jak największej liczbie obszarów.

Mieszkańcy wskazywali głównie następujące kwestie dotyczące potrzeb, propozycji zmian w zagospodarowaniu przestrzennym:

- *Zabezpieczenie wystarczających terenów inwestycyjnych i przemysłowych, aby miasto miało środki na funkcjonowanie i rozwój;*
- *Zauważalna potrzeba zwiększenia liczby usług;*
- *Jednoczesne zabezpieczenie funkcji mieszkaniowej, najlepiej w połączeniu z inwestycyjno-usługową;*
- *Budowa kompleksu sportowego lub stadionu z prawdziwego zdarzenia, aby miasto mogło pielęgnować kulturę fizyczną i sport, a jednocześnie zwiększać swoją rozpoznawalność i liczbę turystów;*
- *Zadbanie o zapewnienie odpowiedniego akwenu wodnego dla mieszkańców;*
- *Zadbanie o istniejące tereny zielone, ale bez powiększania ich powierzchni w porównaniu z innymi funkcjami;*
- *Wybudowanie restauracji z prawdziwego zdarzenia, która mogłaby przyjmować gości na co dzień i oferować wysokiej jakości posiłki.*

Wnioski zgłoszone w trakcie procedury:

Mieszkańcy i przedsiębiorcy biorący udział w konsultacjach zgłaszali rożnego rodzaju wnioski i postulaty, część z nich dotyczyła kwestii organizacyjnych dotyczących zarządzania np. drogami czy też terenami publicznymi, aspektów realizacyjnych dot. urządzania już wyznaczonych obszarów dla poszczególnych funkcji (poprawa efektywności zarządzania w przestrzeni, poprawa standardów, estetyki, jakości stosowanych rozwiązań przestrzennych i architektonicznych, poprawy stanu technicznego obiektów i obszarów, wzbogacenia programów funkcjonalnych, poprawa bezpieczeństwa rozwiązań komunikacyjnych, polepszenie warunków parkowania przy usługach itp.).

Wnioski dotyczące zmian w zagospodarowaniu:

- zmiana funkcji, przekształcenie terenu dz. 163/1 objętej obowiązującym planem z przeznaczeniem na cel usługowo-przemysłowe – na cele zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej
- wskazanie ciągu pieszego – przejścia spacerowego przez las od ul. Spokojnej do Piaskowej, zagospodarowanie terenów wokół jako rekreacyjnych, parkowych, zieleni
- wskazania miejsc rekreacji codziennej, osiedlowej w sąsiedztwie istn. zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, w tym np. siłowni zewnętrznych, placów zabaw
- zmiana przeznaczenia terenów nieczynnej linii kolejowej na cele gospodarcze, produkcyjne, składowe, usługowe
- budowa nowej hali sportowej, np. przy szkole
- budowa nowych dróg, przebudowa i modernizacja, utwardzanie dróg w osiedlach, w tym w Osiedlu Leśnym
- budowa domu spokojnej starości – proponowana lokalizacja przy ul. Leśnej, ew. w Osiedlu Leśnym
- modernizacja terenów sportowo-rekreacyjnych przy stadionie wraz z ew. budową obiektu hotelowego, ew. także budowa basenu miejskiego, kina, kortów tenisowych itp.
- wskazanie nowych terenów mieszkaniowych w rejonie ul. Zielonej – naprzeciw ogródków działkowych, dla zabudowy jedno i wielorodzinnej
- przeznaczenie terenu dz. 160 dla zabudowy mieszkaniowej - wniosek nie jest uzasadniony, działka ma znaczną powierzchnię, jest położona poza terenami uzbrojonymi, z bilansu potrzeb nie wynika potrzeba rezerwowania tak dużego areału na nową zabudowę mieszkaniową
- przeznaczenie dz. 840 na zabudowę mieszkaniową
- przeznaczenie dz. 570 na cele usługowe z funkcja mieszkaniową

- przeznaczenie terenu dz. 35/16 na tere dla zabudowy usługowej w związku z budowa domu pomocy społecznej- teren stanowi las w obszarze chronionym przyrodniczo, zatem wniosek nie może być uwzględniony

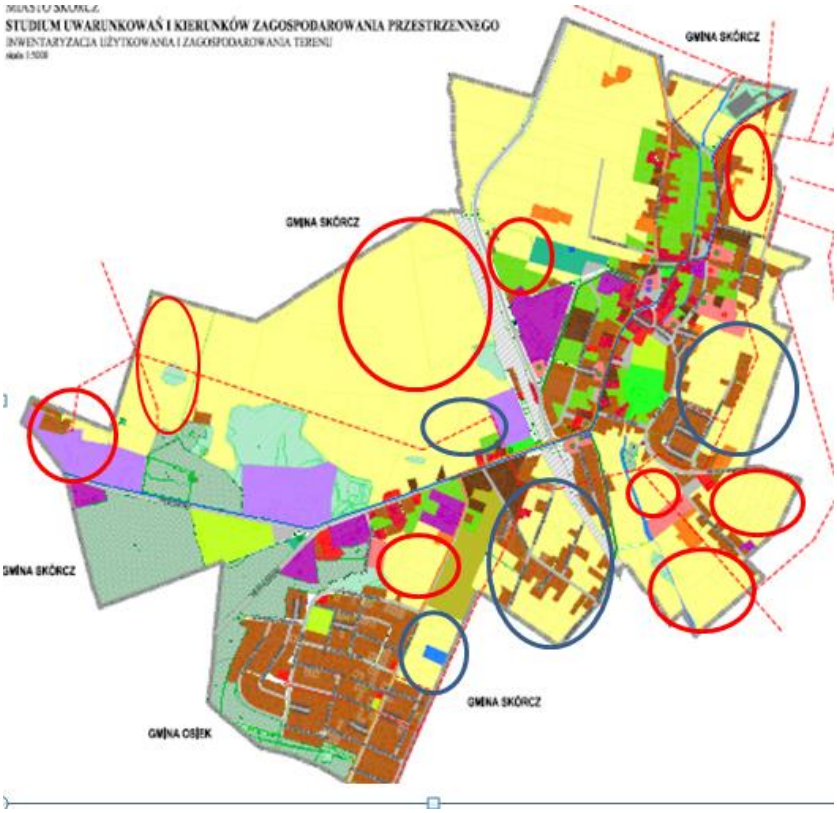

Rys. Rozważane wstępnie i zgodnie z wnioskami potencjalne nowe tereny inwestycyjne na tle stanu istniejącego - kolorem czerwonym wskazano tereny wymagające ew. sporządzenia planu miejscowego (nowe tereny lub zmiany dotychczasowych funkcji),kolorem niebieskim – obszary z obowiązującymi planami dotąd w większości niezabudowane

Zgłoszono także wnioski dotyczące wskazania w granicach miasta terenów, obszarów dla lokalizacji urządzeń wytwarzających energie z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW, powiązanych z sąsiednimi terenami przemysłowymi, w rejonie zakładów „Fast" i „Iglotex".

3.8. Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów (własności)

Podstawowa struktura własności gruntów w mieście wg danych z ewidencji gruntów przedstawia się następująco (stan na dzień 01.01.2018 dane Starostwa Powiatowego)

lp	Rodzaj własności	Gr. rej.	Powierz-chnia gruntów [ha]	% ogólnej powierzchni	Uwagi
1	Własność Skarbu Państwa	1	27	9,64	
2	Własność Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym	2	7		
3	Spółki Skarbu Państwa , przedsiębiorstwa państwowe i inne państwowe osoby prawne	3	1		
4	Własność komunalna	4	57	15,70	
5	Własność komunalna w użytkowaniu wieczystym	5	13		
6	Spółki jedn. samorządu i inne osoby prawne	6	1		
7	Własność prywatna osób fizycznych	7	156	42,98	
	Wchodzących w skład gosp. rolnych	7.1	53	14,60	
	Nie wchodzących w skald gosp. rolnych	7.2	103		
8	Grunty spółdzielni	8	0		
9	Własność kościołów i związków wyznaniowych	9	77		
10	Wspólnoty gruntowe	10	0		
11	Własność powiatów	11, 12	1		
12	Własność województwa	13, 14	5		
13	Spółki prawa handlowego i inne podmioty	15	18		
	RAZEM		**363**	**100**	

Na stosunkowo duży udział gruntów Skarbu Państwa wpływ mają lasy, w znacznej części należące do Lasów Państwowych oraz drogi. Dominuje własność prywatna, przy czym własność osób fizycznych wchodząca w skład gospodarstw rolnych to aż 53ha tj. 14,60% powierzchni miasta.

Wśród gruntów komunalnych stanowiących ok. 15,70% powierzchni miasta, znaczna część (ok. 30 ha tj. ponad 52% wszystkich komunalnych gruntów) to grunty już zabudowane, rekreacyjno-wypoczynkowe i zielone, pod infrastrukturą techniczną lub stanowiące tereny komunikacyjne (tj. zabudowane i zurbanizowane, łącznie z terenami komunikacyjnymi). Możliwości swobodnego inwestowania na własnych gruntach są dość ograniczone.

3.9. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych

3.9.1. Ustawa o ochronie przyrody

Omówiono w rozdziale 3.3.3. Ustanowione formy ochrony przyrody

3.9.2. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

Omówiono w rozdziale 3.4 Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

3.9.3. Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych

Ochrona gruntów rolnych - Rozdział 2 Ustawy z dnia 03 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych zawiera ograniczenia przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne, ale zgodnie z Art. 10a ww. ustawy: *przepisów rozdziału 2 nie stosuje się do gruntów rolnych położonych w granicach administracyjnych miast.*

Ochrona gruntów leśnych –Zgodnie z Ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. 2017, poz. 1161) przeznaczenie na cele nieleśne:

- gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa – wymaga uzyskania zgody Ministra właściwego do spraw środowiska lub upoważnionej przez niego osoby;
- pozostałych gruntów leśnych wymaga uzyskania zgody marszałka województwa po uzyskaniu opinii izby rolniczej.

Na obszarze miasta Skórcz występują lasy ochronne należące do kategorii - lasy położone w granicach administracyjnych miast o powierzchni 11,12 ha.

Ochrona terenów zieleni i zadrzewień - uwarunkowania związane z możliwością oraz trybem usunięcia, wycinki zawierają przepisy ustawy o ochronie przyrody, a w obszarze wpisanym do rejestru zabytków także ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

3.9.4. Ustawa prawo wodne

W granicach miasta nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Miejskie ujęcie wód podziemnych wraz ze strefami ochrony bezpośredniej i ochrony pośredniej znajduje się poza granicami miasta (patrz rozdz. 3.1.8 dot. uzbrojenia terenu oraz 3.7.4. Potencjał wodny), miasto położone jest poza zasięgiem głównych zbiorników wód podziemnych i ich stref.

3.9.5. Tereny zamknięte

Na obszarze miasta nie ma terenów zamkniętych wojskowych ani terenów zamkniętych kolejowych ustanowionych decyzją Ministra Infrastruktury i Rozwoju, dawna linia kolejowa została zlikwidowana.

3.10. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych

Omówiono w rozdziale 3.6.1.Zagrozenai przyrodnicze

3.11. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych

Nie występują w granicach administracyjnych miasta Skórcza udokumentowane złoża.

3.12. Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych

Nie występują w granicach administracyjnych miasta Skórcza tereny górnicze.

3.13. Inne uwarunkowania związane z ograniczeniami w inwestowaniu

Według Rozporządzenia Min. Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. Nr 52 poz. 315) wokół cmentarzy, w strefie min. 150 m, obowiązuje zakaz lokalizacji zabudowań mieszkalnych, zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego oraz zakładów przechowujących artykuły żywności. Odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone.

3.14. Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami

Systemy komunikacji

Stan systemów komunikacji w mieście jest oceniany jako dość dobrze (27% ankietowanych mieszkańców oceniło iż jest dobry, 22%- zły, 55% nie miało zdania, wg ankiet na potrzeby Strategii Rozwoju Miasta do roku 2020), podkreśla się potrzebę realizacji drugiej części obwodnicy miasta od ronda w kierunku węzła autostradowego w ciągu drogi wojewódzkiej 231 (tzw. przedłużenie ul. Nowodworcowej). Kierunek ten wskazywany jest także w granicach gminy wiejskiej Skórcz, Mieszkańcom doskwiera nadal zły stan dróg osiedlowych i brak ścieżek rowerowych, część mieszkańców chciałaby zwiększenia częstotliwości kursowania transportu publicznego. Nowe trasy rowerowe należałoby powiązać z trasami rangi ponadlokalnej.

Z dotychczasowych opracowań projektowych i studialnych wynika potrzeba realizacji nowego ciągu ulic we wschodniej części miasta w nowych terenach rozwojowych (zgodnie z uchwalonym w 2010r planem miejscowym) w rejonie ulicy Schornaka – ulica ta nie ma dotąd nawet wydzielenia geodezyjnego na całym swoim przebiegu, pozostałe planowane drogi publiczne w tej części miasta wymagają wydzielenia i urządzenia. Brak tych dróg uniemożliwia wykorzystanie potencjału rozwojowego tej części miasta.

Niezbędne są dalsze działania związane z utwardzaniem dróg gminnych dojazdowych oraz ciągów pieszo-jezdnych w osiedlach.

Nie zrealizowano dotychczas planowanego wg Studium miasta z 2002 r. oraz planów miejscowych z lat 80-tych i 90-tych XX w. (w tym planu szczegółowego z 1993r) wariantu przebiegu obwodnicy miasta od strony północno-zachodniej (powiązanie DW222 z DW 214, z włączeniem do ul. Pomorskiej w rejonie zakładu „Iglotex"). Realizacja takiego powiazania pozwoliłaby na dalsze zmniejszenie ruchu tranzytowego w mieście. Warianty takiego powiązania (tzw. obwodnica zachodnia) rozpatrywano także w studiach i analizach komunikacyjnych z początku XXI w. (rok. 2003), analizując wpływ takiego rozwiązania na

całość funkcjonowania układu komunikacyjnego miasta, skutki środowiskowe oraz dla bezpieczeństwa ruchu. Ze względu na przewidywane koszty inwestycyjne zakładano etapowanie rozwoju, przy czym odcinek obwodnicy zachodniej od skrzyżowania z ul. Nowodworcową do skrzyżowania z ul. Pomorską to etap III, który powinien być realizowany równocześnie z rozwojem obszarów położonych w południowo-zachodniej części miasta (wg analiz firmy „Trafik" sc z 2003r).

Systemy infrastruktury technicznej w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

Na terenie miasta funkcjonuje system kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej, obejmuje ona znaczną część terenów już zurbanizowanych i zainwestowanych i zapewnia włączenie do sieci niemal wszystkich mieszkańców. W ramach aglomeracji z oczyszczalnią ścieków w Skórczu planowane są dalsze rozbudowy i budowy odcinków sieci kanalizacji sanitarnej, a także modernizacja samej oczyszczalni (głównie zwiększenie jej przepustowości oraz modernizację w zakresie gospodarki osadami). W ramach przebudów, modernizacji ulic w mieście sukcesywnie projektuje się przebudowy i budowy odcinków sieci wodociągowych oraz sieci kanalizacji deszczowej.

Planowana jest inwestycja polegająca na **rozbudowie istn. mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków w m. Skórcz o przepustowości Qsrd=750m3/d (Qmaxd=884m3/d) do przepustowości Qsrd=1000m3/d.** Urządzenie wodne w postaci wylotu ścieków oczyszczonych znajduje się na dz. 1053/2. Rozbudowa nie będzie wykraczała poza granice dotychczasowej oczyszczalni ścieków. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rzeka Szoryca w km. 1+400 (rzeka ta to dopływ Węgiermucy, w prawobrzeżnym zlewisku Wierzycy). Inwestycja nie zmienia istniejącej technologii, zasad pracy istniejących obiektów ani przepływu ścieków. W ramach rozbudowy - modernizacji planuje się : zainstalowanie systemu usuwania piasku, montaż dwóch nowych sit w miejsce jednego wyeksploatowanego, wyposażenie istn. zbiornika retencyjnego ścieków mechanicznie podczyszczonych w drugą pompę do transportu ścieków, budowę drugiego reaktora sekwencyjnego SBR z pełnym wyposażeniem, budowę komory tlenowej stabilizacji osadów KTS, wykonanie nowej kontenerowej stacji dmuchaw dla napowietrzania ścieków w SBR i KTS, montaż nowego systemu odwadniania i higienizacji osadu wirówką niskoobrotową (zamiast istniejącej prasy taśmowej), budowę zadaszonego placu składowania odwodnionego osadu z niezbędnym drenażem i drogą dojazdową, rozbudowę ogrodzenia, - wymianę rozdzielni głównej , rozbudowę systemu AKPiA wraz z dyspozytornią, rozbudowę sieci wod-kan, elektrycznych i sprężonego powietrza na terenie oczyszczalni, przebudowę całego oświetlenia oczyszczalni na energooszczędne, wyposażenie oczyszczalni w wagę do ważenia pojazdów, instalację ogniw fotowoltaicznych do oświetlenia terenu oczyszczalni i dodatkowego zasilania urządzeń, instalacje pompy ciepła do ogrzewania budynku .
Prace mają być prowadzone w sposób nie zakłócający pracy oczyszczalni.

Stan infrastruktury związanej z zaopatrzenie w wodę i odprowadzeniem ścieków jest dobrze oceniany przez mieszkańców.

Systemy infrastruktury technicznej w zakresie gospodarki energetycznej

Skórcz jest zelektryfikowany w 100%, zaspokojenie potrzeb energetycznych mieszkańców jest wystarczające, stan sieci i urządzeń raczej dobry. Wskazane ze względu na walory krajobrazowe i zabytkowy charakter miasta jest przebudowanie linii napowietrznych elektroenergetycznych na kablowe podziemne.

Brak jest obecnie systemu sieci gazowej obsługującej miasto dostarczającej gaz dla odbiorców indywidualnych (wykorzystywany jest gaz butlowy propan-butan). Firma Iglotex SA korzysta z gazu skroplonego dla celów grzewczych.

W mieście brak jest sieci cieplnej miejskiej, źródłami ciepła są kotłownie lokalne węglowe i olejowe oraz indywidualne urządzenia grzewcze, w bardzo niewielkim stopniu urządzenia grzewcze elektryczne. Praktycznie nie są na razie wykorzystywane instalacje i źródła energii odnawialnej.

Systemy infrastruktury technicznej w zakresie gospodarki odpadami

System gospodarki odpadami w mieście działa sprawnie, wdrażana jest gospodarka ze zorganizowaną selektywną zbiórką odpadów komunalnych. Organizacją zajmuje się Związek Miast Wierzyca z siedzibą w Starogardzie Gdańskim, odpady wywożone są do Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych „Stary Las", gdzie podlegają przetworzeniu i zagospodarowaniu w istniejących tam instalacjach.

Na terenie miasta działa też punkt selektywnej zbiorki odpadów (PSZOK) na terenie dz. geod. 459 w Skórczu. W PSZOK są gromadzone odpady: komunalne wielkogabarytowe, odpady budowlane pochodzące z drobnych remontów, nie wymagających pozwolenia na budowę i zgłoszenie, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte baterie i akumulatory, przeterminowane leki, chemikalia (farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe itp.), papier i tektura, odpady opakowaniowe w tym wielomateriałowe, tworzywa sztuczne, szkło i odpady opakowaniowe ze szkła, odpady biodegradowalne w tym zielone (gałęzie, liście, skoszona trawa), zużyte opony. Odpady będą w PSZOK zbierane selektywnie, a następnie przekazywane firmom posiadającym odpowiednie pozwolenia na prowadzenie działalności w zakresie recyklingu i odzysku odpadów.

System gospodarki odpadami oceniany jest przez mieszkańców jako dobry (61% wg ankiet dot. Strategii Rozwoju Miasta do 2020), mieszkańcu wskazują jednak na zbyt małą ilość pojemników (koszy) zlokalizowanych przy ulicach.

Stan systemów gospodarki odpadami nie jest barierą rozwojową miasta.

4. WPŁYW UWARUNKOWAŃ NA USTALENIE KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Potencjał transurbacyjny a potrzeby rozwojowe miasta - Miasto ma stosunkowo duży potencjał transurbacyjny, możliwe jest wyznaczenie jeszcze dodatkowych terenów inwestycyjnych, w tym dla funkcji mieszkaniowych, usługowych czy gospodarczych. Wielkość tych terenów w pełni zabezpiecza prognozowane potrzeby.

Ze względu na niewielką skalę miasta możliwe jest zapewnienie dobrej dostępności , w tym pieszej do usług dla wszystkich mieszkańców, co ma wpływ na jakość życia. Miasto jest raczej zwarte, a tym samym łatwiejsze do obsługi systemami infrastruktury technicznej.

Główne bariery przestrzenne, obszary problemowe: Największą barierą rozwojową jest niewystarczająca oferta inwestycyjna miasta (niedostateczna podaż przygotowanych, kompleksowo uzbrojonych terenów inwestycyjnych, atrakcyjnych dla różnych funkcji), przyciągająca np. nowych inwestorów, przedsiębiorców. Barierą jest peryferyjne położenie miasta w skali województwa, łagodzone nieco poprzez stosunkowo dobrą dostępność komunikacyjną. Niewykorzystany jest potencjał doliny rzeki Szorycy jako teren zieleni. Ustanowione formy ochrony zabytków związane z wpisem układu urbanistycznego miasta do rejestru zabytków stanowią istotne ograniczenie w swobodzie zagospodarowania i zabudowie, wszelkie procesy inwestycyjne w granicach ustanowionych stref ochrony konserwatorskiej muszą brać to pod uwagę, na prowadzenie robót budowlanych w obrębie wpisu wymagane jest uzyskiwanie pozwoleń konserwatora zabytków. Z drugiej jednak strony dzięki ustanowionym rygorom konserwatorskim w zabytkowym układzie urbanistycznym miasta ład przestrzenny jest dość spójny i pozwala na ochronę najcenniejszych elementów krajobrazowych i zabytkowych miasta. Możliwości rozwojowe miasta są też ograniczone ze względu na skalę ośrodka.

Sytuacja planistyczna - Ponad 53% powierzchni obszaru miasta pokryte jest planami miejscowymi, jednakże część z nich wymaga aktualizacji bądź drobnych korekt.

Struktura społeczno – demograficzna - Miasto Skórcz jako jedno z nielicznych w woj. pomorskim w okresie 1995-2013 (podobnie jak Gdańsk) wprawdzie odwróciło negatywne tendencje demograficzne obserwowane w połowie lat 90-tych, saldo migracji sukcesywnie poprawia się, podobnie wskaźnik przyrostu naturalnego, liczba ludności utrzymuje się na zbliżonym poziomie, jednak zgodnie z prognozami demograficznymi do 2030r. nie przewiduje się wzrostu liczby ludności, a raczej niewielki spadek.

Problemem rozwojowym może być także obserwowany proces migracji ludzi młodych, wykształconych i przedsiębiorczych (selektywna emigracja) do ośrodków większych, zapewniających większe możliwości oraz postępujący proces starzenia się ludności (konieczność zaspokojenia potrzeb społecznych starzejącej się grupy mieszkańców może istotnie obciążyć wydatki samorządu i tym samym pogłębić zdiagnozowane problemy niezadawalającej kondycji finansowej i braku adekwatnych środków na realizację przedsięwzięć prorozwojowych), w tym starzenia ekonomicznego. Niezbędne są działania dot. powiększenia oferty usług opiekuńczych czy zdrowotnych oraz aktywizujących i integrujących seniorów, a także likwidujących bariery architektoniczne w przestrzeniach publicznych oraz w obiektach użyteczności publicznej.

Potrzeby rozwojowe miasta - Niezbędne są dalsze działania, w tym inwestycyjne (dalsza realizacja obwodnicy miasta w ciągu drogi wojewódzkiej nr 231 i ew. rozważenia utrzymywania rezerwy terenowej dla obwodnicy zachodniej) zwiększające dostępność

komunikacyjną, transportową miasta, przede wszystkim poprawiające dojazd do węzła autostradowego, a także poprawa dostępności komunikacyjnej do ośrodka powiatowego oraz z obszaru wiejskiego do miasta poprzez sprawniejszy transport publiczny. Ważny dla zagospodarowania jest pas dawnej linii kolejowej, w tym jako tereny dla różnego rodzaju działalności gospodarczej, usługowej.

Możliwości finansowe miasta nie są wielkie, ze względu na wielkość miasta, jego charakterystykę gospodarczą i położenie pozametropolitalne. Niezadawalająca kondycja finansowa lokalnego samorządu to bariera rozwojowa Skórcza, podobnie brak dużych podmiotów gospodarczych, czy nadal niedostateczna liczba miejsc pracy. Mimo oczywistych ograniczeń wynikających głównie ze skali ośrodka miejskiego samorząd dobrze wykorzystuje możliwości finansowania swoich przedsięwzięć ze środków zewnętrznych, realizując dzięki temu szereg projektów. W rankingu gmin miejskich i miejsko-wiejskich w roku 2017[5] zajął 14 miejsce wśród ocenianych gmin całego kraju (realizacja projektów finansowanych ze środków zewn. na poziomie 274zł/ osobę).

Analiza ośrodków miejskich województwa pokazuje, iż w ostatnich latach nastąpił duży wzrost jeśli chodzi o dynamikę poziomu rozwoju gospodarczego, choć nadal jest on raczej poniżej średniej – dla Skórcza jest to poziom podobny do miast Brusy, Pelplin.

Z przeprowadzonego bilansu zapotrzebowania terenów pod budownictwo mieszkaniowe wynika, iż w perspektywie do roku 2030 praktycznie nie ma potrzeby wskazywania nowych większych terenów mieszkaniowych, wielkość terenów posiadających już plany miejscowe dla takich funkcji zapewnia zabezpieczenie potrzeb. Preferowaną formą zabudowy w mieście jest i nadal powinna pozostać zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, ale wskazane jest także wyznaczenie nowych lokalizacji dla zabudowy wielorodzinnej, w tym czynszowej. Nowe projektowane tereny pozwolą na przygotowanie atrakcyjniejszej oferty, zgodnej ze zgłoszonymi wnioskami.
Czynnikiem prorozwojowym może być poprawa atrakcyjności osiedleńczej Skórcza – w tym poprzez poprawę, wzbogacenie oferty spędzania czasu wolnego, odpowiednią ofertę kulturalną i sportowo-rekreacyjną adresowaną do różnych grup społecznych, tworzenie atrakcyjnej oferty dla ludzi młodych w miejscu zamieszkania (w tym żłobki, przedszkola ułatwiające łączenie pracy zawodowej z wychowywaniem dzieci, dobre jakościowo szkolnictwo).

System transportowy -Główne obszary i zagadnienia problemowe w mieście dotyczą potrzeby rozwoju tras tranzytowych- dalsza budowa obwodnicy miasta w kierunku autostrady A1 , poprawy stanu technicznego istniejących dróg, realizacji ciągów rowerowych, poprawy bezpieczeństwa ruchu.

Systemy infrastruktury technicznej - wymagają dalszego rozwoju, stan istniejącej infrastruktury jest dość dobry, potrzebna byłaby sieć gazowa

Środowisko przyrodnicze – stanowi dość korzystne uwarunkowanie rozwojowe**,** miasto jednak niewystarczająco wykorzystuje potencjał położenia bezpośrednio przy terenach cennych przyrodniczo i atrakcyjnych rekreacyjnie oraz turystycznie

Dziedzictwo kulturowe – stanowi jeden z głównych walorów miasta i jego potencjał dla rozwoju funkcji turystycznych, wskazane są różne działania dot. ochrony i rewaloryzacji obiektów zabytkowych. Ustanowione formy ochrony pozwalają na zachowanie najcenniejszych walorów krajobrazowych i zabytkowych miasta.

[5] wg raportu „Rzeczpospolita" z dn. 24.11.2017r